

ПАПИТИКИН

Немачка 5.00 DEM, Швајцарска 5.00 CHF, Шведска
25.00 SEK, Аустрија 40.00 ATS, Словенија 250 SLT, Маке-
донија 70 ДЕН

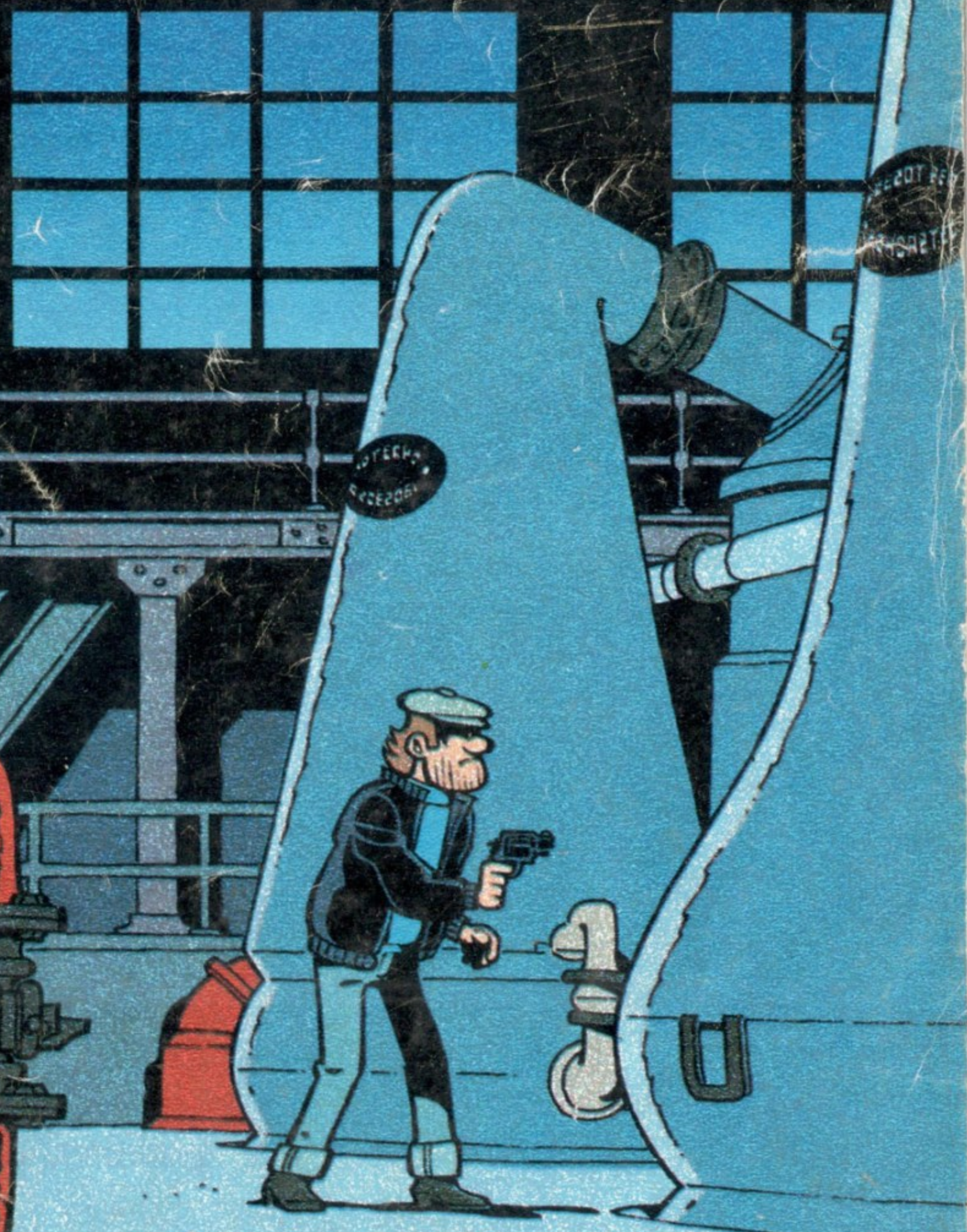

ЗАБАВНИК

25. X 1996. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА LVIII • ЦЕНА 8 ДИНАРА • БРОЈ 2333

ПУКОВНИК
КЛИФТОН
У ЕПИЗОДИ

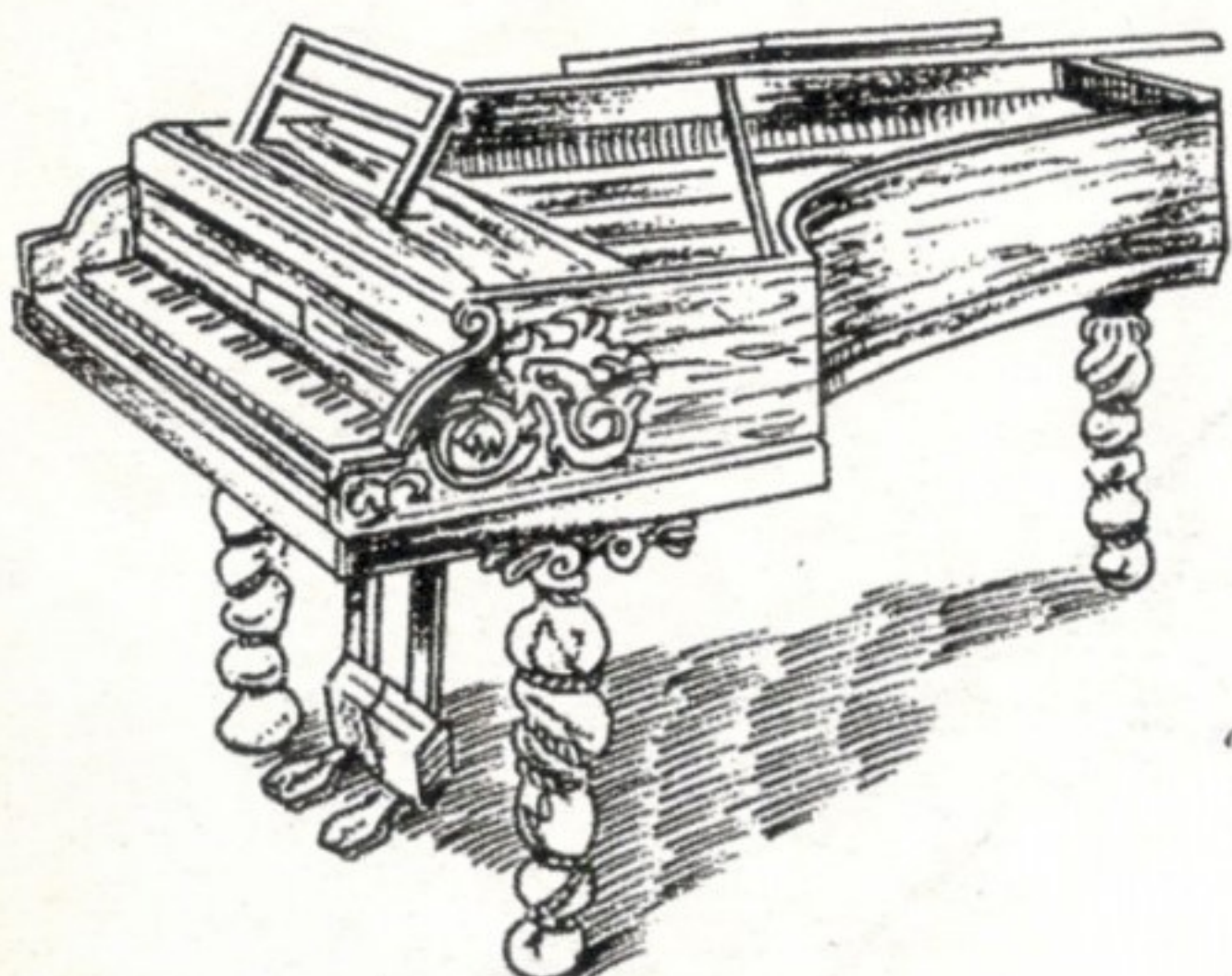
КЛАН МЕКГРЕГОРОВИХ

За све од 7 до 107

Фирма

Веровали или не!

НОГЕ КЛАВИРА

ЕНГЛЕЗИ СУ У 19. ВЕКУ УМО-
ТАВАЛИ ДА НЕ БИ ПОДСЕГА-
ЛЕ НА ЈУДСКЕ.

Џими Картер

ПРВИ ЈЕ АМЕРИ-
ЧКИ ПРЕДСЕДНИК
КОЈИ ЈЕ РОЂЕН
У БОЛНИЦИ.

КАНТРИ ЗВЕЗДА

ГАРТ БРУКС
ЈЕДНОМ ПРИЛИ-
КОМ ЈЕ У НЕШВИ-
ЛУ (ТЕНЕСИ, САД)
ПОТПИСИВАО
АУТОГРАМЕ
23 САТА БЕЗ
ПРЕСТАНКА.

Ротирајука кука

КОЈУ ЈЕ ОД МЕТАЛА НА-
ПРАВИО ФРАНЦУСКИ ПРО-
НАЛАЗАЧ ФРАНСОА ЛА-
ВЕ „РАДИ“ НА ДУГМЕ И
ПО ЖЕЉИ МОЖЕ ДА СЕ
ОКРЕКЕ ПРЕМА СУНЦУ
ИЛИ СУПРОТНО
ОД ЊЕГА.

ДВОПЕК

СТАР 132 ГОДИНЕ,
ПОКЛОН ПОРОДИ-
ЦЕ ЈЕДНОГ РИ-
БАРА, ИЗЛОЖЕН
ЈЕ У ПОМОРСКОМ
МУЗЕЈУ У ВАН-
КУВЕРУ (БРИ-
ТАНСКА КОЛУМ-
БИЈА).

АЛИС ШО

ИЗ ЊУЈОРКА
ПО ЗАНИМА-
ЊУ ЈЕ БИЛА
КОНЦЕРТ-
НИ
ЗВИЈЗДАЧ.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

●●● Кинези имају највише
телевизора на свету, што је
и природно с обзиром на
број становника – тачно
103.009.000! Следи Русија
са 100.900.000 апарата,

САД са 94 милиона, а затим
се ређају: Бразил, Јапан,
Немачка, Велика Британија
– земља у којој је 1936. ос-
нована прва телевизијска
станица ВВС.

●●● најдужи европски
гледер Алеч – 27 кило-
метара – налази се у Берн-
ским Алпима, Швајцарска.

●●● апарат за прављење
сендвича, изум Бернара
Гитфрена, студента из Бор-
доа, најпре направи рупу у
великој кифли, а онда
удубљење пуни топлим
филом: ражњићима, печур-
кама, пилетином. Патент је
привукао пажњу власника
киоска за брзу храну јер је

хигијенски, а и спасава их
гомилања лако кварљивих
намирница.

●●● орао-змијар, чији рас-
пон крила достиже 1,80 м,
прелети и до 250 киломе-
тара дневно, утврдила је,
пре годину дана, немач-
ко-француска екипа др Меј-
бурга уз помоћ радио-ода-
шиљача причвршћеног за
птицу. Лет птице праћен је
преко сателита.

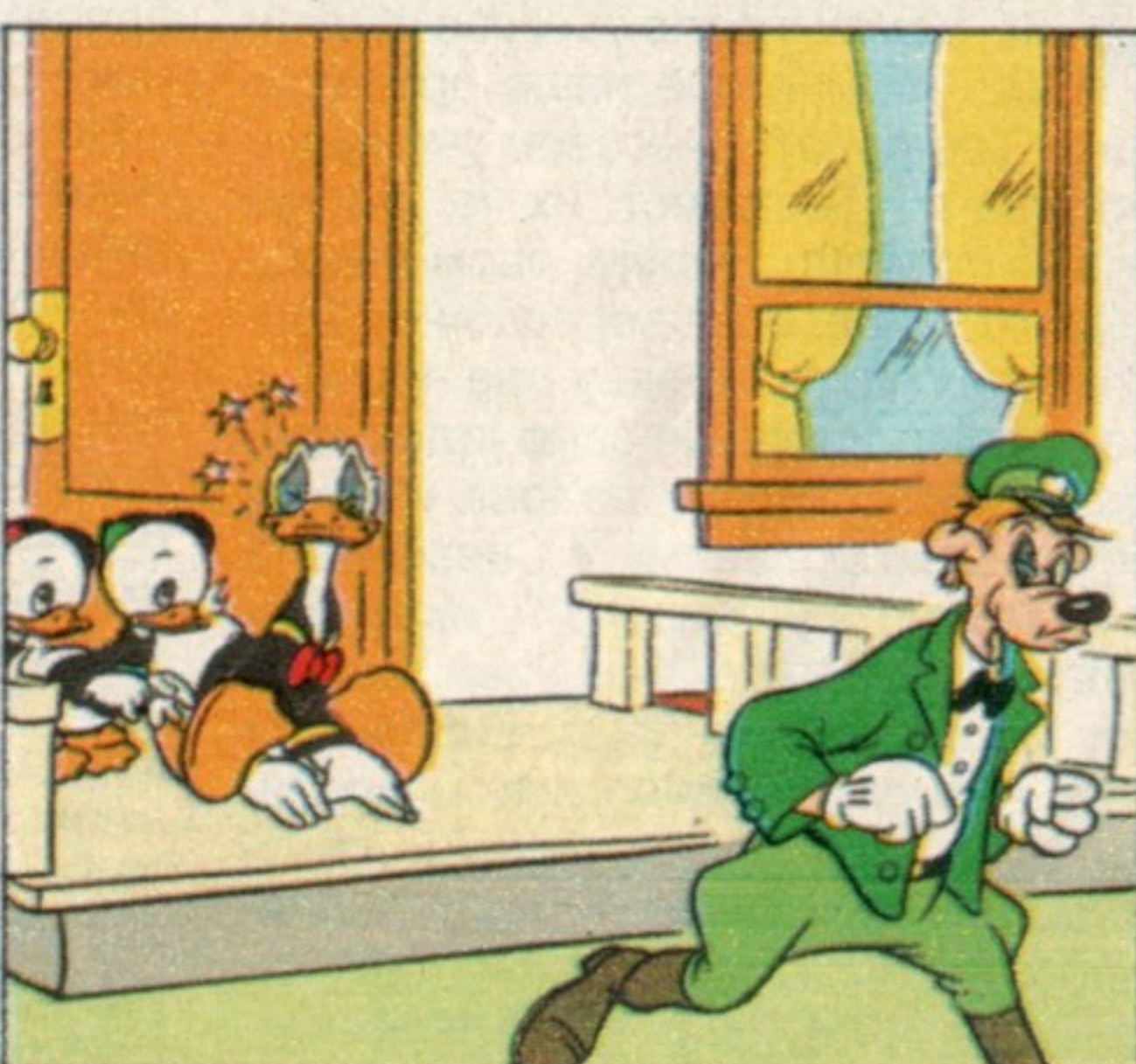
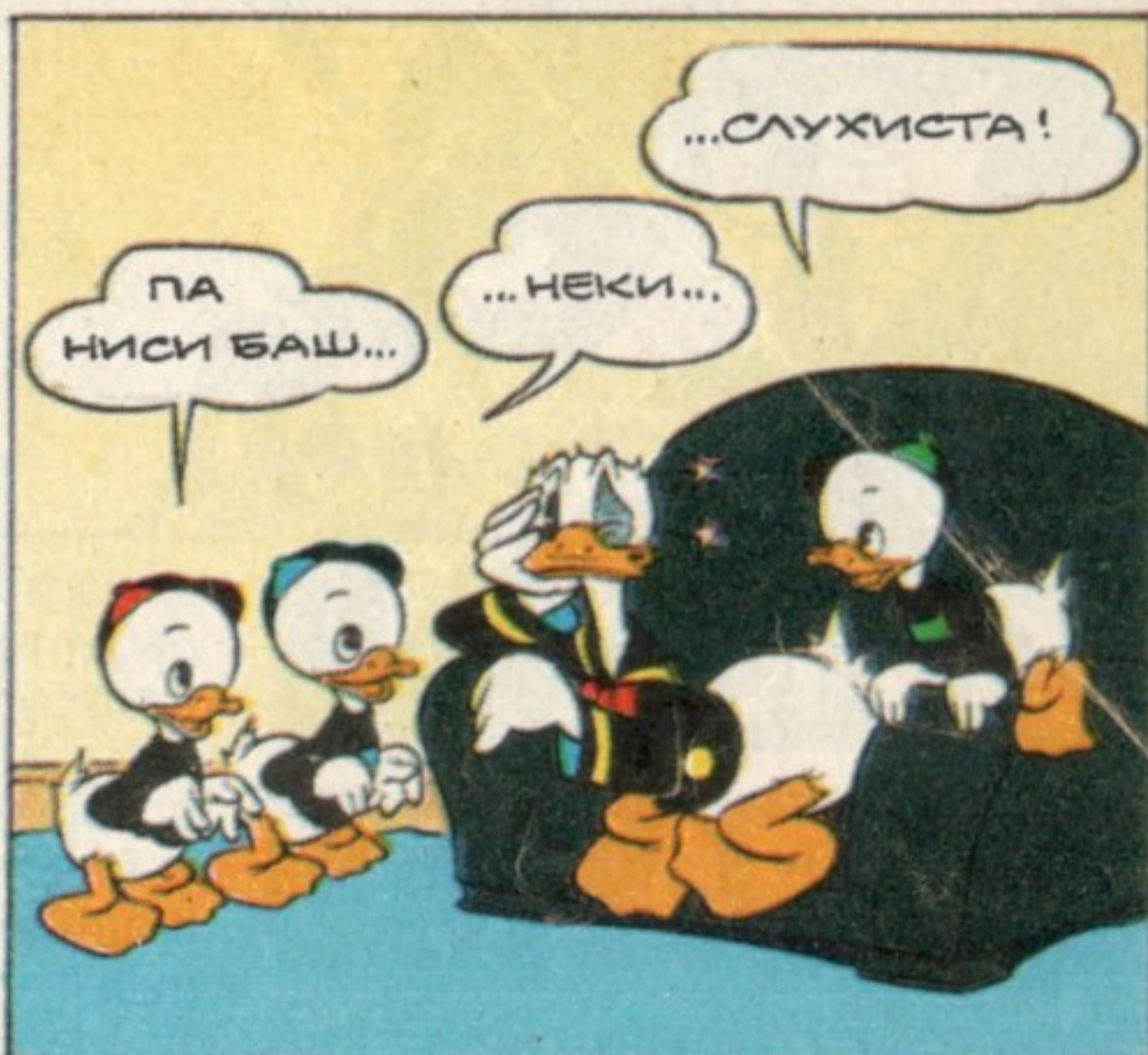
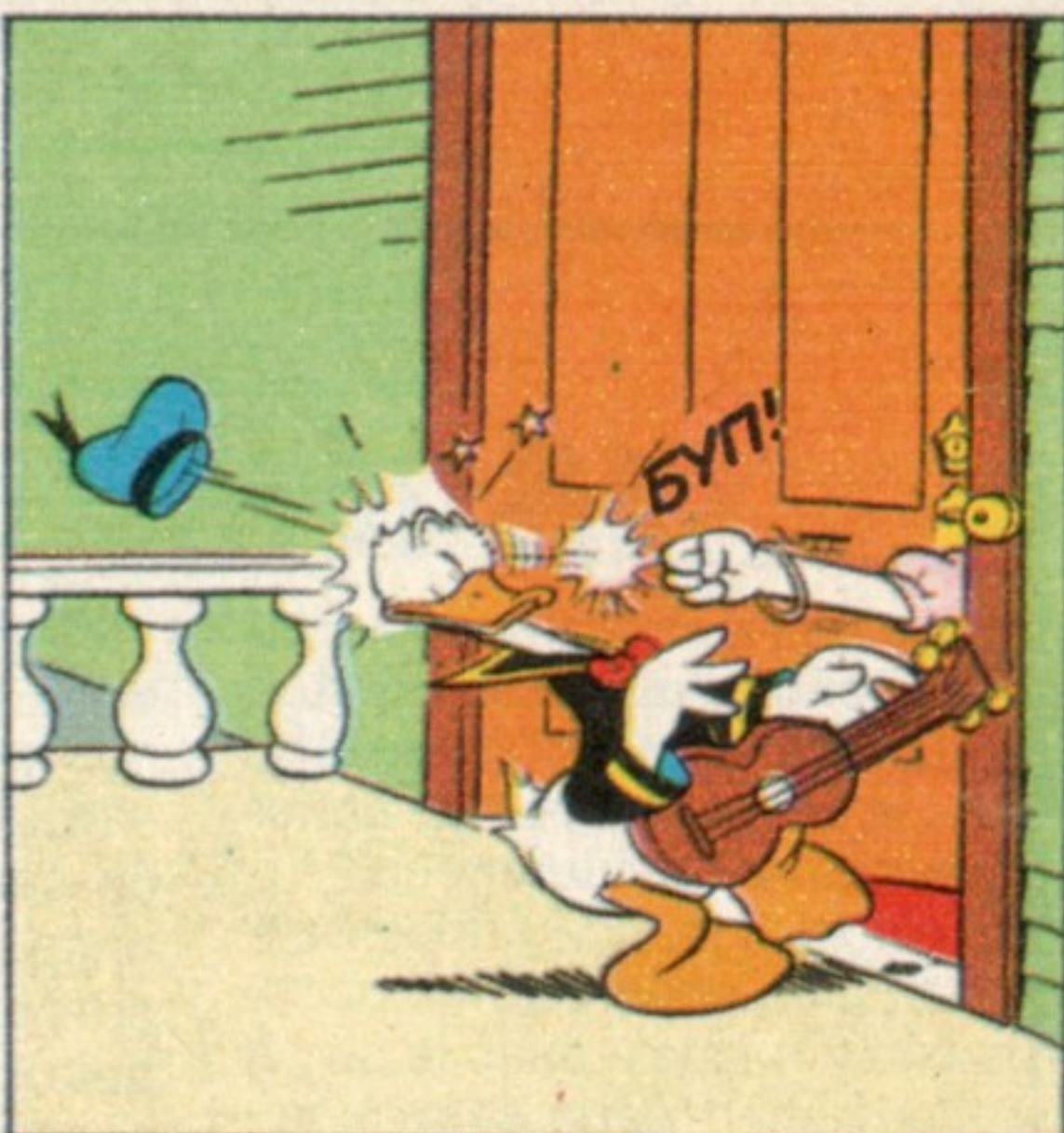
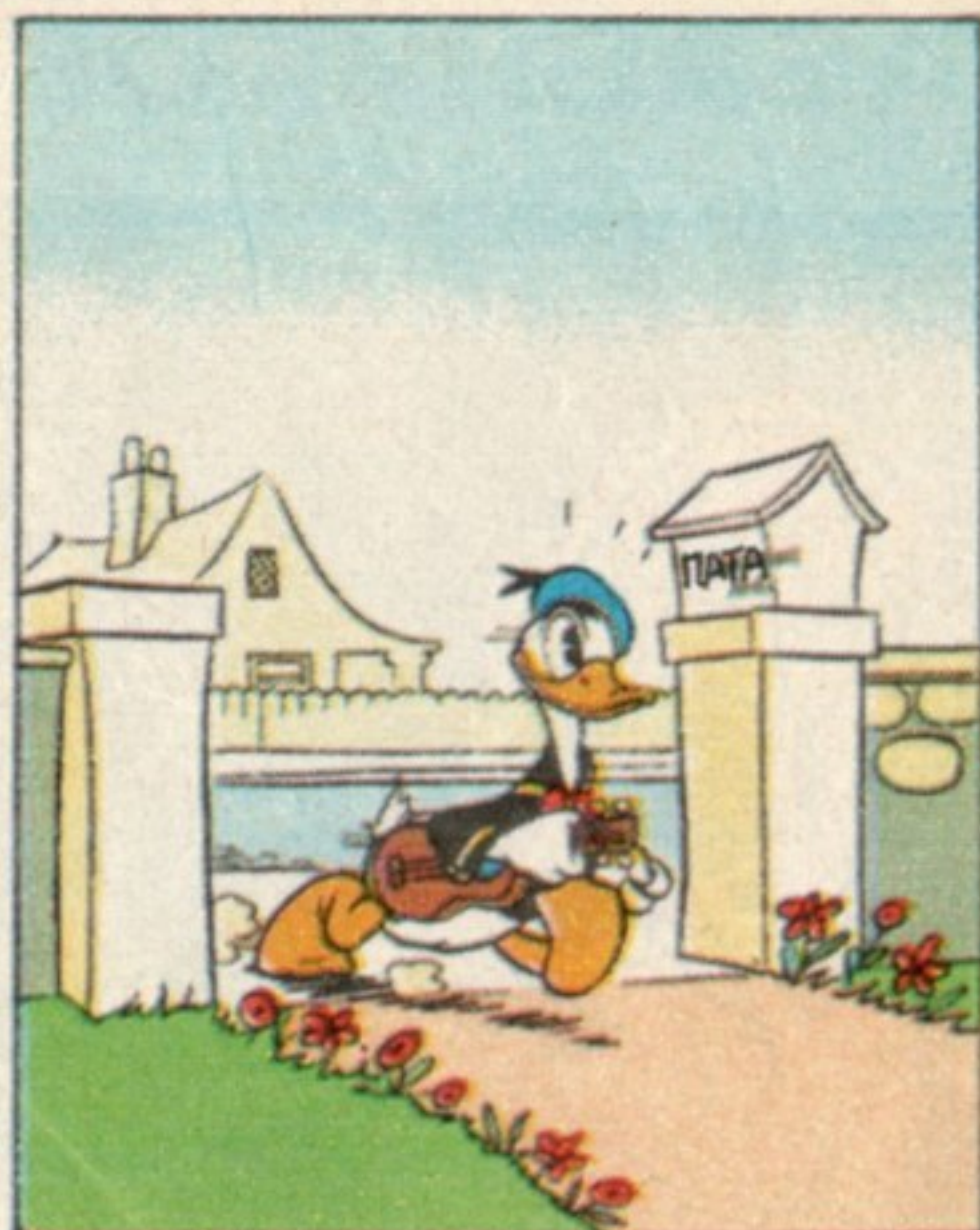
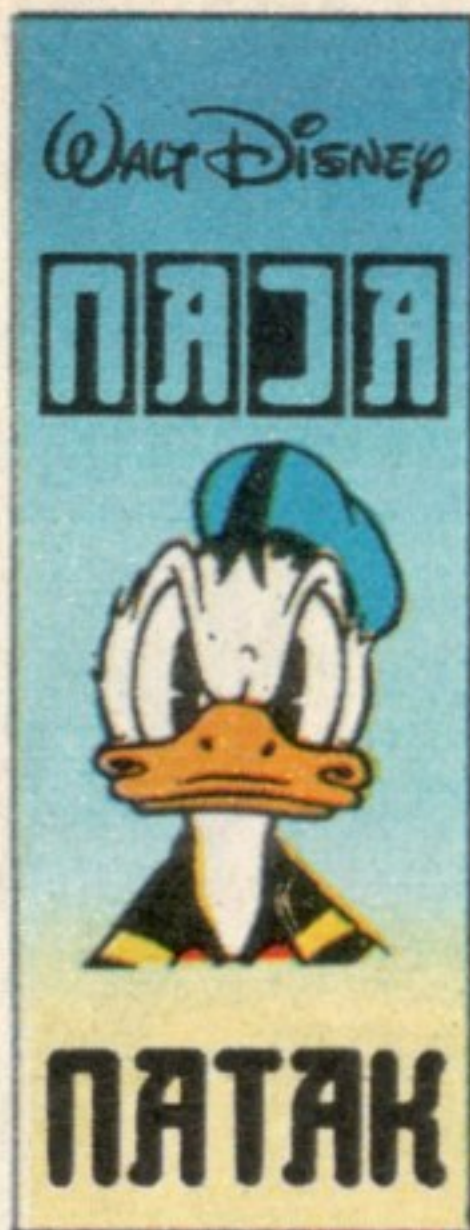
●●● Сиднеј се сматра нај-
лепшом луком на свету, али
обала није уређена само за
бродове већ и за људе: на
располагању имају 32 плаже!

●●● најсвестранији орган у
читавом животињском све-
ту је слоновска сурла: она је
и продужени нос и горња ус-
на, и рука којом овај чин
може да подигне и најситни-
је предмете, служи му и као
кашика за стављање хране
у уста. Она му је и оружје, и
усисивач, и чулни орган ми-
риса, њоме тегли младунца.

Дисаљка му је при купању,
њоме се тушира и посипа
блатом, служи му и за поз-
дрављање, а и драгоцен му
је метеоролошки „уређај“...

Илустровао Зоран Петковић Петко

„ЗАБАВНИКОВ“ ИСТОРИЈСКИ ЗАБАВНИК

БЕОГРАДЪ

СЪ ВЫСОКИМЪ ДОПУШТЕНІЕМЪ

ави ће се данасъ у Четвртакъ 4. Декемвриа у овде подигнуто

ТЕАТРУ НА ЋУМРУКУ

ПРВИМЪ ПУТЪ

СМРТЪ СТЕФАНА ДЕЧАНСКОГЪ

малостина игра у петъ дѣйствиа одъ І. С. Поповића.

1841

ГЛУМА

ЗАКРАТКО

Од огласа објављеног 15. децембра 1841. године у „Србским новинама“ није прошло ни два месеца а Атанасије Николић основао је глумачку групу којом је његов Театар на Ћумруку постао стално позориште у Београду. Представе које је приказивао претходни ансамбл овог позоришта у згради старе Ћумрукане, царинарнице, биле су изузетно посећене, а Београђани су уживали у драмама Јована Стерије Поповића, којих

је, узгред буди речено, било највише на репертоару, волели су шаљиве комаде Коцебуа, Голдонија, или текстове Шилера и Игоа, па су оснивање сталног позоришта дочекали одушевљено.

Атанасије Николић је, осим професионалних глумаца, за прво стално позориште потражио и писце – знао је да од доброг домаћег репертоара зависи успех позоришта. Био је то први конкурс за драму! И глумцима и писцима је понудио солидну плату. Десило се да је некако управо у то време престало да ради Домородно театрално друштво из Новог Сада, па се већина њих одазвала на Николићев оглас. Он их је прихватио, изабрао и неке београдске глумце и – крајем фебруара 1842. године у Београду је почела професионална позоришна делатност.

Из марта исте године остао је документ из кога се види како су у новом позоришту планиране финансије. Атанасије Николић израчунао је да би сви трошкови износили 5.646 талира. Од те суме за плате му је било потребно 4.146 талира, а остатак за декор, костиме, струју... Знао је да позориште може да заради само 3.250 талира. Остатак је затражио од Попечитељства и – добио. Па ипак, значи и поред популарности међу Београђанима и државног разумевања, Театар на Ћумруку престао је да ради 16. јула 1842. године. Дошле су нове прилике, кнез Михаило је морао да напусти земљу и позориште више није имало одговарајућих услова за рад.

CORPUS ARISTOTELICUM

Аристотелови списи и библиотека, одмах после његове смрти, 322. године пре наше ере, припали су Теофрасту, његовом ученику и настављачу. Теофраст их је, тестаментом, поверио Нелеју, свом ученику. Од тог часа, о даљој судбини Аристотелових списа почињу две приче.

По првој, постојао је само један примерак Аристотелових радова и Нелеј их је оставио рођацима у Скепсиди, а они их сакрили у подрум. Ту их је уништила влага. Такве, мемљиве, продали су их за велике паре Апеликонту Тејанину, а он их однео неком преписачу у Атину. Пре тога сам је попунио делове који су изгубљени, наравно – погрешно. И, такве их издао. Сула, римски политичар, војсковођа а на крају и диктатор, пренео је тако пре-

прављене списе у Рим мислећи да носи оригинал. У Риму их је објавио Андроник Родоса.

По другој верзији, постојало је неколико преписа. Наиме, и перипатетичарима, дакле филозофима који су следили Аристотелову школу, и стоицима, њиховим противницима, у трећем и другом веку пре наше ере били су познати Аристотелови списи. Читали су их у Александријској библиотеци. Од Нелеја их је за библиотеку откупио Птоломеј Филадельф, њен оснивач. Биће да је ова прва тачна зато што је Хермпи, александријски перипатетичар, те списе из Александријске библиотеке завео у каталог. Он је извор зборника списа Corpus Aristotelicum који је објавила Берлинска академија и који данас важи за главни извор Аристотеловог рада.

ПЕРИТЕ СУДОВЕ

У Србији се некад говорило да је куга у ствари – жена. По тим причама, куга је кружила забрађена белом марамом па кад наиђе на неког човека у пољу или на путу, а неким је и у кућу долазила, каже му: „Ја сам куга, хајде да ме носиш“. И тај на кога се намерила мора да је упрти на кркаче кад му каже. Они који су је носили кажу да није нимало тешка.

Кад куга уђе у неко место, људи јој нису говорили „куга“ него „кума“ не би ли је умилостивили. Тада сви перу судове зато што, говорило се, куга ноћу зађе по кућама па ако наиђе неопране судове, а она их полиже и отрује.

**ДО
КРАЈА
ЖИВОТА**

**У
ДОБРУ
И
ЗЛУ...**

Млада и младожења примају честитке пошто су казали судбоносно „да“ и ступили у нови, заједнички и, верујемо, бољи живот.

Како године промичу, ређају се јубилеји у брачном животу. Разни народи славе разне годишњице, од којих је свакако најпознатија златна свадба. У ствари, повода за прославе има доста, само ако су супружници вољни да их славе.

Већ сам свадбени дан је јубилеј. То је зелена свадба јер се за тај дан плету зелени венци којим се украшава будући заједнички дом.

После свадбе најпре долазе Младенци, а славе их парови који су се венчали између два празника.

Након годину дана, долази, наравно, прва годишњица брака или цицана свадба, како се још негде назива, јер се сматра – да је после годину дана живот супружника постао складан – једноставан као циц.

Пета годишњица брака је дрвена свадба и тада они кој су позвани на прославу дарују слављеницима поклоне од дрвета.

Бугари после шест и по година брачног живота имају и цинкану свадбу јер се у браку, као и код поцинкованог посуђа редовно мора истеривати сјај.

Седма годишњица је бакарна свадба. Тада се обично не прави весеље за пријатеље и родбину, већ супружници славе сами и том приликом једно другом поклањају бакарни новчић, за дуг и срећан заједнички живот.

Годину дана касније на ред долази лимена свадба на којој се слично дрвеној, слављеницима поклањају лимене ствари.

ИСТЕРИВАЊЕ ВИСОКОГ СЈАЈА

*Шта све долази
после свечаног
„да“, пре и после
сребрне и златне
свадбе?*

*Читав низ
јубилејчића и
јубилеја – дрвених,
стаклених,
никлованих,
платнених...*

*Са одговарајућим
поклонима,
наравно!*

Онда је на реду Дан ружа – десета годишњица. То је већ повод за право весеље, али сви који су тог дана позвани на прославу морају да буду закићени црвеном ружом. О томе да се и слављеницима поклањају црвене руже не треба ни говорити.

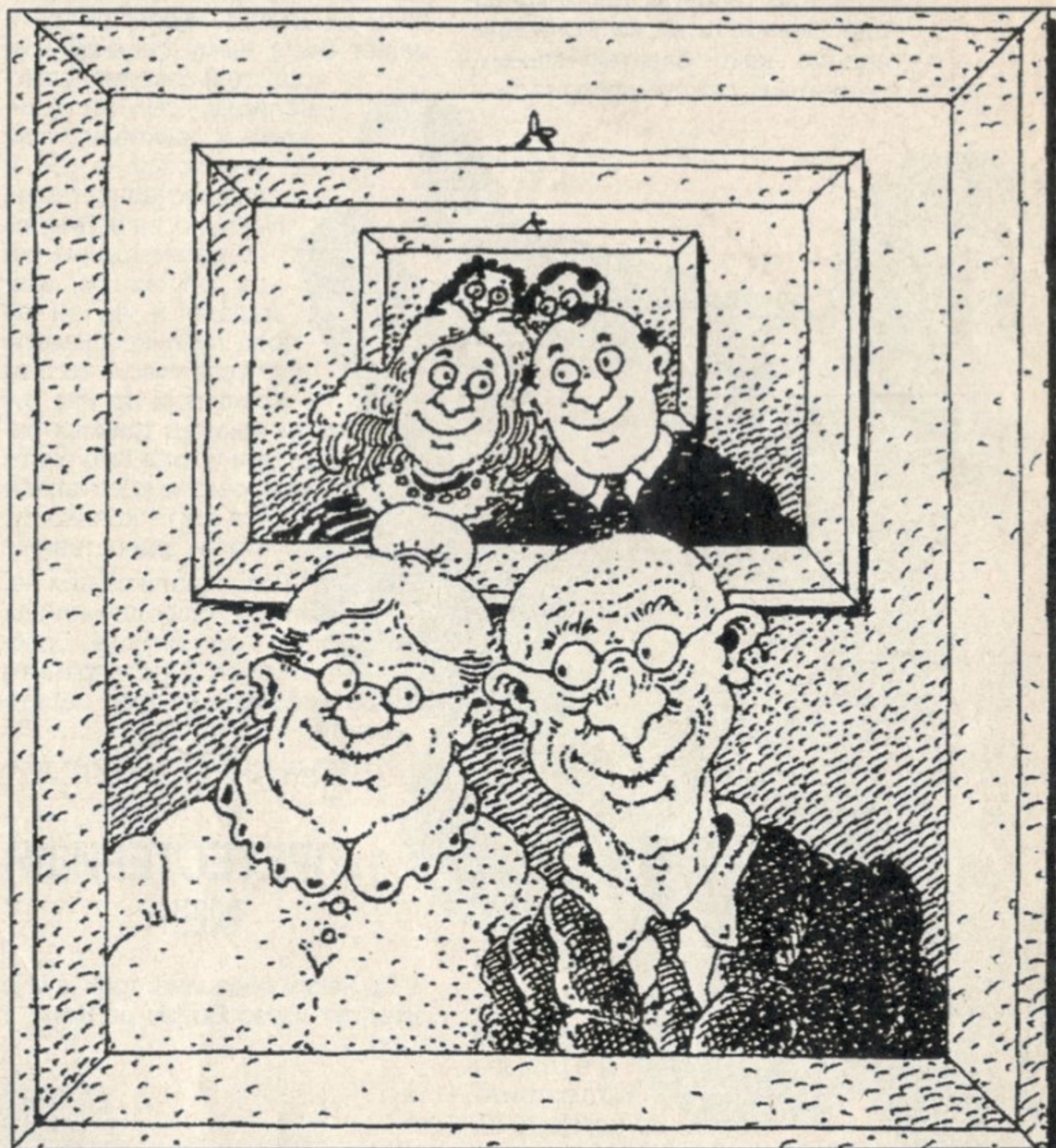
Две и по године касније слави се никлена свадба, колико да подсети супружнике да треба да се милују да би сијали као никал.

Петнаеста годишњица је стаклена свадба. Супружницима се поклањају стаклени предмети, односи супружника и даље да буду чисти као стакло.

После двадесет година заједничког живота сматра се да од првобитног посуђа и тањира није остало ништа, па гости једу из новог порцуланског посуђа. Зато се овај празник и назива порцуланска свадба.

На сребрну свадбу – четврт века заједничког живота – позива се сва родбина. Као и на венчању, супружници стављају једно другом на прст поред златне, сребрну бурму, а украсни венац од зеленог лишћа замењује се сребрним венцем.

Пет година касније на ред долази бисерна, и прилично скупа свадба када муж купује жени огрлицу од бисера (правих). То, истина, кошта, али љубав нема цене.

Рубинска свадба слави се четрдесет година после венчања. Том приликом супруг украшава веренички прстен који је некад давно поклонио изабраници свог срца рубином, каменом ватрене љубави коју још гаји према њој.

Најзад, после педесет година заједничког живота супружници славе златну свадбу и тада старе бурме замењују новим, разуме се опет златним – отуд и назив јубилеја. За пола века стара бурма прилично се истањила, прсти су се изменили.

Десет година касније, дакле након шездесет лета, слави се брилијантска сва-

дба, гаранција да више ништа неће растурити срећан живот супружника.

После тога постоје још три прилике за славље: гвоздена, камена и свадба у знак захвалности.

На крају, као круна брачног живота, остала је крунидбена свадба. Прославља се, ко је те среће и дугог века, после целих седамдесет и пет година заједничког живота.

Шта још рећи, сем да паровима са почетка приче који су ове јесени рекли судбоносно „да“ пожељимо да у срећи и весељу прославе све наведене јубилеје.

Д. М.

Илустровао: Љубомир Милојевић Љубац

ПОЛИТИКНИ

ЗАБАВНИК

МАЖУ КОЈУ

Када је плашт подигнут, Кипа слободе није било. Милиони гледалаца испред телевизијских екрана добро су видели да је ова статуа висока 46 метара на тренутак нестала. До тада навикнути да мађионичаре гледамо како баратају мањим предметима, сви смо добро запам-

гати и то врло поштено и уради-мо. Ваша је ствар што ви у ту лаж поверујете.

— Наш посао се и састоји у томе да вас „варамо“ — уз смешак наставља причу британски илузиониста Вејн Добсон. — Зато, за разлику од Дејвида Коперфилда и мањег броја њему сличних који користе и савремену технологију, сви ми уживамо у триковима који су, верујте ми на реч, у основи врло једноставни.

Наравно, за већину су потребне године рада да би се савладали и да би се пред публиком извели што успелије. А то што ће ретко који од нас открити неки од трикова разлог је и у томе што бисте се вероватно разочарали кад схватите колико су, у суштини, једноставни.

Разочарали се или не, ми смо ипак одлучили да неке од илузија „раскринкамо“. Зато, спремите се и обећајте да тајну нећете ширити!

Пет најчешће извођених трикова!

1. ПРЕТЕСТЕРИШИ МЕ!

По неким подацима, трик који је први пут извео Ботјер де Колт, у

другим изворима као творца ове илузије наводе Британца Селбита.

Кад је Селбит 1921. године пред публиком у Лондону први пут почео да сече своју помоћницу, свима је застао дах. Ради веће уверљивости, жртви је претходно и руке и ноге везао дугачким конопцима које су појединци из публике могли да вуку све време, и док је тестера прелазила преко девојчиног тела и онда када је већ била „располућена“. Наравно, помоћница је све време весело мехала и смејала се без обзира што је испод сандука у коме је лежала крв лила у потоцима.

Сличну представу понављао је током 1930. године Хорас Голдин који је, да би трик био узбудљивији, сваки пут замолио лекарску екипу, са обавезним носилима и инструментима, да стоји крај жене и будно прати да јој се нешто не догоди док јој тестера прелази преко тела.

Иако стар скоро сто година, овај трик и данас привлачи гледаоце. У свој програм уврстили су га многи светски мађионичари, укључујући и Дејвида Коперфилда који улази у сандук у коме га везују ланцима и сам своје тело излаже, опасном сечиву да би, за дивно чудо, остао у једном комаду.

Сам трик није (много) шик:

Читав трик своди се на врло једнос-

Између мађионичара и публике постоји прећутан договор. Он стане пред вас и изведе нешто за шта ви добро знате да није тако како изгледа, али вам то тако добро представи да делује као савршена истина. Мада ћемо вам открити неке од тих трикова, сигурни смо да, када их следећи пут будете гледали, и даље до краја нећете знати у чему је њихова тајна. У томе и јесте драж

тавну илузију. У тренутку кад мађионичар смешта своју помоћницу (или сам улази) у сандук, он се заправо цео шћућури у једном делу тог сандука, тако да му се види само глава. У другом делу тог сандука већ се налази друга особа чији је задатак да истури и покреће ноге.

Уколико вам се чини да је немогуће да се неко читав смести у један део тог сандука, знајте да та „магична кутија“ посебним светлима, може да

Дејвиду Коперфилду, једном од најчувенијих мађионичара света, требало је скоро седам година рада на припреми илузије „летим као птица“. И заиста је полетео!

тили име Дејвида Коперфилда који је 1983. извео тај чувени трик сад га видиш — сад га не видиш са Кипом који је један од симбола Њујорка.

И све касније илузије које је изводио тај zgodни Американац остале су запамћене и забележене. Поред Кипа слободе, „нестао“ је и авион пун путника, а Дејвид Коперфилд је, такође пред милионима телевизијских гледалаца, прошао кроз Кинески зид, чак успео и да полети...

За разлику од Дејвида Коперфилда и мањег броја илузиониста који за своје представе користе и нека достигнућа нових технологија, данашњи мађионичари се у већини случајева не разликују много од оних са почетка века. А и трикови које изводе углавном се свode на оне давно нестале.

— Мађионичари припадају једној од најпоштенијих професија — објашњавају британски илузионисти Пен и Телер. — Ми вам отворено кажемо да ћемо вас ла-

Британски мађионичар Вејн Добсон изводи тачку лебдења. На црно-белој фотографији види се једна од вратоломних Худинијевих тачака — овај мађионичар, везаних руку, лебди закачен на једном њујоршком облакодеру и, на-

равно, успева да се ослободи

СВИ ВЕРУЈУ

се учини тањом него што заправо јесте. И тада се у један део сандука смести помоћница која би требало да је што ситнија и савитљивија, а у другом делу појављују се механичка стопала која живахно мрдају чак и онда када је доњи део тела тестером одвојен од трупа

2. (НЕ) ПРЕКИНУТ НИЗ

За ову тачку мађионичар обавезно позове неког из публике. Невиној „жртви“ да у руке ланац састављен од 8 великих челичних карика које су, то се види после детаљне провере, изливане из једног комада. Кад гледалац потврди да се ради о непрекидном низу, мађионичар узима у руке ланац и, на опште чуђење, почиње да га раставља и саставља – три и пет карика, четири и четири...

Сам трик није (много) шик:

Тај ланац од на изглед целовитих кругова у ствари је састављен од две солидно изливане карике (из једног комада), потом још две па три и оне осме која је и кључ читавог трика. Јер, та осма карика, коју мађионичар вешто прикрије од одабраног гледаоца из публике, на једном месту има једва видљив отвор. Увежбаним покретима, уз помоћ те осме карике, маг илузије пред нама ствара низове од по неколико карика.

3. ЦИК-ЦАК ДАМА

У Лондону 1965. овај трик први пут је извео Роберт Хербин. Уместо на два, Хербин је своју помоћницу раставио на три саставна дела. Девојка улази у усправан сандук подељен на исто толико преграда. Кроз оворе се види њено лице, труп и потколенице. У једном тренутку, мађионичар помера средњи део сандука (да не кажемо – извлачи га као фиоку) и публици се чини да су глава и ноге те жене одвојени од

трупа, а да се помоћница претворила у непостојећу цик-цак даму.

САМО ЗА ВАС

Музика свира туш, потом наступа тајац. Чује се злокобни звук сечива, ужасан крик и... Биг Лале остаје без главе. Из публике не допире ни најмањи шум, само узбуђено дисање. А наш најпознатији мађионичар, шеткајући позорницом, клања се весело држећи главу у руци. Зар је стварно остао без главе?

Као што и сам Биг Лале каже, он није никакав чаробњак и у ономе што ради не постоји ни тајна ни нешто натприродно, па ни у овом трику којим је знао да завршава своје наступе. Циљ је да „омађија“ публику која, кад се Лале поново „састави“, ипак испусти уздах олакшања, а увек се нађе и неко ко гласно захва-ли Бо-гу

Сам трик, није (много) шик:

И овај трик има једноставно објашњење. Пре свега, треба имати у виду да тај сандук који је постављен водоравно са црно појачаним ивицама на крајевима, делује као оптичка варка. Средњи део, који мађионичар извлачи, у суштини се не одваја толико од остала два дела колико то нама изгледа тамо далеко, на позорници. Затим, жена у сандуку која је ушла лицем окренута нама, у сандуку је променила положај. Уместо усправног положаја, у часу кад је мађионичар извукао средњи део, она се извила и тај део, који

делује као да је откинут од тела, заиста испунила својим потпуно извијеним телом.

4. ЛЕТИМ И – НЕСТАЈЕМ

Особа која, уз неопходне абракадабра припреме, остане да лебди у ваздуху везана је, знамо, вешто прикривеним уже-том. Али, како је могуће да та особа, у том стању, одједном нестане?

Сам трик, није (много) шик:

Пре него што особа почне да лебди у ваздуху, мађионичар је прекрије неким плаштом. Поред „сајле“ којом ће помоћницу закачити за ваздух, испод плашта се раширила и нека врста мреже која подражава облик тела. Помоћница остаје на каучу, кауч се поме-

БИГ ЛАЛЕ - БЕЗ ГЛАВЕ

што „нам је наш Лале остао жив и у комаду“.

Да би се овај трик извео, неопходно је имати што боље израђену „вештачку“ главу коју, као и многе друге реквизите, Биг Лалету праве у „Мађионичару“ (Булевар Револуције 323, Београд), продавници чија је

власница Борка Ђорђевић заједно са супругом, мађионичарем Ђигијем. Још је нешто важно – овај трик и с-

кључиво се изводи на бини, подаље од публике која не може да „вири“ са стране већ све посматра „фронтално“, пожељно је да мађионичар буде у белом и да су у њега уперена одговарајућа светла. Позадина мора да буде црна, с тим што се на једном месту направи отвор отприлике метар са метар у висини рамена илузионисте који ту може да протури главу (прво праву, потом вештачку – одсечену).

Кад музика одсвира туш и зачује се звук сечива, илузиониста скрива главу иза завесе и вади ону већ припремљену, вештачку. Ако још пожели и да прошета позорницом, на главу навлачи црну кесу која се такође не разликује од црне позадине баш због подешеног светла које је неопходно да би илузија изгледала крајње уверљиво.

Читаоци ће се вероватно сетити да је наш највећи мађионичар у „Забавнику“ откривао своје трикове пре више од десет година, из броја у број. Као и овог пута, увек је то радио „само за вас“ који тада можда још нисте читали наш лист, или за вас који сте те његове трикове у међувремену заборавили, или можда вас, да вас! Зар нисте помислили да би било лепо извести нешто баш као Биг Лале?

ра са позорнице, а публика има утисак да је испод плашта у слободном простору жена која лебди. На мађионичарев знак, плашт и мрежа нестају, а испод плашта је, наравно „нестала“ и помоћница која, евентуално, касније може да се појави из публике или са неке неочекиване стране.

5. КОПЕРФИЛД ПРОТИВ ХУДИНИЈА

Оно што је Худини (1874-1926) давно изводио на позорници, Дејвид Коперфилд је, опет пред ТВ камерама које су то педантно бележиле за милионски аудиторијум, урадио у Кини. Није необично што је Коперфилд одлучио да опонаша свог славног претходника тако што нас је убедио да је могуће проћи кроз зид. Тај трик не изводи велики број мађионичара. Јер, за њега су потребне године припреме да би све деловало крајње једноставно и, што је најважније, уверљиво.

Сам трик, није (много) шик:

Просто нам је жао да раскринкамо ову велику илизују јер заиста смо сви поверовали како је Дејвид Коперфилд успео да прође кроз Кинески зид. Како му је то пошло за руком?

Као и када је то Худини изводио, Коперфилд је пришао зиду, а испред њега се одједном дигао велики параван. На телевизији се лепо видела сенка човека који се батрга и ко зна шта све чини да би прошао кроз зид. У стварности, Коперфилд се помешао са радницима и помоћницима који су се ту затекли и док смо ми гледали напоре оне „сенке“ која је наслетала на зид, он је лепо прешао с друге стране и опет се, иза паравана који је и ту био подигнут, појавио обучен онако како је изгледао кад смо га „изгубили“ из вида пре него што је први параван подигнут.

В. С

Од идућег броја, па све док ви то будете тражили, Биг Лале поново гостује на страницама „Забавника“. И то није све. Кад се дружите са тако чувеним илузионистом, будите сигурни да вас чекају још нека изненађења.

УДАРАЦ ПРОТИВ ЋЕЛАВОСТИ

Мортон Велки, пословни човек из Окланда, у Аустралији, последњих двадесет година свашта је покушавао не би ли зауставио ћелавост. Нажалост, коса овог педесетшестогодишњака све више се повлачила и на крају га готово сасвим напустила. Коначно дигавши руке и уживевши се у улогу Јула Бринера, Велки је престао да купује препарате који „сигурно враћају косу“. Онда је, једног дана пре неколико месеци, свом силином удари главом о шофершајбну. О овом судару који се, срећом, завршио без тежих последица, Велки више не би ни размишљао да нешто необично није почело да се догађа. У року од неколико недеља коса му је толико израсла да је, како каже, сада имао више него када је био тинејџер.

ПОМОЗИ БЛИЖЊЕМ СВОМ!?

Фатима ел Шатаб није размишљала ни трена. Кад је видела да ватра бесни у кући преко пута, истрчала је да помогне ако може. Пре него што су дошли ватрогасци, од петоро деце, колико их је било у згради захваћеној пожаром успела је да спасе двоје. И, уместо да добије признање и заслужену захвалност, завршила је у поправном дому. Разлог? Седамнаестогодишња Фатима истрчала је на улицу у спаваћници, а све се одиграло у иранском граду Техерану где девојке и жене не смеју да се показују „обнажене“.

ШТИТНИК ЗА ЗАДЊИЦУ

Шта се све не смишља да би се жене у препуним аутобусима и подземној железници одбраниле од напасника чије руке воле да залутају баш тамо где леђа добијају проширење. Једна њујоршка фирма, у настојању да помогне „слабијем“ полу изнела је на продају штитнике за задњицу. Они јефтинији, начињени од пластике служе само као „тампон-зона“. Скупљи штитници праве се од метала, коштају око 40 долара и имају уграђену „струју“ која насртљивца добро продрма, тек да му никад не падне на памет да пружа руке тамо где им није место.

МА ШТА

КАЖЕШ

ИЛУСТРОВАО:
ЗОРАН ПЕТКАНИЋ
ПЕТКО

БАКА МОРА У ВРТИЋ

Општински оци малог места Серћемађореа, у италијанској покрајини Кампобасо, упутили су писмо породици Пјетрароло да своју кћерку Луцију припреме за полазак у дечји вртић. Писмо је изазвало провале смеха. Родитељи Луције Пјетрароло мртви су већ више од пола века а Луција је најстарији становник у Серћемађореу и има 101 годину. Своје место у вртићу не може да уступи ни својој деци – има их седморо, што синова што кћери – а ни својим унуцима, којих је 28, јер су сви већ одрасли.

Рачунар у матичном уреду извукао је из књиге рођених стоједногодишњу Луцију тако што је узео у обзир само две последње бројке од године њеног рођења, 1895, па је тако испало да она ове, 1996. има само годину дана. Када је стара Луција чула за ово, било јој је од срца жао што не може у вртић у који никада није ишла. Јер, кад је она била мала, за јаслице и дечје вртиће још се није ни знало.

СУДОПЕРА - УБИЦА

Таман кад је решио да се окрене и оде, уверен да у кући нема никога, трговачки путник се предомислио. Учинило му се да из стана допиру слабаши јауци. Отрчао је до суседа који су, за сваки случај, позвали полицију. У прави час.

Кад су полицајци обили врата стана у коме живи Хозе Лунчита у Мексико Ситију, имали су шта да виде. Чetrдесетшестогодишњи Хозе, самац који нема „ни кучета ни мачета“, клечао је испод судопере и слабашно јечао очигледно изbezумљен и изнемогао. Убрзо се испоставило да се у том неприродном, клечећем положају налази већ пуна четири дана и ноћи. Покушавајући сам да поправи одвод испод судопере, ставио је главу између цеви и тако се заглавио. Да није наишао трговачки путник, ко зна како би несрећни човек завршио.

КО СЕ БОЈИ ПЧЕЛЕ ЈОШ?!

Атило Наваро мирно је пецао седећи у свом чамцу док није почела да му досађује једна пчела. Млатарајући рукама у намери да се одбрани, Атило је изгубио равнотежу и пао у воду. А у води га је чекала друга напаст, само „мало“ већа и опаснија. Да све ово нису гледали наварови другови који су се налазили у близини, у другом чамцу, несрећник из града Корона у Венецуели без сумње би, спасавајући се од досадне пчеле, завршио у чељустима крокодила.

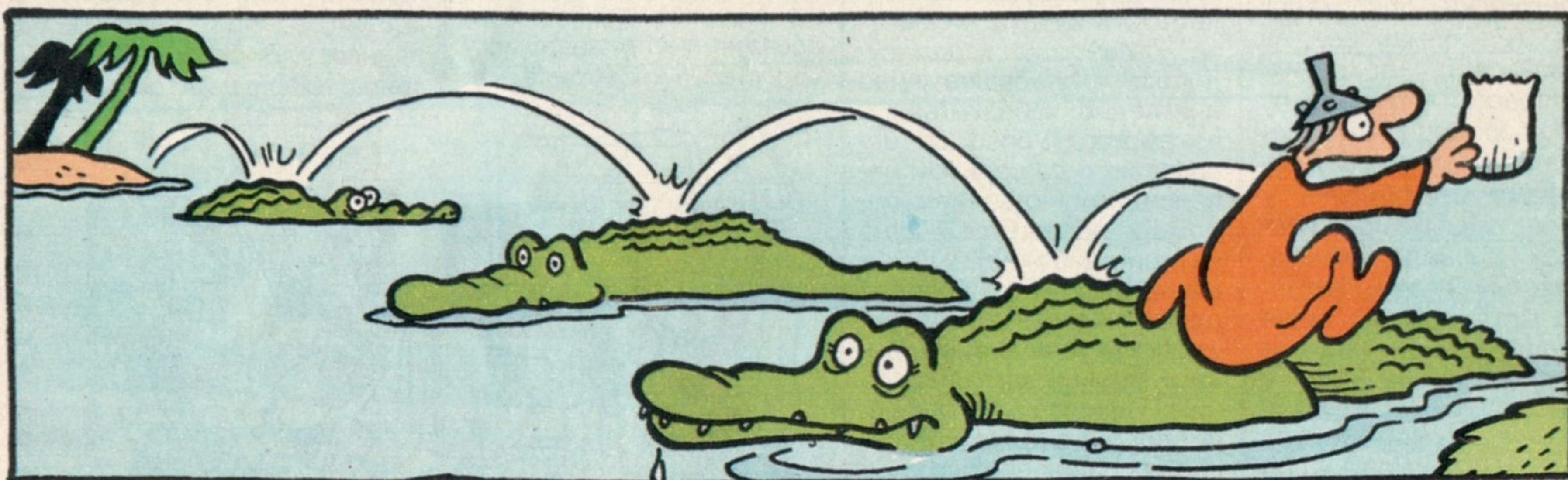
МУЗЕЈ ЈЕ ЗАТВОРЕН

После дугогодишњег повлачења по судовима, Хуан Гомес, директор и кустос музеја, морао је да призна пораз. Мали музеј који је отворио у свом стану у центру Мадрида морао је да затвори. А не може се рећи да није било посетилаца који су хрлили да виде његову постакву. Како и не би кад је Хуан Гомес тврдио да у теглама с формалином чува ни мање ни више него очи све славније од славније личност: Вилијема Шекспира, Марије Антоанете, Шарла да Гола...

DIK
BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

ПОЛИТИКИ

ЗАБАВНИК

СУДБИНА КАО ПРАВДА НАД ПРАВДОМ СПАСОНОСНА ЗУБОБОЉА

Џон Барлоу из Рупертвила у Калифорнији ни крив ни дужан осуђен је на смртну казну због убиства Џејмса Харвеја. Само је још једна особа на свету знала да је он невин: прави убица

Полицијска патрола приметила је отворен прозор на кући Џејмса Харвеја, директора Железничког друштва Калифорније. Пришли су ближе и осветлили прозор батеријском лампом, а онда је вођа патроле ушао у кућу. У дневној соби угледао је ужасан приказ: Џејмс Харвеј седео је мртав у наслоњачи. Убијен је из пиштоља метком у потиљак, што говори да му се убица пришуњао с леђа.

Истрага је брзо стигла до Џона Барлоуа. Радио је као службеник на железници све док га Џејмс Харвеј није отпустио. Присутни су се добро сећали свих претњи које је тада Џон изрекао свом шефу. С друге стране, пошто у кући Џејмса Харвеја ништа није недостајало, очигледно је да мотив није била крађа, већ освета. Због тога је полиција посумњала баш на Џона.

Судија на мукама

Џон није крио да је претио Џејмсу, али то је учињено јер је био бесан због отказа. Кад је дошао кући, већ се био смирио, тако да је упорно порицао да је он убио Џејмса Харвеја. Те вечери рано је легао да спава. Нажалост, пошто је живео сам у гарсоњери,

Џона Барлоуа изводе на извршење смртне казне

није имао сведока који би то потврдио.

Полицајци су га саслушавали данима не дозвољавајући му да предахне. Џон Барлоу није издржао. Потпуно изнурен после једног ноћног саслушавања потписао је признање. У крајњој линији, рачунао је, на суђењу ће доказати да је невин.

Преварио се. Чим је суђење почело, било је јасно шта ће се догодити. С друге стране, Џонов адвокат је тако траљаво водио одбрану да му је више штетио него користио. Све у свему, на његове вапаје да је невин нико се није обазирао. Порота се није дво-

умила: крив је због подмуклог убиства Џејмса Харвеја!

Још је само чудо могло да спасе Џона Барлоуа. И чудо се десило! Последњег дана суђења судија је имао страховиту зубобољу. Од несносних болова једва да је могао да прати шта се догађа у судници и једва је чекао одлуку пороте. Чим је изрекао пресуду, потписао је унапред припремљен образац о извршењу смртне казне, закључио суђење и одјурио код зубара. За то време адвокат је објашњавао Џону како на ову пресуду нема право жалбе јер је суд у Рупертвилу засе-

дао у својству преког суда те је ова пресуда коначна и — извршна!

Четири дана касније све је било спремно за извршење смртне казне. Џона су увели у собу са електричном столицом где су га већ чекали целат, његов адвокат, тужилац, судија и управник затвора. Управник је отворио коверат с обрасцем о извршењу казне и почео да чита пресуду. Када је дошао до имена осуђеника, за тренутак је застао, а онда је изненађено погледао у судију:

— Господине, па овде пише да вас треба да погубимо!

Тренутак касније образац је ишао из руке у руку. И стварно, на месту где треба да пише име осуђеника, јасно је стајало судијино име и презиме!

Исповест једног старца

Шта се, заправо, десило? Од силне зубобоље, журећи да што пре стигне код зубара, судија је грешком у празној рубрици читко уписао своје име и презиме и потом све потписао. Образац је затим ставио у коверат и послао га управнику затвора. Пошто је управник присуствовао суђењу, знао је каква је казна изречена Џону Барлоу, па коверат није ни отварао све до тренутка извршења казне.

Због ове забуне пресуда је формално поништена и Џон Барлоу опет је изведен пред суд. Овог пута постао се да нађе бољег адвоката. Шта је овај успео да уради? Само то да се позове на члан америчког закона по коме један осуђеник не може два пута бити осуђен на смрт. Џон је осуђен на доживотну робију.

На сву срећу, није дуго остао у затвору. Непуних годину дана касније један стари службеник Железничког друштва Калифорније извесни Џенкинс, на самрти признао је да је због давно учињене неправде убио Џејмса Харвеја.

Џону Барлоу казна је одмах поништена и он је пуштен на слободу. Наравно, није пропустио прилику да тужи државу и да добије одштету за све што је преживео.

ТУРЦИ И БЕЧКИ КРОАСАНИ

Беч на гравури из времена Турака и кроасана

Године 1683. Беч, тада главни град Хабсбуршке монархије, дуго је био под опсадом Турске. Стражари су даноноћно бдели у кулама бедема спремни да у случају потребе дају одговарајући знак.

Исте године пољски краљ Јан Собјески протерао је Турке, но, то их није обесхрабрило. По-

влачили су се и враћали сејући страх на свом путу. Узалудно покушавајући да заузму Беч, решили су да поткопају и минирају његове бедеме. А да се нико не би досетио шта раде, све су то радили ноћу, кад Бечлије спавају.

Једине ноћобдије у граду били су пекари. Иако заузети мешањем теста, сасвим су добро чули

буку која је до њих допирала у једнаким временским размацама. Не знајући о чему се ради, помишљали су и на земљотрес. Али, како се приближавала зора, бука се смањивала, а затим и сасвим престала. Тада су се пекари досетили о чему се ради: Турци поткопавају градске зидине. Одмах је јављено царским чуварима који су

поруку хитно пренели даље.

Одбрана је успела. Турци су прогнани, а вредни бечки пекари награђени. Између осталог и силним привилегијама које им је дао цар. Као успомену на ту ноћ направили су хлебчић у облику полумесеца, знака на турској застави. Тако је рођен бечки кроасан.

УМЕСИТЕ ИХ!

Потребно је: 1 литар млека, 1 килограм брашна, 30–40 грама квасца и мало соли. У четврт литра млека растворити квасац па у то, додајући још мало млека, умешати килограм брашна. Тесто ћете замесити тако да не буде ни сувише меко ни сувише тврдо. Оставите га да стоји још пола сата, онда додајте остатак млека и мало соли. Тесто се меси док не постане прилично чврсто (не треба да се лепи за руке). Потом га

развучите на равној површини. Да би се лепо листало, тесту додајте

200–225 g бутера. Бутер се премаже по целом тесту које се затим уро-

ла и остави на хладном да се „одмори“ два сата. Може да се замеси увече да би се ујутро употребило. Преко ноћи треба обавезно да буде на хладном месту. Поново га пресавијте а потом исеците на парчад. Пустите их да се „одморе“ 10 минута, истањите их помоћу оклагације дајући им овалан облик, урлајте сваки кроасан и савијте га да добије облик полумесеца па премажите јајетом. Пећницу укључите двадесетак минута раније и ставите кроасане да се пеку.

НАЈВЕЋЕ ЈАСЛИЦЕ НА СВЕТУ

Недавно је екипа шпанско-француских палеонтолога заједничким снагама открила у покрајини Лерида, на северозападу Шпаније, близу 300.000 јаја диносауруса! Необично није само то што су се маме диносаурусице увек верно враћале истом месту да положи јаја већ и што је ово, највеће налазиште на свету у исто време и једино смештено у приобалном појасу – пре 70 милиона година, на колико је процењена старост јаја, ово место лежало је још ближе води.

На 12.000 m³ ископано је прво неколико округлих јаја пречника 20 сантиметара, па још не-

У површинском слоју црвеног пешчаника откривено је 199 циновских гнезда: свако је од суседног било удаљено око 2,5 метара.

У сваком гнезду, које се састојало од 1-7 јаја, само по једно је нађено цело, остала су се претворила у гомилице љуски.

Јаја диносауруса проучавају се сада у Шпанији. А која је то врста овде хиљадама година упорно долазила и снела укупно 300.000 јаја – остаје тајна.

колико хиљада, па на крају неколико стотина хиљада. Нажалост, ниједно не скрива у себи ембрион: током времена

садржина се распала. Истраживачи зато још не знају име врсте која је ово место изабрала за полагање јаја.

КАМЕЊЕ КОЈЕ ХОДА

Како је могуће да се камење тешко и до 300 килограма само од себе помера усред пустиње? Од часа када се 1948. године за њу сазнало, тајна „котрљајућег камења“ из Долине смрти у Калифорнији у подједнакој мери узбуђује и туристе, али и сасвим озбиљне научнике.

Да се камене громаде померају нема никакве сумње. О томе сведоче праволинијске бразде у сувом блату. Све донедавно чинило се да је од свих понуђених објашњења највероватније оно по коме камене громаде, с времена на време, по мере изузетно јаке пустињске олује.

Физичар Џон Рид са Хемшир колеџа у Масачусетсу тврди: нема тог олујног ветра који би могао да помери такве громаде: Шта је, дакле, у питању? Ако је веровати Ридовим прорачунима – редак сплет изузетних метеоролошких околности. Или, сасвим конкретно: танак слој леда око камене громаде, плус два прста воде у језеру у време киша кад се Долина смрти претвори у живо блато.

М. И.

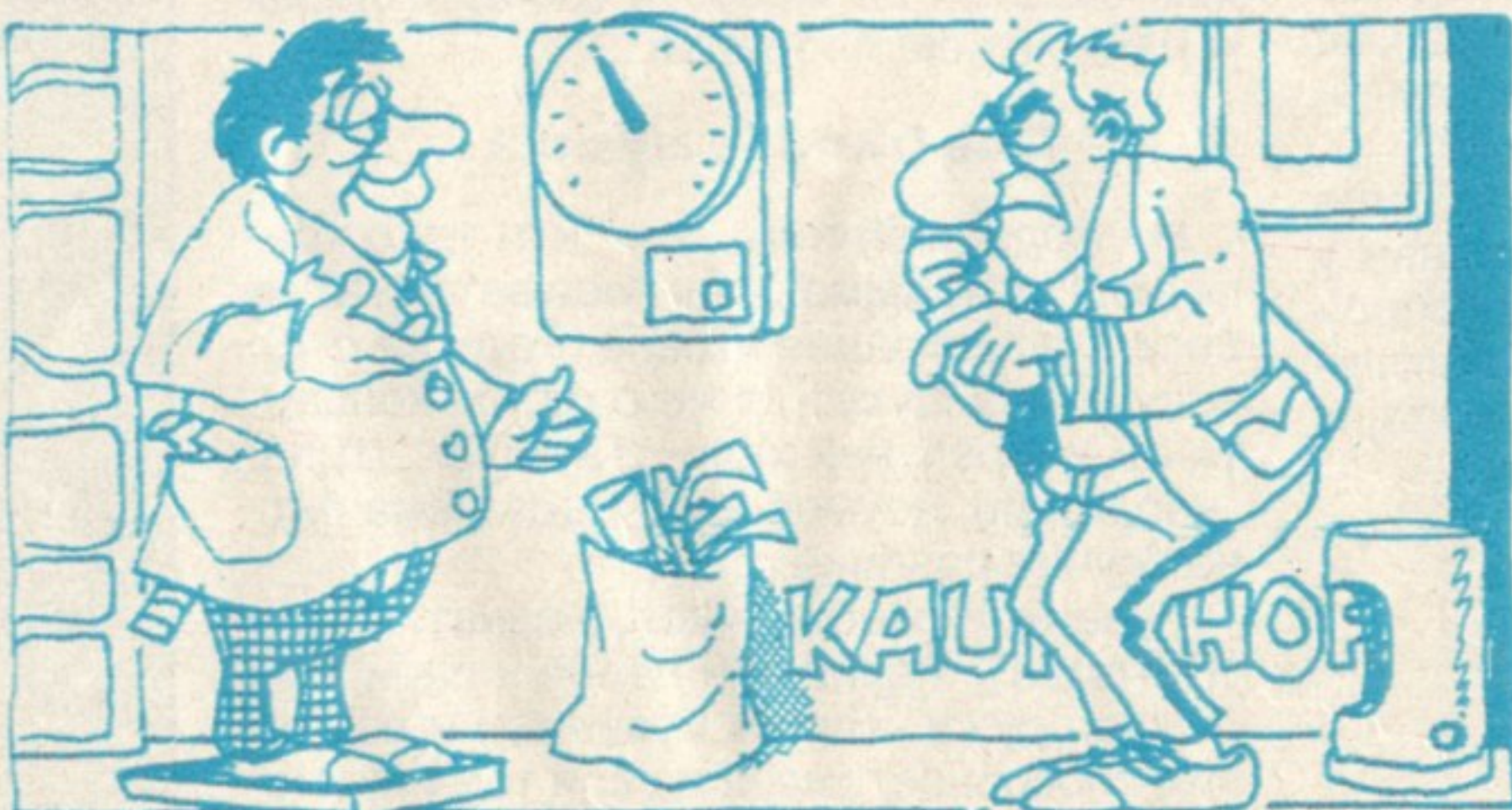
Може ли камење да се котрља само од себе? Ако је реч о Долини смрти у Калифорнији, одговор је: „Да“.

ВАГА ПРОТИВ КРАДЉИВАЦА

Једна велика самопослуга у Баварској изумела је необичан али веома успешан начин борбе против крађа. Како објављује немачки часопис „Шпигл“, сваки купац који уђе у самоуслугу мора најпре да стане на вагу и да се измери, а потом добије картицу за своју тачну тежину.

Кад тако измерена муштерија напушта радњу, мора поново на вагу. Ако је и само двадесет грама тежа него при

доласку, једном од контролора самопослуге мораће да објасни ту разлику. Разуме се, муштерија се мери без икаквог „пртљага“ – ке-

са, корпи и слично – и при уласку и при изласку. Кажу да се број крађа у овој баварској радњи знатно смањио.

Нисам то био ја...

ДОБАРА ТИ

Бићемо врло, врло фини... Звучно испуштање нагомиланих гасова у органима за варење на споредни излаз нећемо називати онако како га називамо у свакодневном жаргону. Неко би се могао „увредити“ јер, за бога, ради се о врло вулгарној ствари...

Онима који то никада не раде ово је последња опомена да престану да читају даље!

Још сте ту? Е, па, онда издржите до краја!

Вероватно појма нисте имали да у свету постоје људи који се баве проучавањем појаве „пуштања ветрова“. Неки то раде из хобија, други то проучавају са научне, односно медицинске тачке гледишта, а неки су склони испитивању историјских, културолошких, па чак и музичких димензија ове природне појаве.

Материјала за проучавање има на претек јер, будимо искрени – сви то раде! Тачније, сви то раде али ретко признају. Зашто?

Занимљиво је да је „пуштање ветрова“ (или ветра, зависно од капацитета и личних склоности) телесна функција о којој се најмање прича. Један од разлога је и недостатак одговарајућег израза (осим погрдног) који би једном једином речју био ознака за ову појаву.

То нису једра моје броднице...

Сви остали који су у употреби у свакодневним разговорима заснивају се на „ветру“ или „ветровима“, па би површни слушаца могао бити доведен у заблуду да присуствује стручној дискусији чланова неког једриличарског клуба. Или, још горе, обрнуто – да лекар интерниста случајно присуствује разговору једриличара и чује ово:

– Јуче сам имао такав ветар да ми је растурио труп!

Амерички лекар др Х.К. Полтвид спровео је 1986. године анкету међу 50.000 мушкараца и исто толико жена и дошао до запањујућег резултата: 97,7 одсто мушкараца признало је да „пушта ветрове“, док је ту врсту искрености исказало само 1 одсто жена! Ако је то тачно, онда је 99 одсто жена или рођено без органа за варење или без икакве склоности ка истини...

Старије генерације су, изгледа, биле далеко слободније када је ова појава у питању, нарочито Британци. Многобројни поетски осврти од пре стотинак година за тему имају „ветрове“, где значајну улогу дају управо лепшем полу:

**„На првенству млада дама
без страха
Испусти свој моћни ветар
у два маха.
Добила је диплому
за дивљу арому.
Судије падоше тихо,
без даха.“**

Срећно!

Зашто људи пуштају ветрове? Одговора има разних и то са свих страна, али се стручњаци углавном слажу око једног: зато што то желе.

Правила лепог понашања, разумљиво, налажу врхунску дискретност приликом појаве такве потребе, мада „ароматични“ пропратни ефекти врло често руше све зидове финоће и дискреције.

С друге стране лекари недвосмислено тврде да се ради о појави која је веома здрава за организам (мислећи вероватно само на починитеља, а не и на присутне) и да је ни на који начин не би требало суспрезати.

Да је суспревање ове појаве чак опасно по живот, сведочи и епитаф на једном надгробном камену у градићу Стенлију у Аустралији:

**„Где год да те снађе – стој
и пусти ветар свој.
Задршка води смртном случају
као што је мој.“**

Гас који се налази у цревима састоји се углавном од око 50 до 60 одсто водоника и око 30 до 40 одсто угљен-диоксида. Остатак од 5 до 10 процената чини водоник-сулфид, познатији као метан, један од најзапаљивијих гасова, чест изазивач експлозија по рудницима угља.

Зато: када ручате пасуљ и неко вам пожели „пријатно“, исправите га. Рударски поздрав „Срећно!“ више одговара ситуацији.

Познат је случај који се догодио 1980. године у једној болници у Данској. Операција стомака једног пацијента изведена електричним скалпелом који, приликом прављења резова, високом температуром затвара (каутеризује) мање крвне судове и тиме спречава сувишно крварење.

Игром случаја, скалпел је дошао у додир са гасовима у трбуху, остављајући запањеним и убрљаним хирурзима тежак задатак да јавности саопште да им је пацијент експлодирао...

Све било је музика...

Не мора, међутим, све бити тако трагично. Погледајмо „пуштање ветрова“ са веселије, естрадне стране. Ради се о 19. веку у Француској, а не о фолк-концертима у препуној хали „Пионир“ (типа, „неодољив, неумољив“), мада нема битне звучне разлике.

Чувени Жозеф Пижол, познатији као „Петоман“, жарио је и палио у париском „Мулен ружу“ својим музичким и вокалним способностима, а да при том није морао ни да отвори уста.

Још као дете приметио је да му се, приликом купања у мору, стомак пуни

**Са гнушањем
одричемо
било какву везу
између
Змајевог стиха
„Познајем те, песмо,
по мирису...“
и активности
нашег Сабора!**

**Светски
петомански
сабор**

**Једна од најпопуларнијих Пижолових
тачака – гашење свеће уз помоћ
унутрашње промаје**

ВЕТАР, ПЕТОМАНЕ!

мирису „хране с ногу“. Ниско цењен од стране стручњака...

„Камиказе ветар“ — потпуно неконтролисан по звучности и пропратним ефектима. Непожељан у круговима познавалаца...

„Пасји ветар“ — невезан за псе непосредно, али назван тако по устаљеном изговору виновника и власника паса да је „пас то урадио“. Врло ниско морално оцењен међу петоманима...

морском водом и то не кроз уста, већ са супротне стране. У почетку је пријатеље на плажи забављао пуштањем водених млазева, а онда установио да на исти начин може да усиса ваздух и испусти га бучно, уз опште одушевљење присутних.

Врхунац ове природне надарености отелотворен је на сцени елитног париског ноћног кабареа „Мулен руж“.

Своју тачку Пижол би започињао пуштањем ветрова у пет различитих гласова (тоналитета), дајући сваком од њих различите улоге у оквиру унапред разрађеног сценарија (мајка, отац, ташта, дете, ТАП 011, итд).

Мада врло уздржана када је пуштање ветрова у питању, француска публика, а нарочито (гле чуда!) њен женски део била је одушевљена.

Тачку је настављао уношењем (иза сцене) посебног гуменог црева чији је други крај вирио из појаса панталона. Пошто би на тај начин пред запањеном публиком најпре попушио цигарету, без икакве опасности да димом оштети плућа, на видљиви отвор црева прислонио би флауту и одговарајућим веселим музичким комада пожељно давалаца (А што не би могло...).

Публика је крај наступа редовно дочекивала у делиријуму чинећи Жозефа Пијзола краљем париске естрадне уметности тог времена.

Пијзол је стекао и следбенике који у данашње време наступају са сличним „хоћу с тобом да ђускам“ програмом, углавном у САД, али ни изблиза не постижу успех као родоначелник овог ветровитог правца на естради. Укратко, прохујало са вихором...

Ружа ветрова

Не треба, међутим, заборавити да у свету постоји велики број петомана аматера, пасионираних заљубљеника у „пуштање ветрова“ — и то до те мере да ову појаву дижу до нивоа култа.

Штавише, утврђене су и посебне стилске, понекад и врло поетске, одреднице по којима се једна врста „ветра“ може одмах препознати и разликовати од осталих стилских праваца у тој области.

Ево неколико главних:

„Ветар у кади“ — дискретан или не, али увек ублажен воденом масом и препознатљив по препознатљивим мехурићима. Повезаност са Архимедовим законом још је у фази испитивања...

„Аутомобилски ветар“ — увек тајновито емитован и различито прихваћен у зависности од величине возила. Пожељна је могућност електронског отварања прозора...

„Фолксваген ветар“ — типски везан за претходни, али, у принципу, због малог простора, нарочито на задњем седи-

шту, непожељан и озлоглашен међу петоманима...

„Ветар у цркви“ — изузетно цењен због фантастичне дискретности коју околина налаже...

„Немачки ветар“ — по звучности везан за звук напада „панцер“ оклопних дивизија у афричким пешчарама, уз увек приметну ноту пива, киселог купуса и крањских кобасица...

„Синдикални ветар“ — присутан у свакој канцеларији, одувек препознатљивог аутора, махом самца. Особен по

Још читате? Дивно! Све смо издржали и остаје нам да се и надаље понашамо и у складу са природним потребама и поштујући правила понашања које околина налаже.

Грешка се, ипак, може десити. Људски је, мада су времена пасја... На крају, увек можемо рећи да је пас то урадио.

Осим у цркви или у „фолксвагену“...

Мишел Јовичић

ЖИВОТ ПИШЕ ДРАМЕ

Метју, гледај како је провидна вода око острва!", рекао је свом четрнаестогодишњем сину Мајк Спербер. Метју је приљубио лице уз прозор двомоторца „аеро командера 500" и загледао се у Атлантски океан чија се боја мењала од аузурноплаве у готово црнотегет. Пожелео је да његов отац мање говори: „Гледај ово!", „Види оно!" али је ипак уживао што су га он и његов пријатељ Стефенс повели са собом у петодневни риболов на пучини код Волкерс Кеја на Бахамским острвима.

„А овде има заиста великих риба!", наставио је отац по своме док су летели кући у правцу Флориде. „Има туна, сабљарки, чак и морских пасал!" Мајк Спербер је седео поред пилота Џерија Лангфорда, четрдесетогодишњака с наочарима. Била је недеља, 5,20 по подне, 4. августа 1991. „Метју, гле..." Спербера је усред речи прекинуо изненадан тресак од кога су сви поскочили. Мотори авиона су ућутали.

„Тата, шта се то..." Одјекнула је и друга експлозија. Мали авион са шест седишта почео је да се тресе и губи брзину. Пилот је муњевито почео да притиска дугмад на контролној табли, затим је подесио радио и викнуо: „Упомоћ! Упомоћ! Не ради ми ниједан мотор!"

„Окрећи десно!", викнуо је пилоту Мајк Спербер, „Само што смо надлетели једну лађицу!" Али, када је пилот покушао то да учини, авион се није окренуо надесно већ носем надоле. „Падамо!", викнуо је пилот.

Заглављена врата

Путници су брзо навукли прслук за спасавање. „Чврсто се држите!", упозорио их је пилот. „Метју", рекао је Спербер сину, „кад паднемо на воду не чекај ме него излази из авиона што брже можеш!" Авион је треснуо о водену површину.

Код куће у Вест Палм Бичу на Флориди Бети Спербер је завршавала тарту од чоколаде. Очекивала је да ће се њени син и муж Метју и Мајк вратити из риболова тог поподнева око пола шест. Када је прошло шест, почела је помало да брине, а нешто пре седам зазвонио је телефон. „Њихов авион се срушио у море!", јавио јој је мужевљев пријатељ. Бети је позвала Обалску стражу и они су јој потврдили ужасну вест. Нико није знао шта је с путницима.

КРВ ПРИВЛАЧИ

АЈКУЛЕ

Бети Спербер је код куће у Вест Палм Бичу очекивала сина и мужа око пола шест по подне. Када је прошло шест, почела је да брине, а нешто пре седам зазвонио је телефон: „Њихов авион се срушио у море!", јавио јој је мужевљев пријатељ

Авион је треснуо у воду уз језив прасак и поскочио. Метју је одлетео напред када се труп преломио и вода преплавила кабину. На пилотском седишту Џери Лангфорд држао је руке на потиљку. Прслук за спасавање, издуван, висио му је око врата, вода му је досезала готово до рамена.

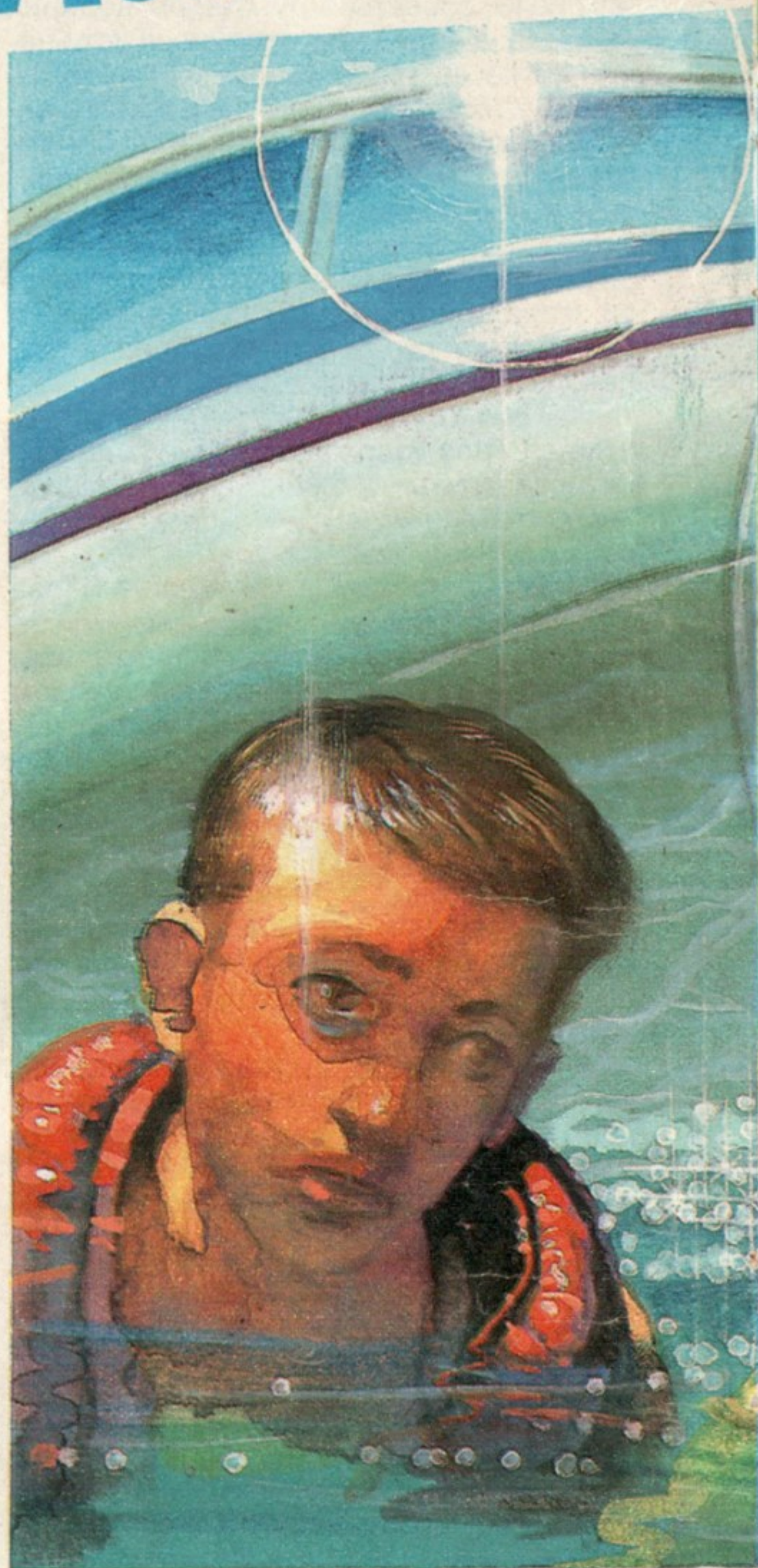
„Отварај врата!", викнуо је Спербер Стефенсу који је био најближи излазу. Стефенс је ухватио кваку и запео свом снагом. „Заглављена су!", заурлао је. Кроз воду која је расла Спербер је пошао да му помогне. Метју је петљао око свог сигурносног појаса и није успевао да га отвори. Копча је била заглављена.

„Тата, не могу да откопчам појас!", викнуо је Метју. И док је Стефенс ударао телом о заглављена врата, Спербер је помагао сину да се испетља. У кабини је постојао још само мали ваздушни џеп под кровом. Још који секунд и сви ће отићи под воду заједно са авионом.

О томе нема разговора

Метјуу је вода досезала до браде када је отац, најзад, успео да откопча његов појас. Скоро у истом часу и Стефенс је отворио врата авиона, пружио се, зграбио Метјуа и заједно с њим бацио се у воду. Дечаку се учинило да израњање траје страшно дуго и, када су се нашли на површини, дубоко је удахнуо ваздух. Стефенс га је оставио код авионског крила и поново заронио да спасава Лангфорда.

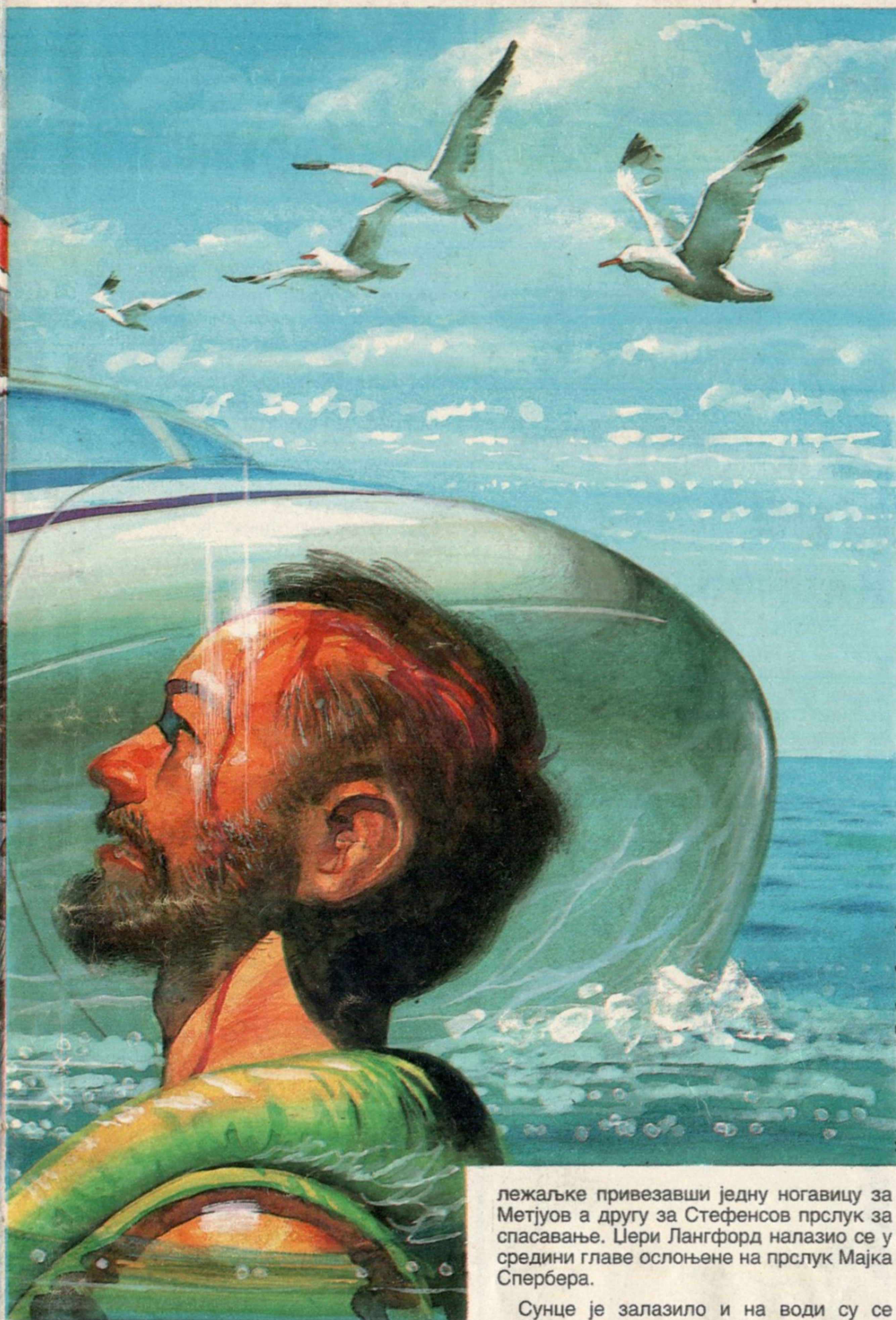
Мајк Спербер је изронио и придружио се сину, а за њим и Стефенс с пилотом. Лангфорд није имао на себи ни прслук за

спасавање ни наочаре и деловао је смушено као да не зна шта се догодило. Стефенс га је довео до Мајка и Метјуа. Авион је почео да тоне.

„Брзо даље одавде!", наредио је Спербер и сви су запливали као да их неко гони. На око шест метара удаљености окренули су се и видели како авион нестаје: после тренутка који је прилично потрајао апарат се нагнуо и ишчезао у дубинама океана.

Мајк Спербер је убрзо преузео команду у своје руке. „Привежимо се међусобно прслуцима за спасавање", наредио је. „Овде је струја јака и ако се раздвојимо, готови смо!" Стефенс је још подупирао повређеног пилота, „Слушај, Мајк", рекао

само четири не приметне тачкице", одговорио му је отац.

Док се спуштала ноћ, Бети Спербер је позвала телефоном све пријатеље који су имали авионе, јахте или чамце, ови су позвали своје пријатеље и ускоро се читава мала флота приватних пловила упутила према отвореном мору у нади да ће наћи настрадале.

Ноћ је четворици бродоломника прошла веома споро. И на истоку и на западу видела су се светла лађа и авиона који су претраживали тамне воде океана, али њима се нико није приближио. Метју је падао у дремеж када му је отац тихо рекао: „Покушај да не заспиш, сине. Потребан си нам јер су твоји вид и слух оштрији од наших.”

Изненађен и поласкан очевим поверењем, Метју је одговорио: „Да, тата”. А вода је постајала свежија па сасвим хладна. Метју је дрхтурио борећи се да му се очи не склопе. И размишљао је о огромним морским неманима којих су баш ове воде Атлантског океана препуне.

Бродић је прошао близу

Јутро је донело светлост и топлоту, али су на кожи бродоломника почели да се стварају пликови. Да би се бар мало заштитили од сунца, исцепали су своје мајице и крпама покрили главе и рамена. Метјуа су болела испечена уста. Био је и жедан и гладан, а од пластичног прсљук за спасавање направила му се рана на потиљку.

У подне су чули звук авиона – то је био млазњак Обалске страже који их је тражио. Чим су видели да им се приближава, почели су да млатарају рукама. Млазњак се налазио на око километар и по од њих када је променио правац и упутио се на исток. Није их видео.

Само пола сата касније Спербер је узвикнуо: „Гледајте, бродић!” Бродић за спортски риболов ишао је право према њима доносећи им далеку музику. Ускоро је био тако близу да су јасно распознавали мушкарца и жену како нешто пију и слушају радио.

„Овуда!” повикао им је Стефенс. Метју је ставио прсте у уста и оштро звизнуо. Бродић, који се сада налазио на свега стотинак метара од њих, није успоравао. „Упомоћ!” повикала су сва четворица углас. „Помозите нам!” Пар на броду није ни окренуо главу. Нису их чули. Бродић се удаљио.

Током ужасних дугих часова који су се споро вукли нису им се приближавали ни чамци, ни бродови, ни авиони, ни хеликоптери. Сунце је још једном зашло иза хоризонта и вода је постала хладна. Друга ноћ у мору. Више нису имали снаге да се боре против хладноће, само су неконтролисано дрхтали.

је Сперберу, „Цери прилично крвари, морамо некако да му помогнемо да не потоне.”

Метју се окренуо и видео да је Церијева коса крвава. „Вероватно је повредио главу”, помислио је. Спербер је такође погледао пилота, а онда тихо упитао Стефенса: „А рибе?” Метју није одмах схватио о чему то отац говори. А онда се најежио: „Ајкуле! Ајкуле се окупљају чим у води осете крв!”, сетио се. „Крв их привлачи!”

„Мислим да је за све нас најбоље да о томе уопште не разговарамо, Мајк. Шта ћемо са Церијем?”, рекао је Стефенс. После разних покушаја употребили су Церијеве панталоне као неку врсту

лежаљке привезавши једну ногавицу за Метјуов а другу за Стефенсов прсљук за спасавање. Цери Лангфорд налазио се у средини главе ослоњене на прсљук Мајка Спербера.

Сунце је залазило и на води су се видели његови одсјаји. Четворица страдалника из авиона плутали су неко време у потпуној тишини ношени Голфском струјом. До Метјуових ушију одједном је допро слаб ритмичан звук. Остали нису чули ништа.

Ми смо само тачкица

„Погледајте!”, узвикнуо је Метју показујући према југу. „Хеликоптер! Иде право према нама!” Хеликоптер је заиста ишао у њиховом правцу летећи сасвим полако. Почели су да машу и вичу и били су крајње збуњени што их је хеликоптер надлетао и наставио даље. „Био је тачно изнад нас, зашто се није зауставио?”, питао је Метју. „Гледани одозго ми смо

Последња прилика

Метју је плутао у полусну када га је по левој руци ударило нешто као ужарено сечиво. Заурлао је чим је осетио да му љигави пипци додирују мишицу. Била је то португалска каравела, веома

Илустровао: Бобан Савић

опасна отровна медуза. Отац и Стефанс подигли су га и спустили

у море далеко од ње.

„Тата, хладно ми је и уморан сам! Хоћу кући и нећу да умрем!”, повикао је Метју. Отац је морао да га продрма да би се прибрао. „Нико од нас неће умрети, Метју”, рекао му је. „Наћи ће нас”.

Сати који су дошли били су грозно мучење између сна и јаве: били су сувише смрзнути да би спавали, а претерано уморни да би остали будни. Повређеном пилоту Џефрију Лангфорду било је најтеже и знали су да неће издржати још дуго.

У уторак ујутру сунце се сакрило иза тешких црних облака, дунуо је ветар и небо се смрачило. Таласи су се све више пенили. Метју је чвршће ухватио повређеног пилота чије је лице било пуно пликова.

Олуја која се подигла искалила је на њима сав свој бес. Они су се чврсто држали један уз другог под налетима ветра и кише у леденим таласима који су их бацали горе-доле. Како су сва четворица били ужасно жедни, трудили су се да отвореним устима ухвате што више кишнице.

Када је олуја престала, поново је пекло као да се ништа није догодило. „Чујем авион!” објавио је Метју подижући главу према небу. У даљини су се видели хеликоптери и један млазњак који су претраживали површину мора. Бродоломници су се укочили: ово им је можда последња прилика за спас.

Светлосни и димни сигнали

Мајк Спербер је купио све сатове и остале металне предмете које би радар могао да ухвати. Млазњак им је био тако рећи изнад главе. Да би привукао пажњу пилота и спасилаца, Спербер је у једној руци тресао метал, а другом покушавао да авиону пошаље светлосне сигнале помоћу сунца и своје кредитне картице.

Стефанс је, урлајући да би га чули, то исто учинио са својом картицом. Метју је ударао рукама и ногама по води да би се што упадљивије пенила. Млазњак их је надлетео и нестало.

„Враћа се!”, изненада је дрекнуо Метју. Када се авион приближио, Спербер је узвикнуо: „Видели су нас!” Њихова радост претворила се у одушевљење када је из авиона бачено у море нешто из чега се подигао дим – димни сигнал за хеликоптере.

Убрзо се појавио и хеликоптер и зауставио се изнад самих таласа на петнаестак метара од њих. Један члан посаде држао је велику таблу на којој је писало: **ЈЕДАН ПО ЈЕДАН!** Запливали су према летелици помажући Лангфорду. У уторак тачно у подне њиховим мукама дошао је крај.

Пренети су право у болницу у Вест Палм Бичу. Бети Спербер је грлила, јецајући, час сина час мужа. „Овај дечак, твој син, Бети, заслужио је моје поштовање”, рекао је жени Мајк Спербер. „Одлично, значи да ме више нећеш толико гњавити!”, одвратио је Метју. „Можда да а можда и не. Сад бар знам да можеш све да издржиш!”, рекао му је отац и насмејао се.

Б. Д.

КОНКУРЕНТКИЊЕ ЖАНЕ КАЛМАН

Свака друга девојчица рођена у Француској 1996. има изгледа да доживи стоту годину. Ово предвиђање стручњака које је недавно објавила фондација „Ипсен” прати и друга прогноза: дечаци ће у просеку досећи „плафон” од 95 година.

Већ данас просечан век жена, који је 1970. године износио 75 година, скочио је на 81,4 у 1992. И најстарија жена на свету је Францускиња Жана Калман – напунила је 121 годину. И што је најважније, има за то и доказ – уредну крштеницу.

ПОЛИТИКИ

ЗАБАВНИК

18

БЕБЕ И ПСИХОЛИНГВИСТИКА

У Француској, према истраживањима лабораторије за психоллингвистику (CNRS-EHSS) – Париз), наглашавање речи које околина упућује одојчету одлучујуће је при његовом учењу језика. Оно помаже беби да реченице раздвоји у групе речи изговорене истим тоном што ће јој касније и те како помоћи да научи поједине речи и њихово значење. Новорођенче је, дакле, у стању да прави разлику између српског и холандског и било би добро да, ако је дете из такозваног мешовитог брака, најпре научи један па други језик.

Оба пута „мелодика” ће му увелико олакшати посао.

БАКТЕРИЈЕ – ЧИСТАЧИЦЕ ЈЕДУ КОМПЈУТЕРЕ

Недоумицу како да се униште тешки елементи којих има у деловима рачунара успели су недавно да реше британски стручњаци фирме „Мајер-Коен” и ICL и то уз помоћ – бактерија. Ови метали (кадмијум, олово, жива и други), врло отровни, иначе, завршавају на ђубришту загађујући земљиште и човекову околину. Енглези су овако смислили да их униште: водом се исперу делови испуњени тешким металима, пусте да се наталоже

ПРВА ВИРТУЕЛНА ЗВЕЗДА

Има 16 година, зове се Кјото Дејт и поносна је на своје савршене пропорције (висина 1,63 m, тежина 43 kg, мере: 83-56-92 cm! Али... она није права девојка већ компјутерски лик.

То, међутим, није сметало јапанској агенцији која се бави промоцијом и заступањем манекенки и филмских звезда да узме симпатичну Кјото под своје: 13 фирми већ је изразило жељу да је упусти за рекламне спотове, издавачке куће желе да објаве њену биографију, а овог месеца прва виртуелна звезда издаће и свој први CD.

Анимирана
компјутерска
личност
занимљивија
од правих
манекенки

ВАКЦИНИШТЕ СЕ ХРАНОМ

Има много људи који не подносе ни помисао да добију инјекцију. Због тога избегавају и оно што је неопходно за здравље, као што је вакцинисање. Изгледа да ће у блиској будућности и ова невоља бити превазиђена: вакцинисаћемо се — једући. Како? У лабораторијама јапанског Универзитета Каназава у току су експерименти са генетски преправљеним кромпиром који ће бити у стању да садржи ген антитела против неке одређене бактерије. И једноставно и јевтино.

Илустровао Растко Ђирић

док пролазе кроз филтер а онда се излажу деловању различитих бактерија чија се имена засад држе у строгој тајности. Ови микроорганизми, изузетно пробирљиви, једу само честице тешких метала. Ништа друго.

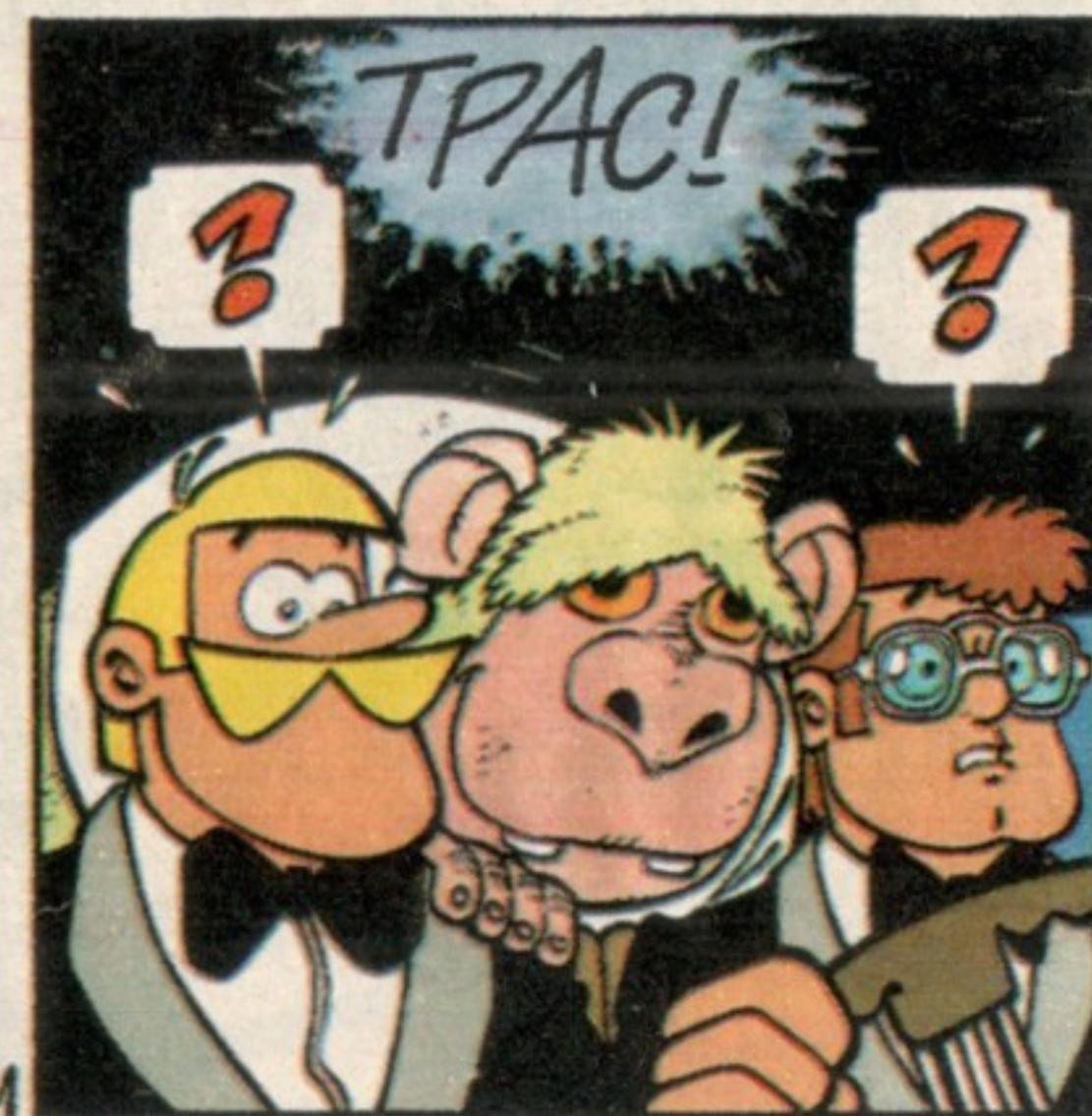
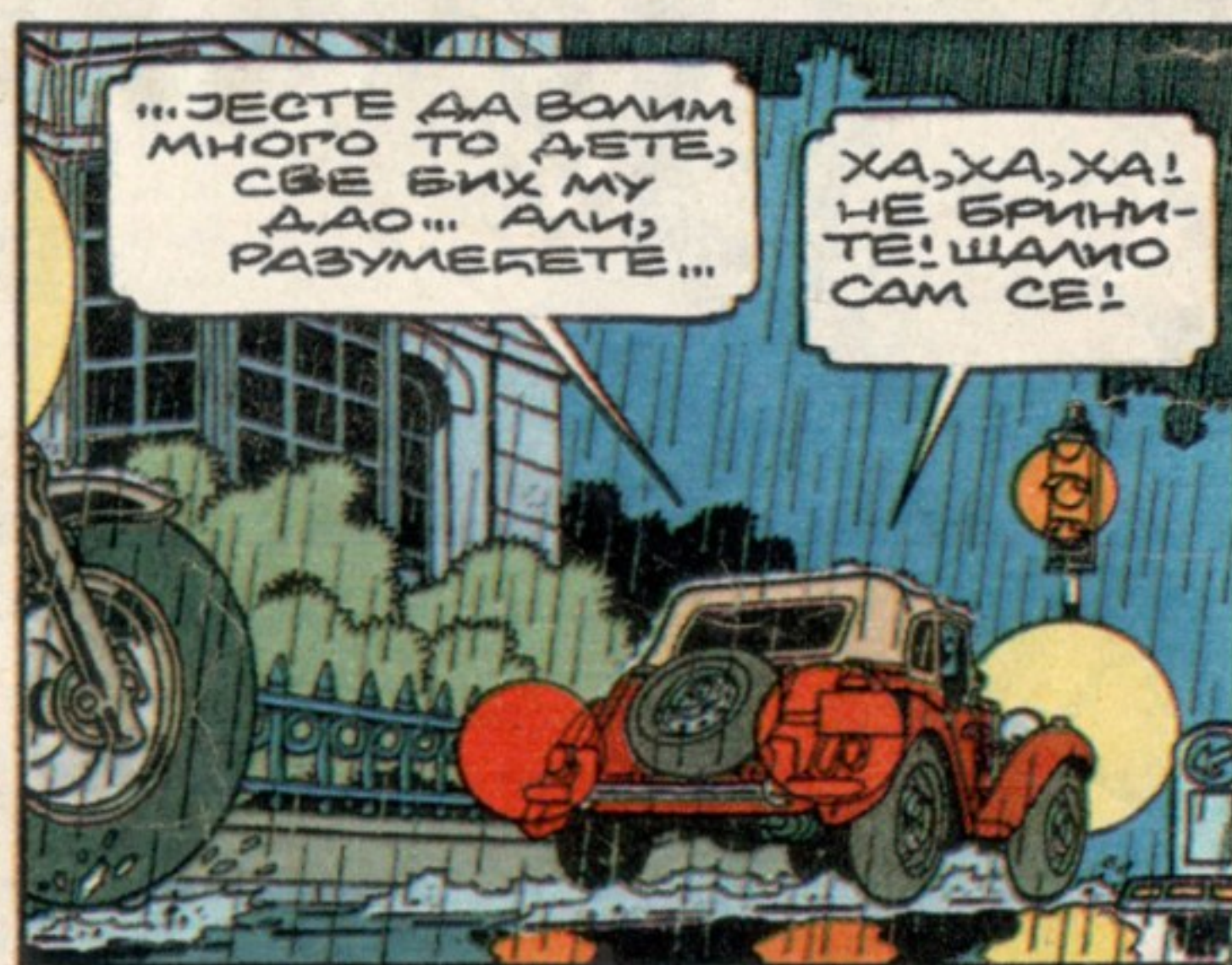
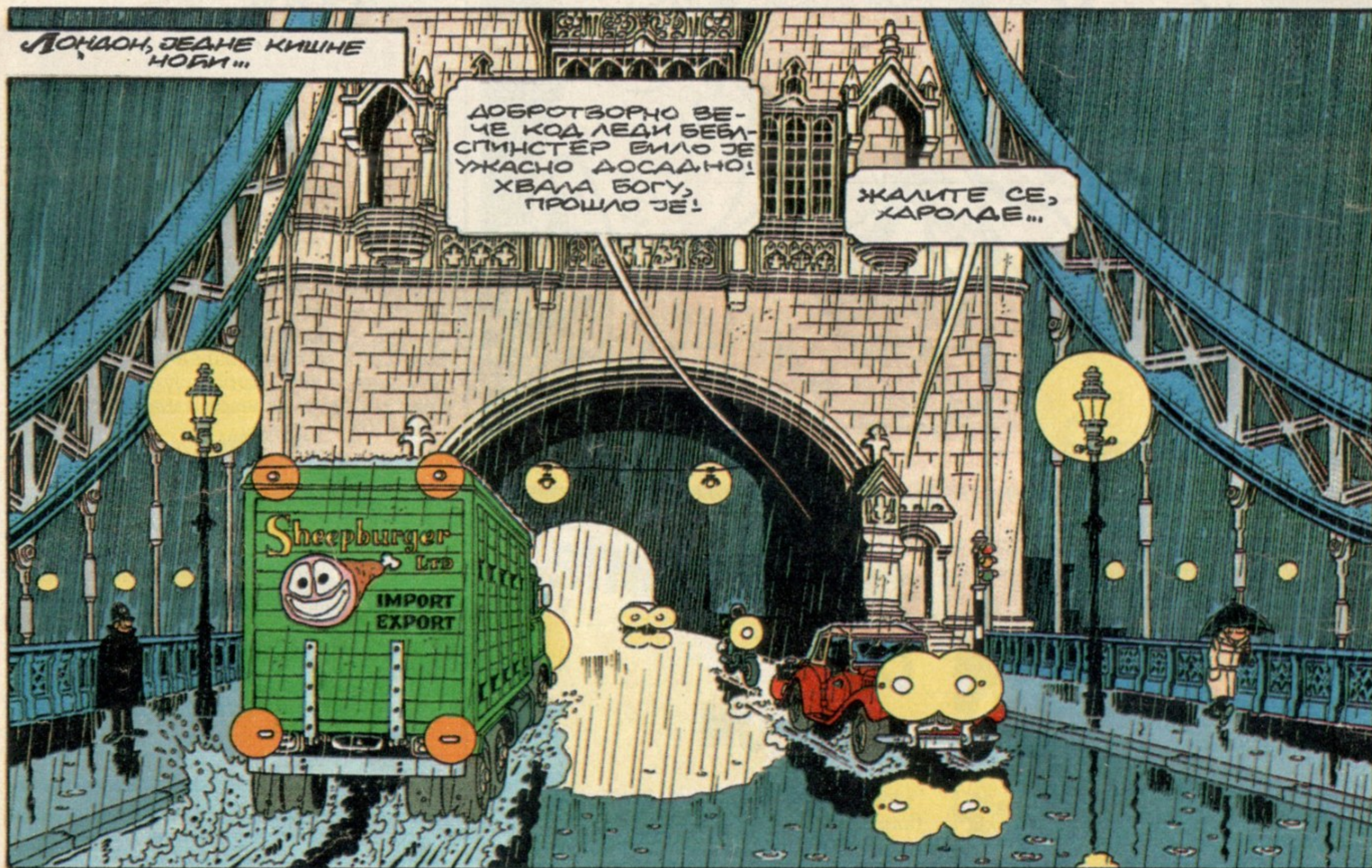
Остаје ипак страх од помисли какав би ршум настао кад би ове „једачице“ компјутера побегле у спољни свет!

В. Милићевић

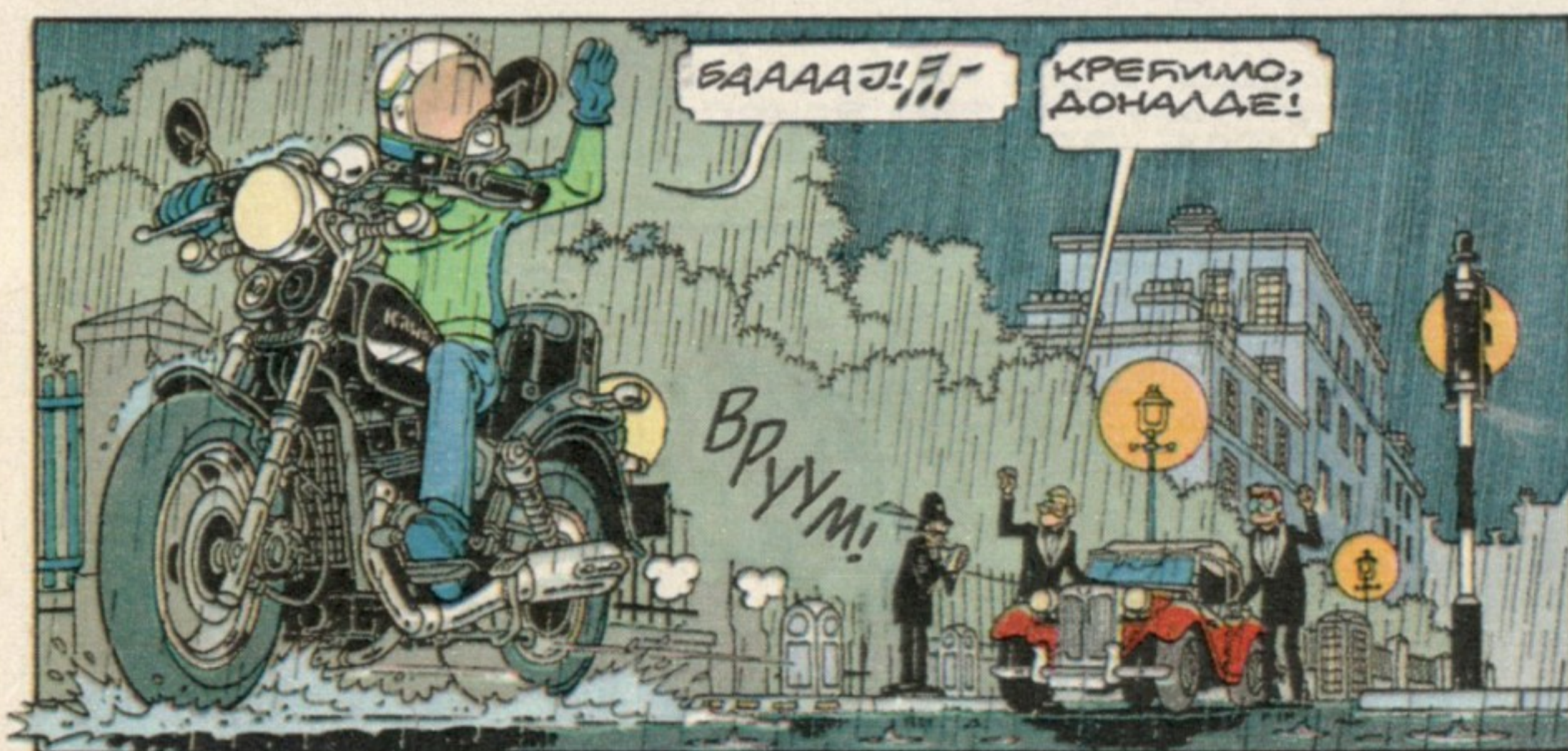
ПУКОВНИК
КЛИФТОН
У ЕПИЗОДИ

КЛАН МЕКГРЕГОРОВИХ

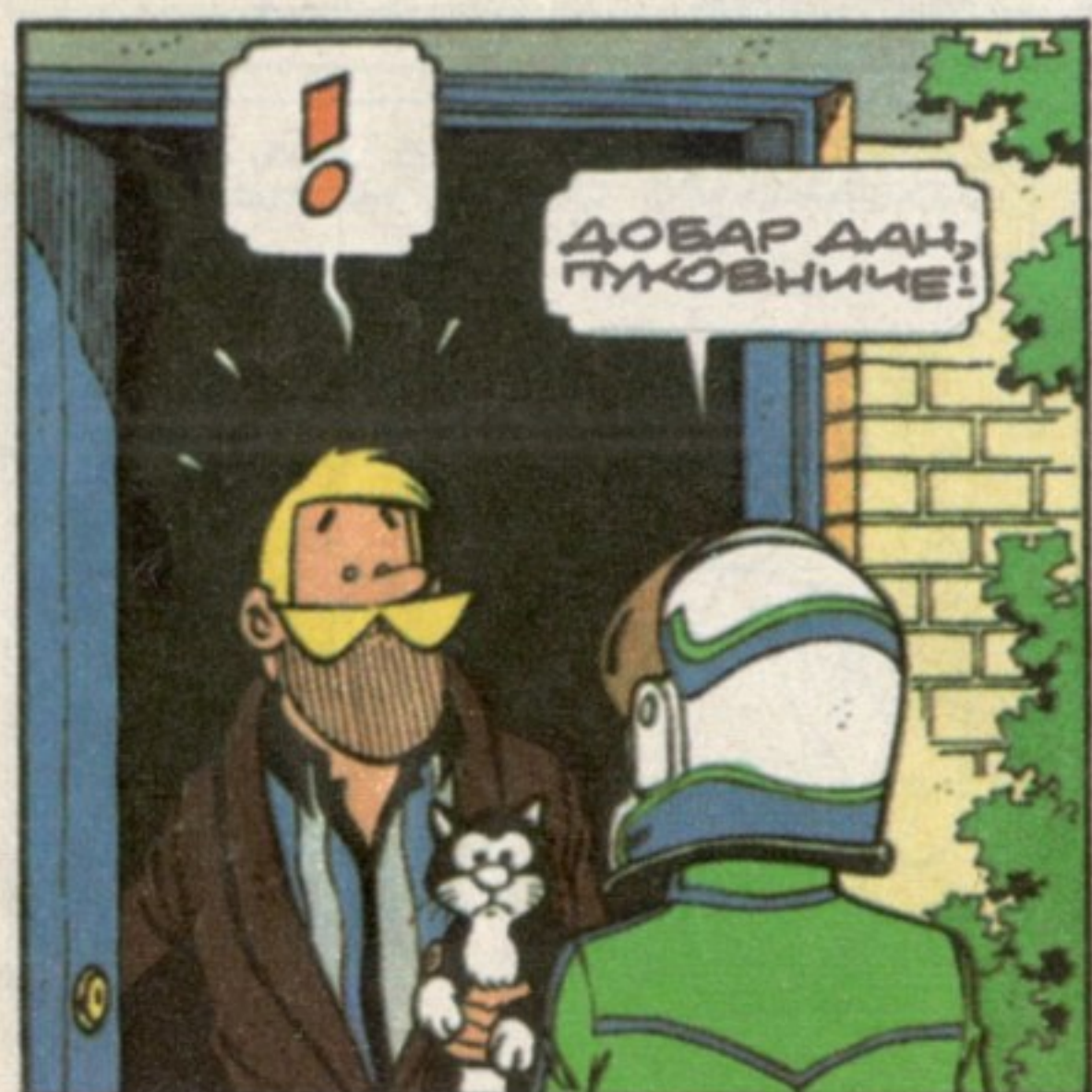
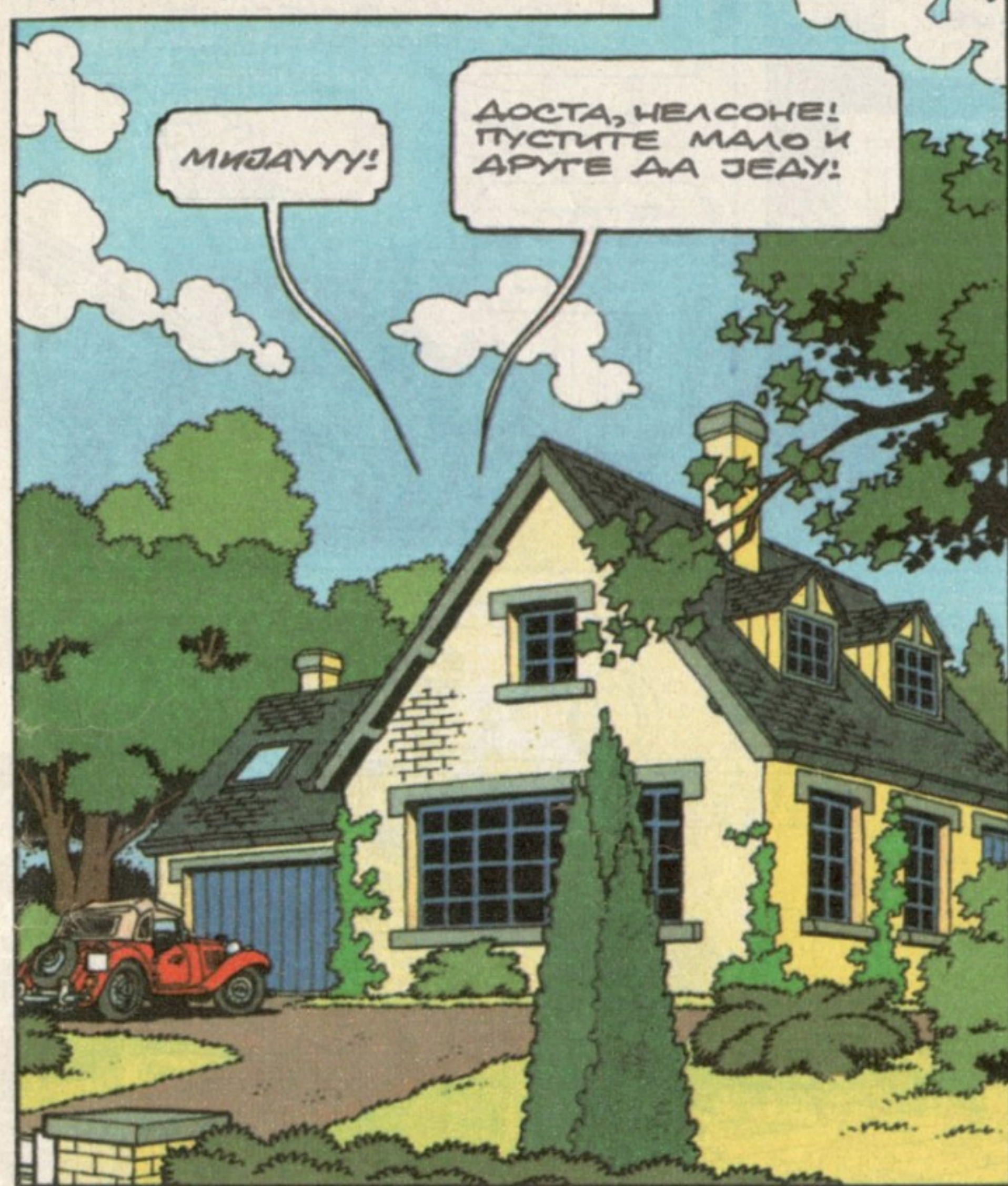
НАПИСАО И НАЦРТАО БЕДИ

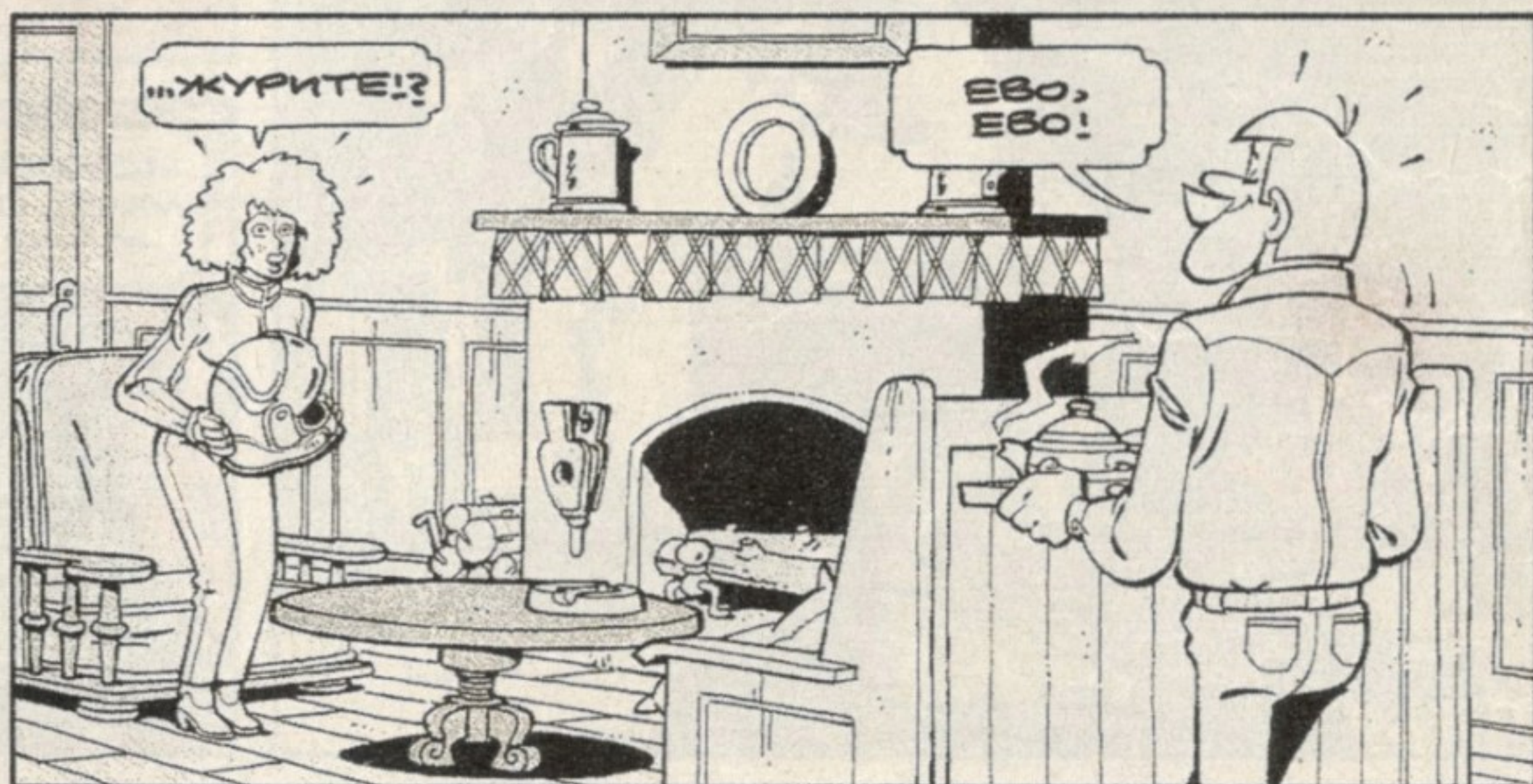

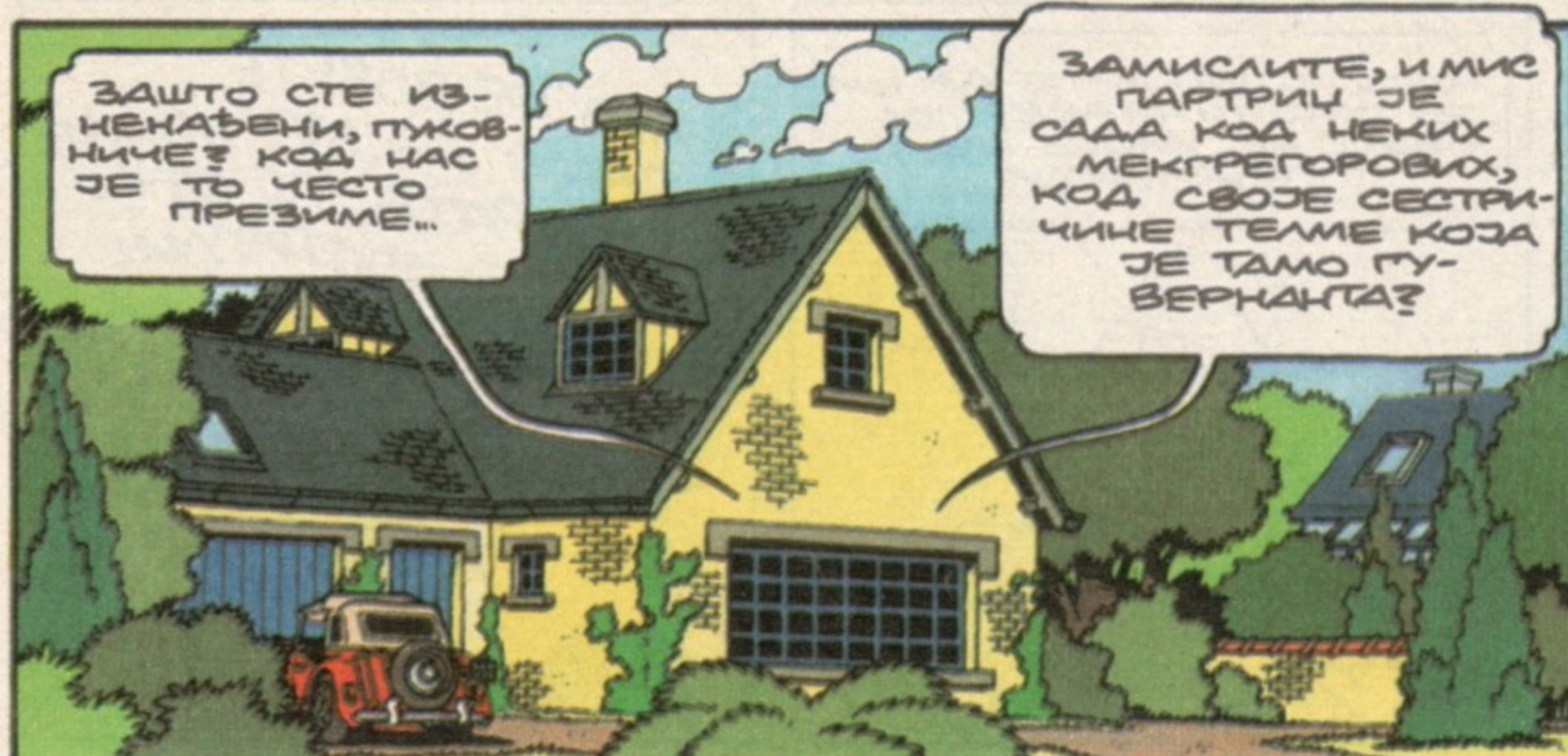

ЛАДИНГТОН, СЛЕДЕБЕГ ЈУТРА...

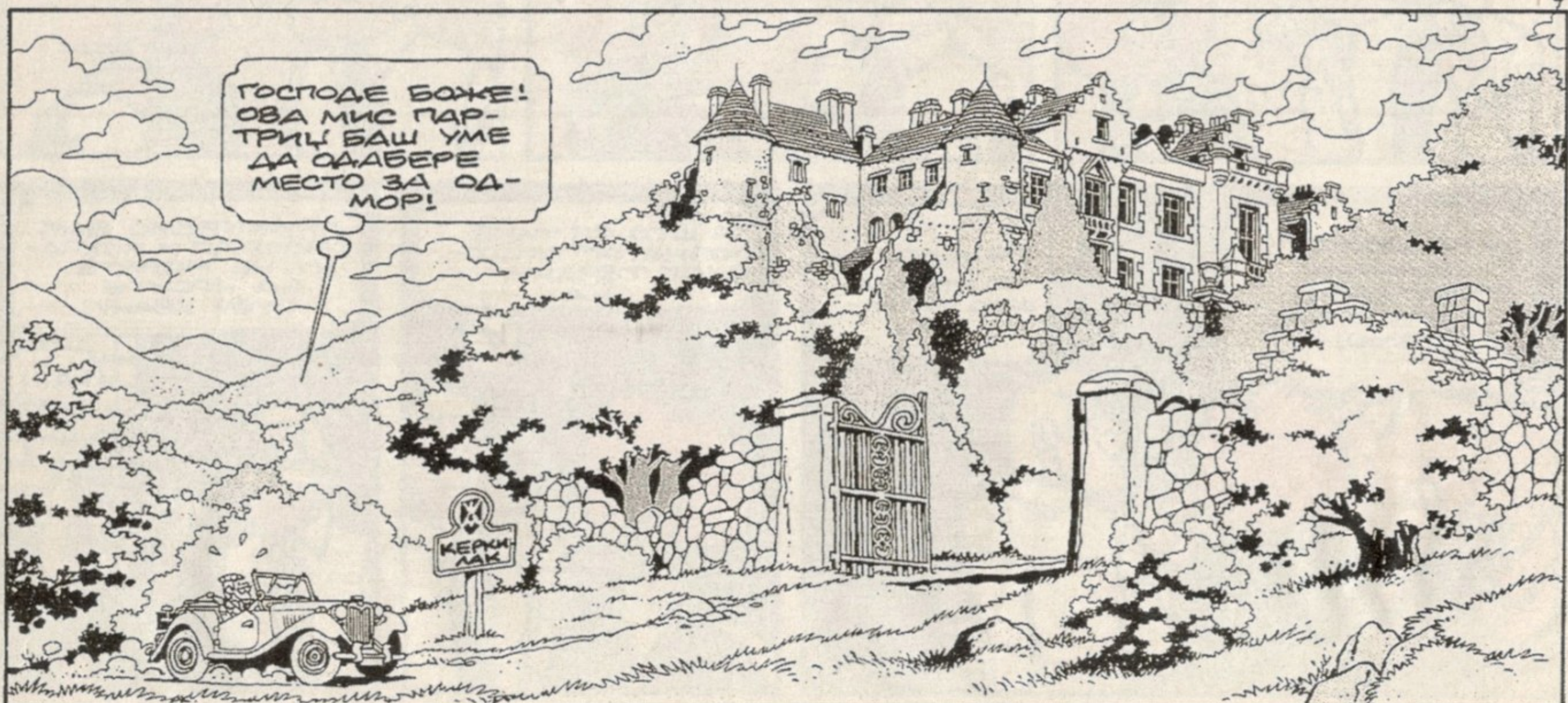
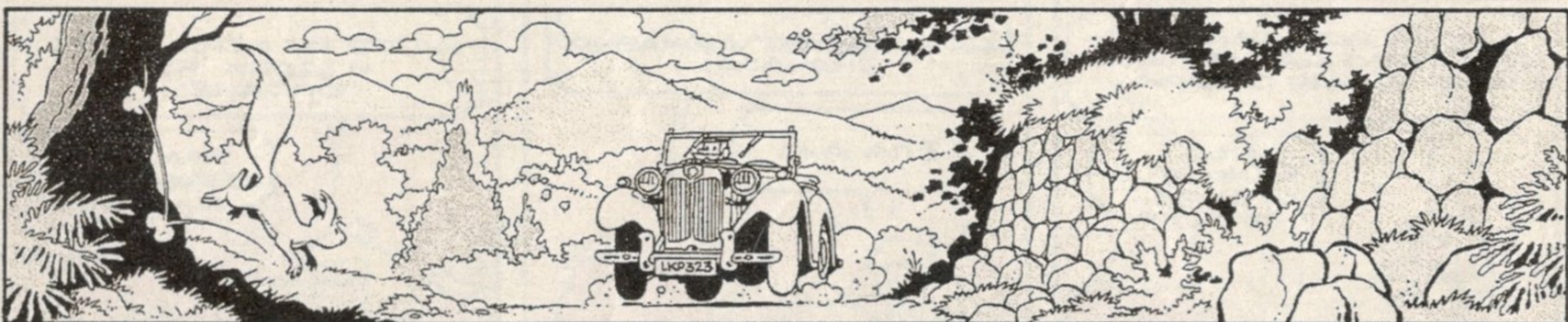
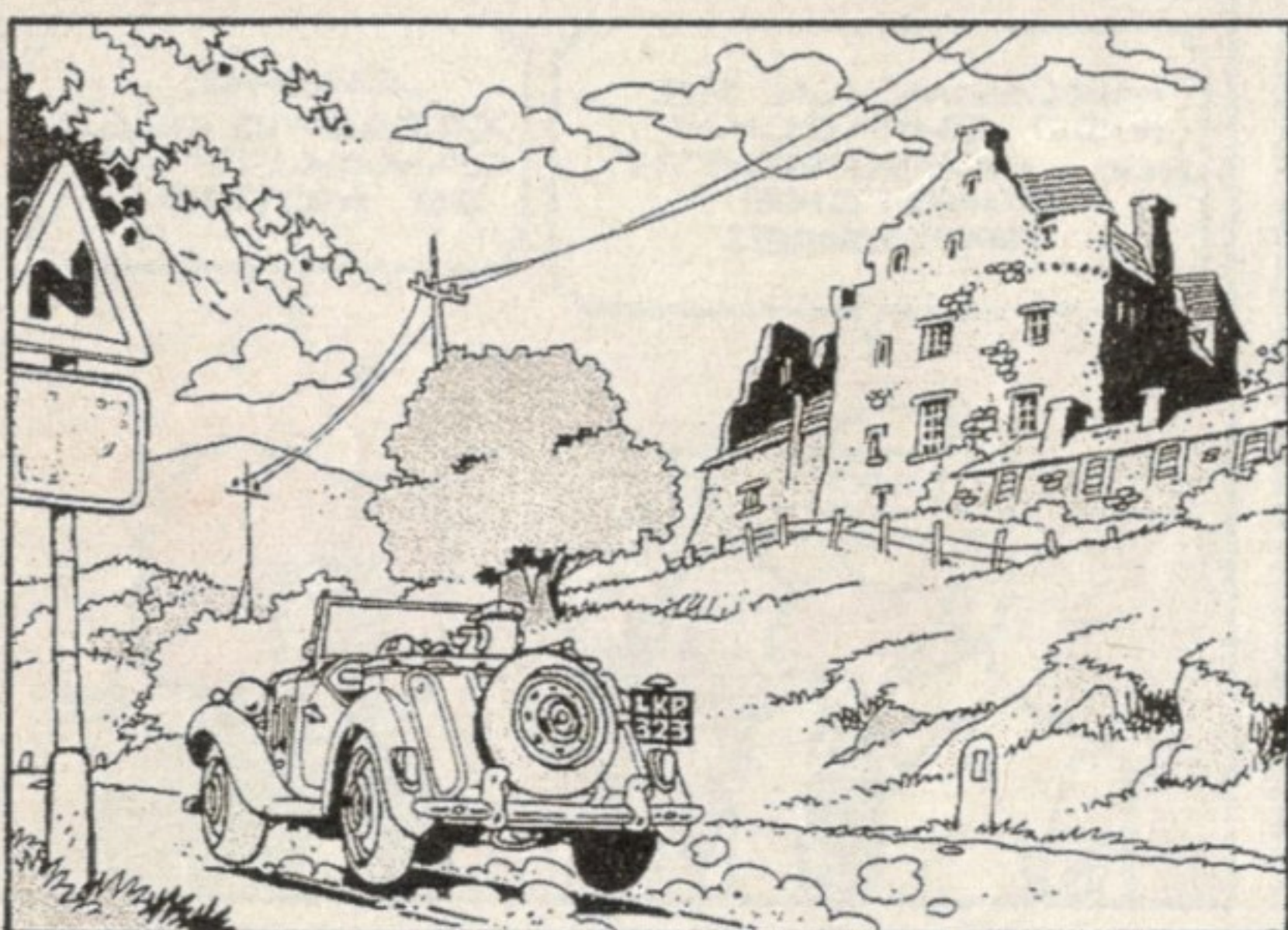

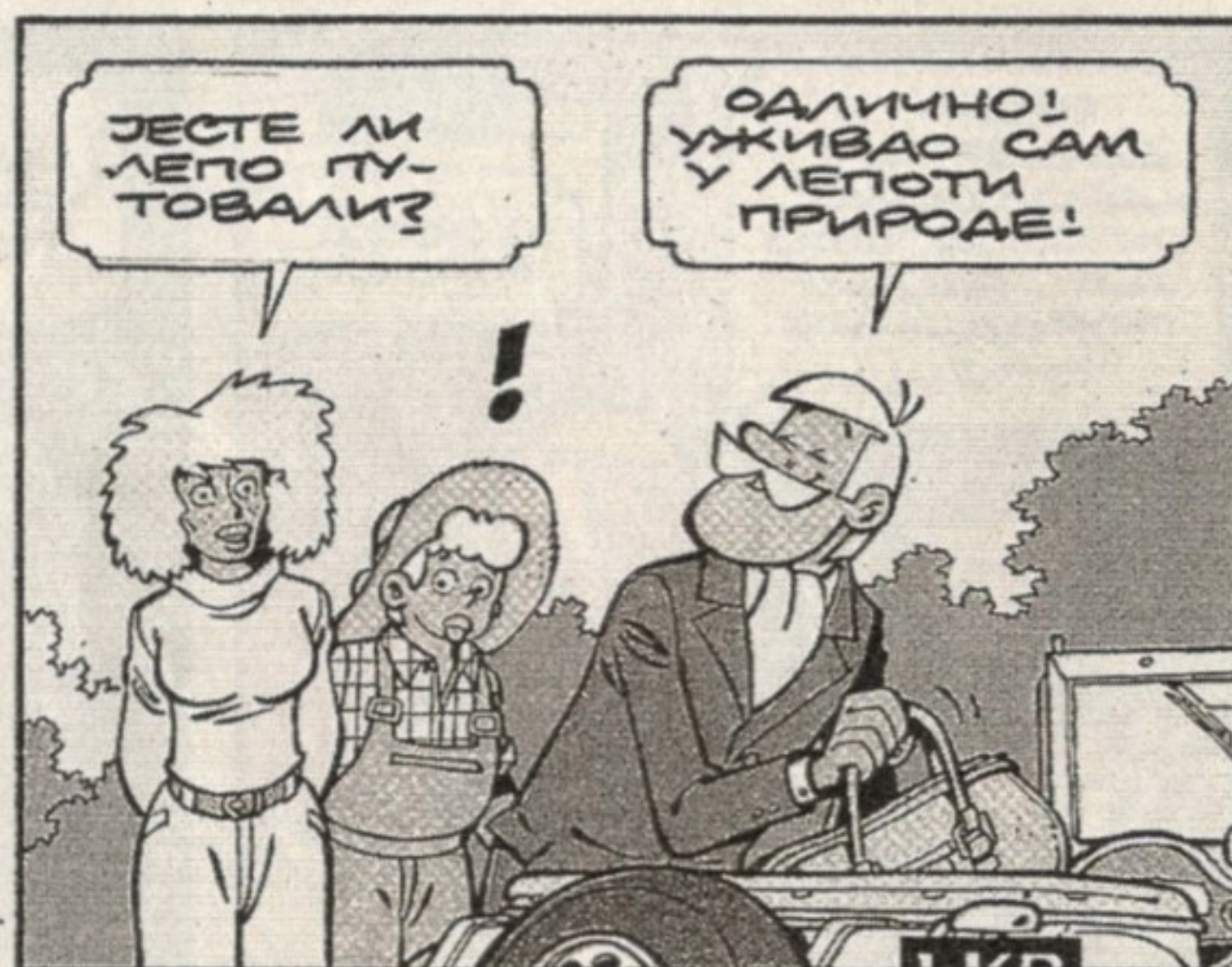

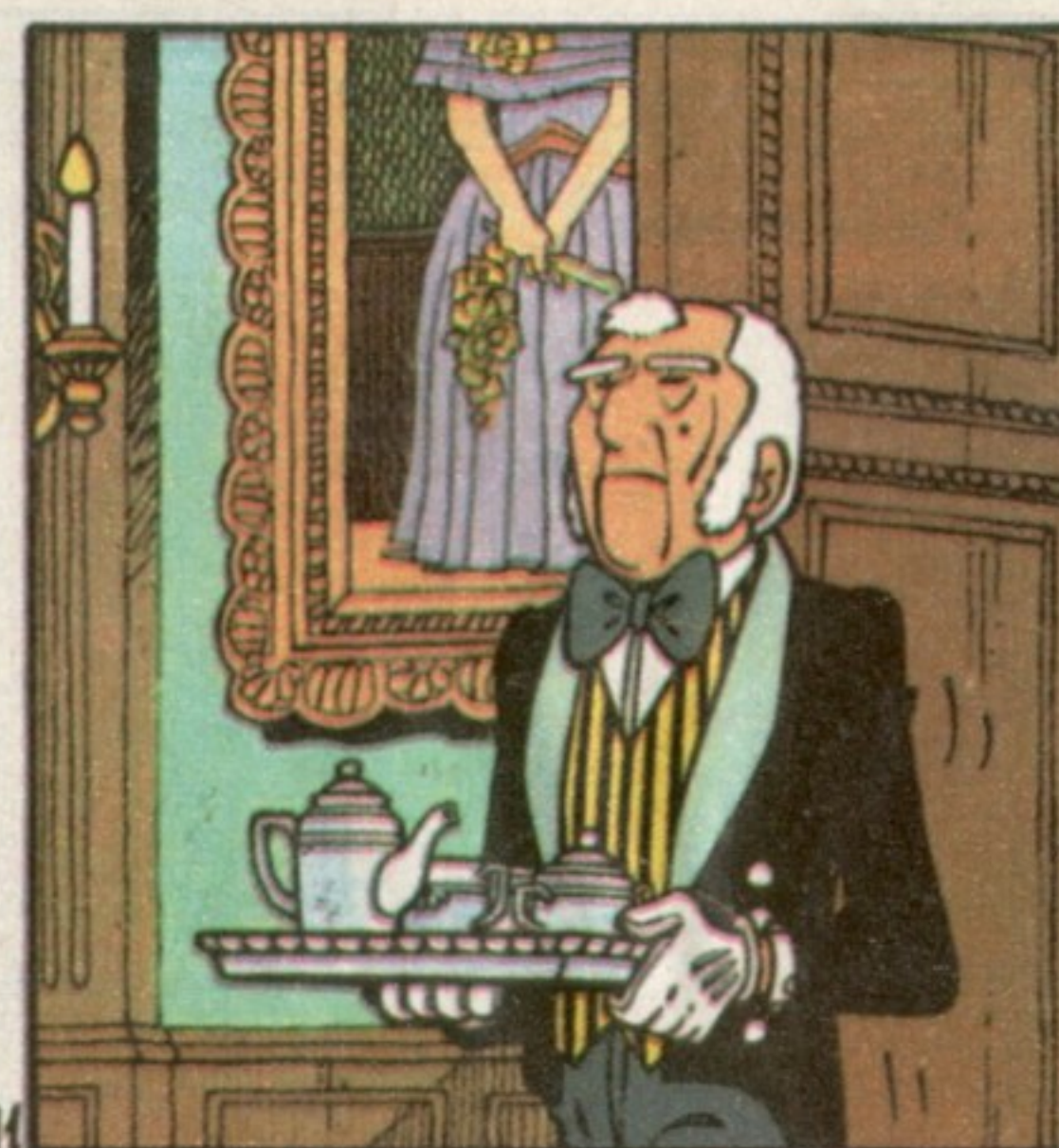

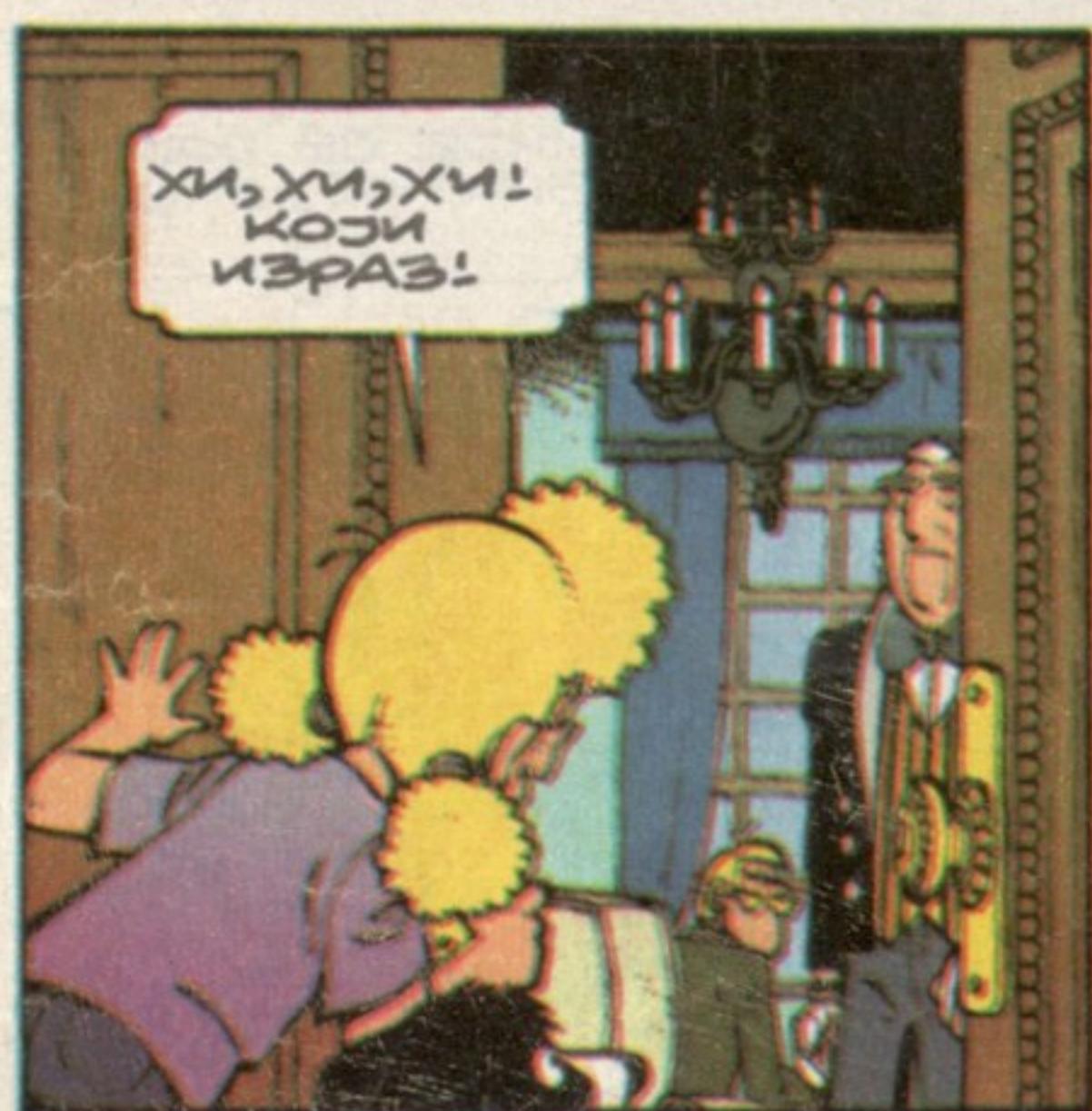
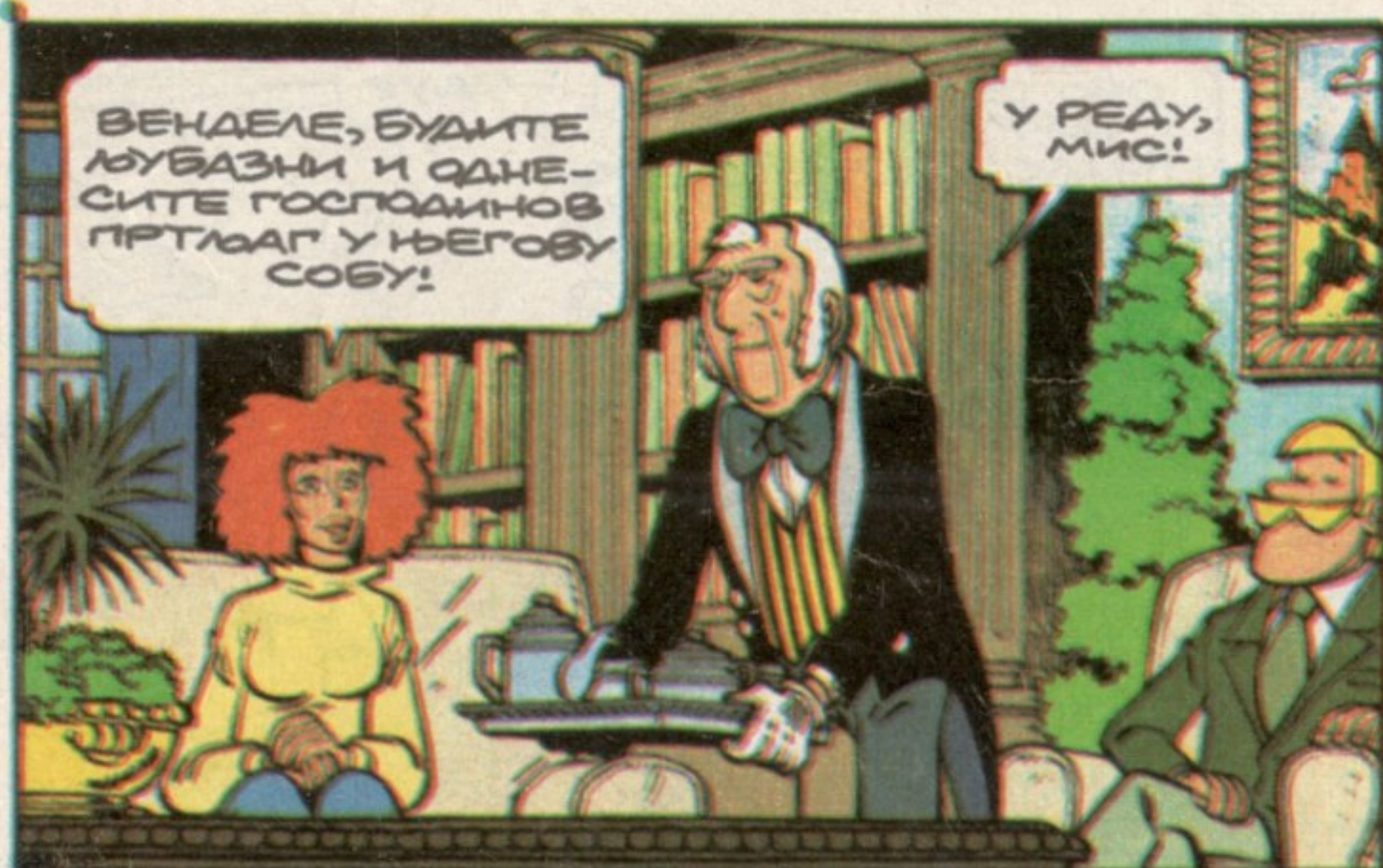

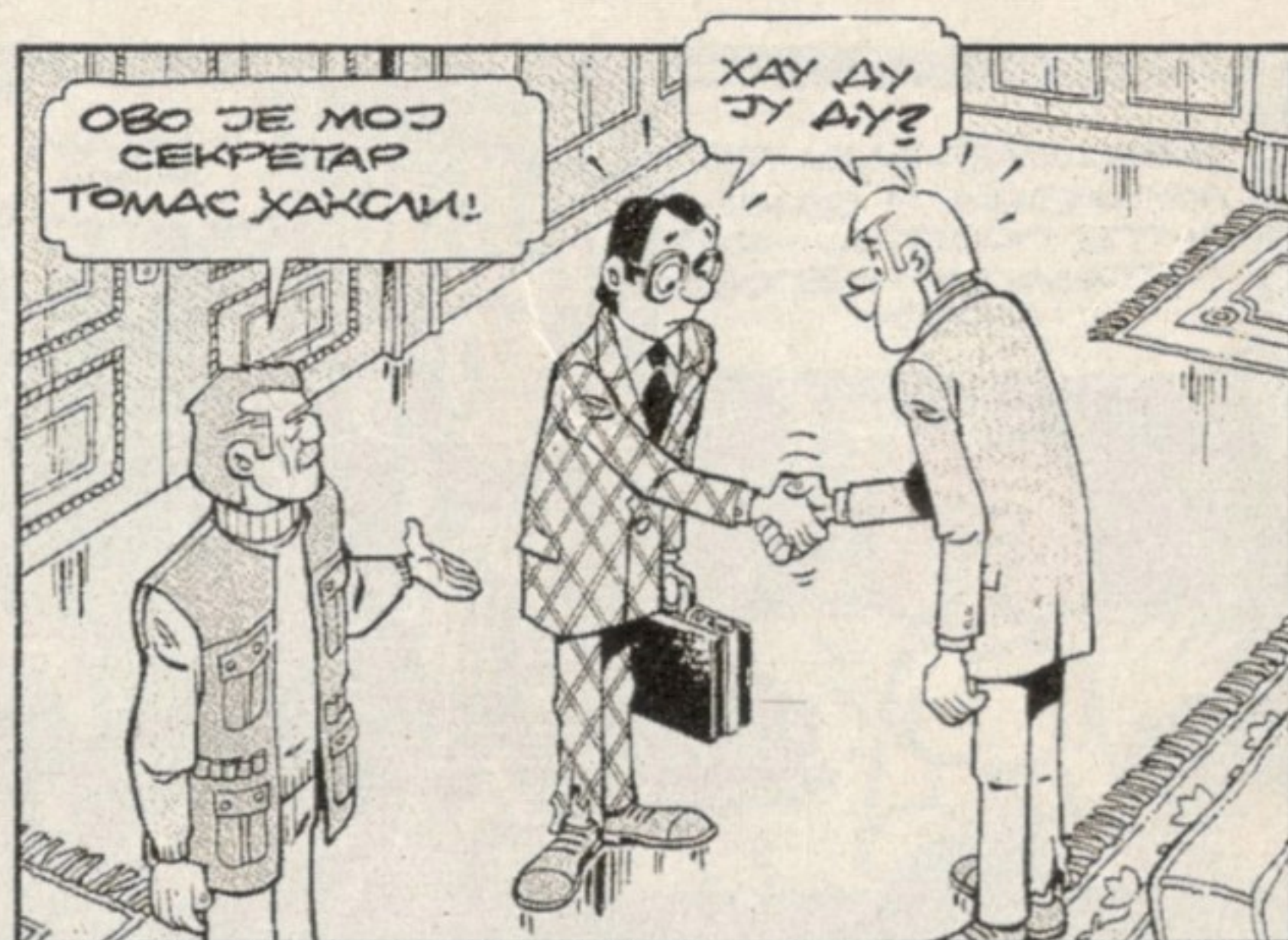

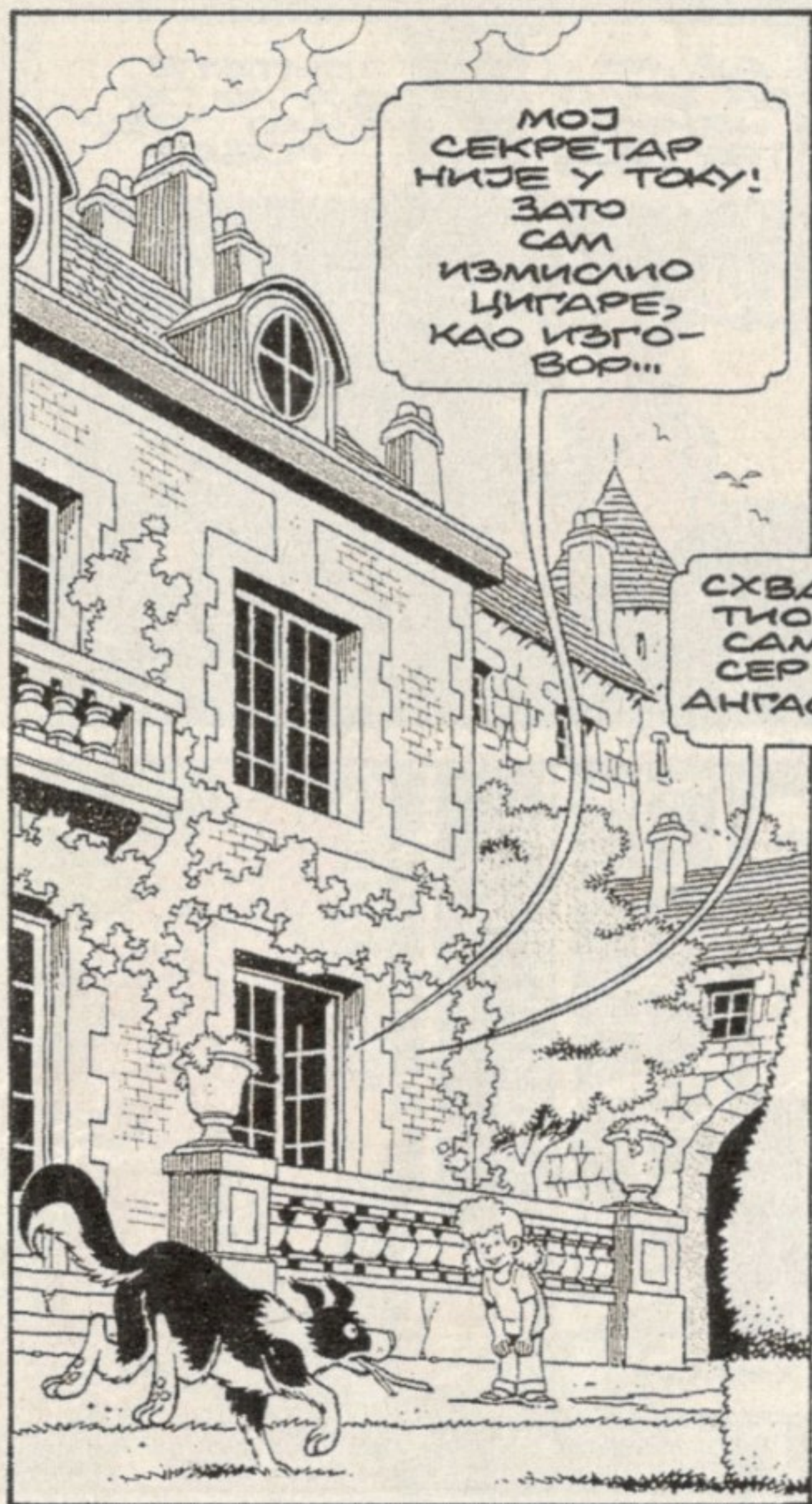

КАД САМ ДОШАО
СВЕСТИ, ПОРЕД МЕНЕ
ЈЕ БИЛА ЧОДНА... А
УБРЗО ЈЕ И ВЕНДЕЛ
ДОТРЧАО...

СЕФ ЈЕ БИО ОТВОРЕН
А НАКИТ УКРАДЕН!

ДА ЛИ
ЈЕ БИЛО
НЕКИХ
ТРАГОВА?

ПИТАТЕ
ДА ЛИ ЈЕ
БИЛО ТРА-
ГОВА?

ЛОПОВ ЈЕ "ОСТАВИО" КОМА-
ДИК ШТОФА ОД ЈАКНЕ, А
МАЛО ДАЉЕ И ОВАЈ
КАЧКЕТ!

ПРЕТПОСТАВЉАМ
ДА ЈЕ ОВО КАРО КЛА
НА МЕКМРЕГОРОВИХ!

ТО ЈЕ КАЧКЕТ ЗА
ГОЛФ МОГ СИНА
МАЛКОМА, ПУКО-
ВНИЧЕ! А КОМАД
ШТОФА ЈЕ ОД
ЊЕГОВОГ
ЛОВАЧКОГ
ОДЕЛА!

МХММ...

СВЕ ОВО ЈЕ
НЕОБЈАШЊИ-
ВО! МАЛКОЛ-
МА НЕМА
ВЕГ ДВА
ДАНА...

УВРЕЂЕН
ЈЕ...

"ОЧИГЛЕДНО ЈЕ РЕЧ О ВЕО-
МА ОБАВЕШТЕНОМ ЛОПОВУ!
ОВАКВИ ТРАГОВИ... БЕЗ СВЕ-
ДОКА... ОВАЈ, А ЛЕДИ МЕК-
ПРЕГОР НИЈЕ НИШТА ПРИ-
МЕТЉА?"

МОЈА СУПРУ-
ГА ЈЕ У ЕДИН-
БУРГУ...

"НА ГОДИШЊЕМ
СКУПУ ЊЕНОГ
КОЛЕЦА! ВРАТИ-
ЋЕ СЕ ТЕК СУ-
ТРА!"

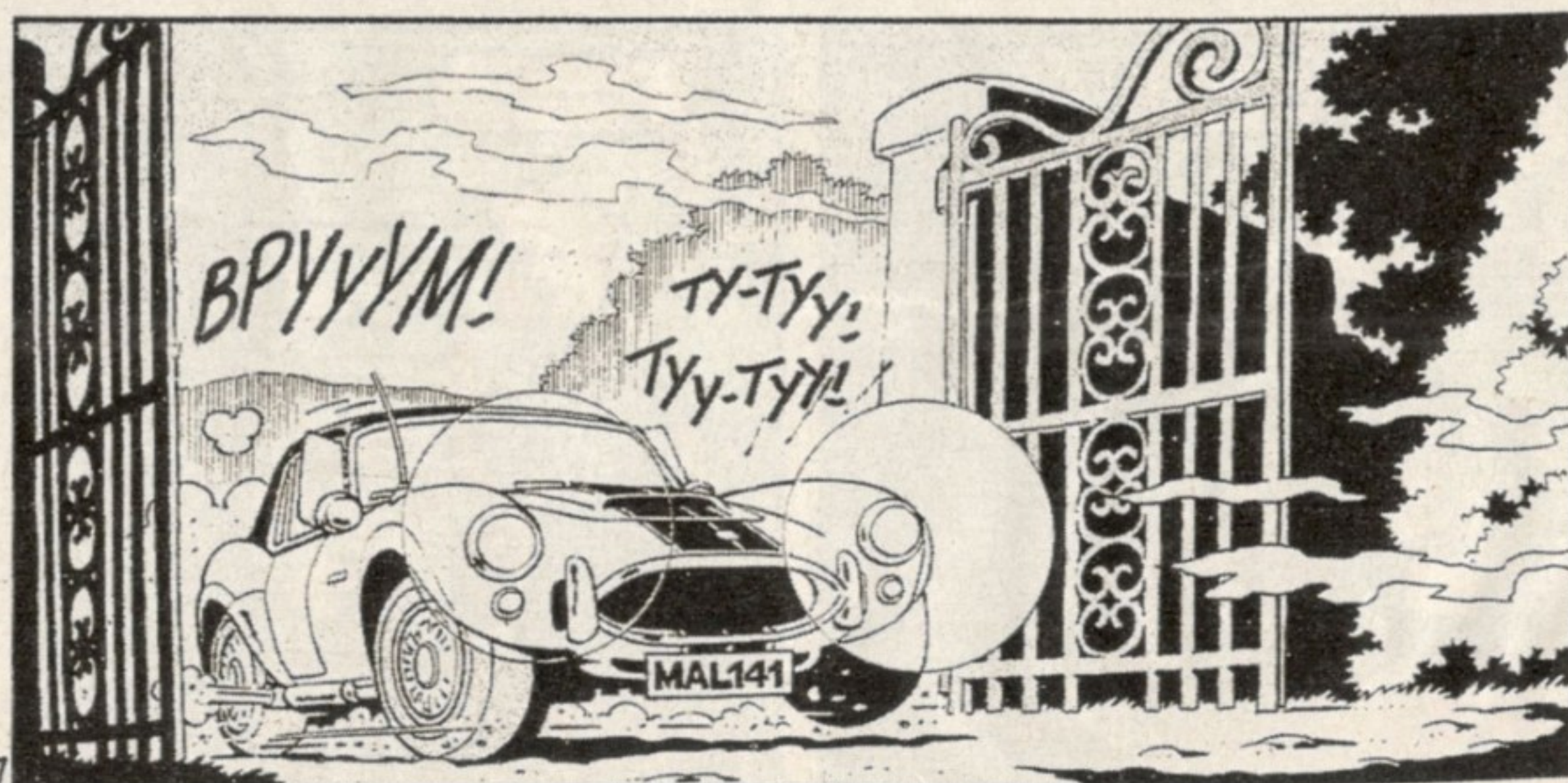
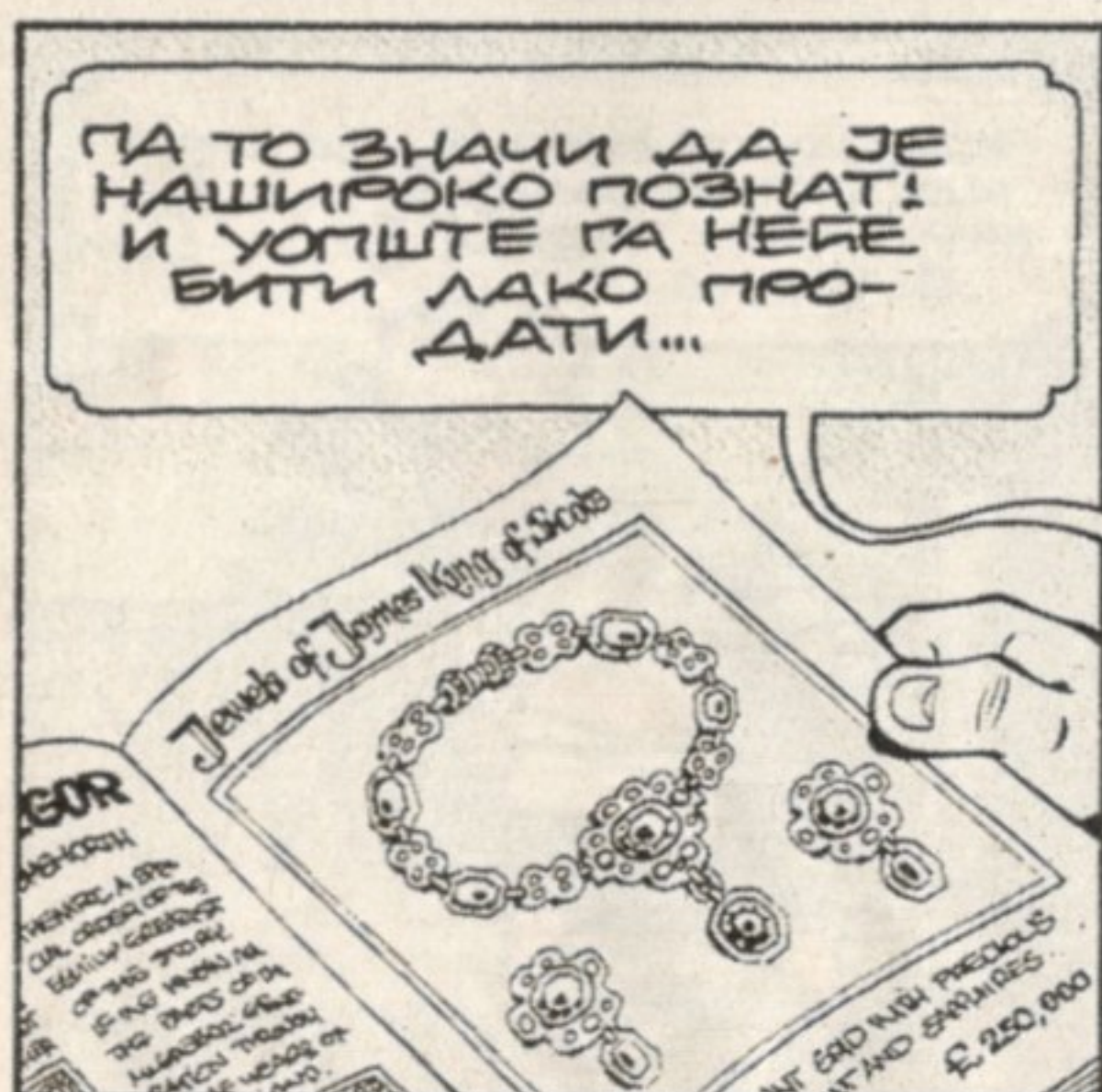
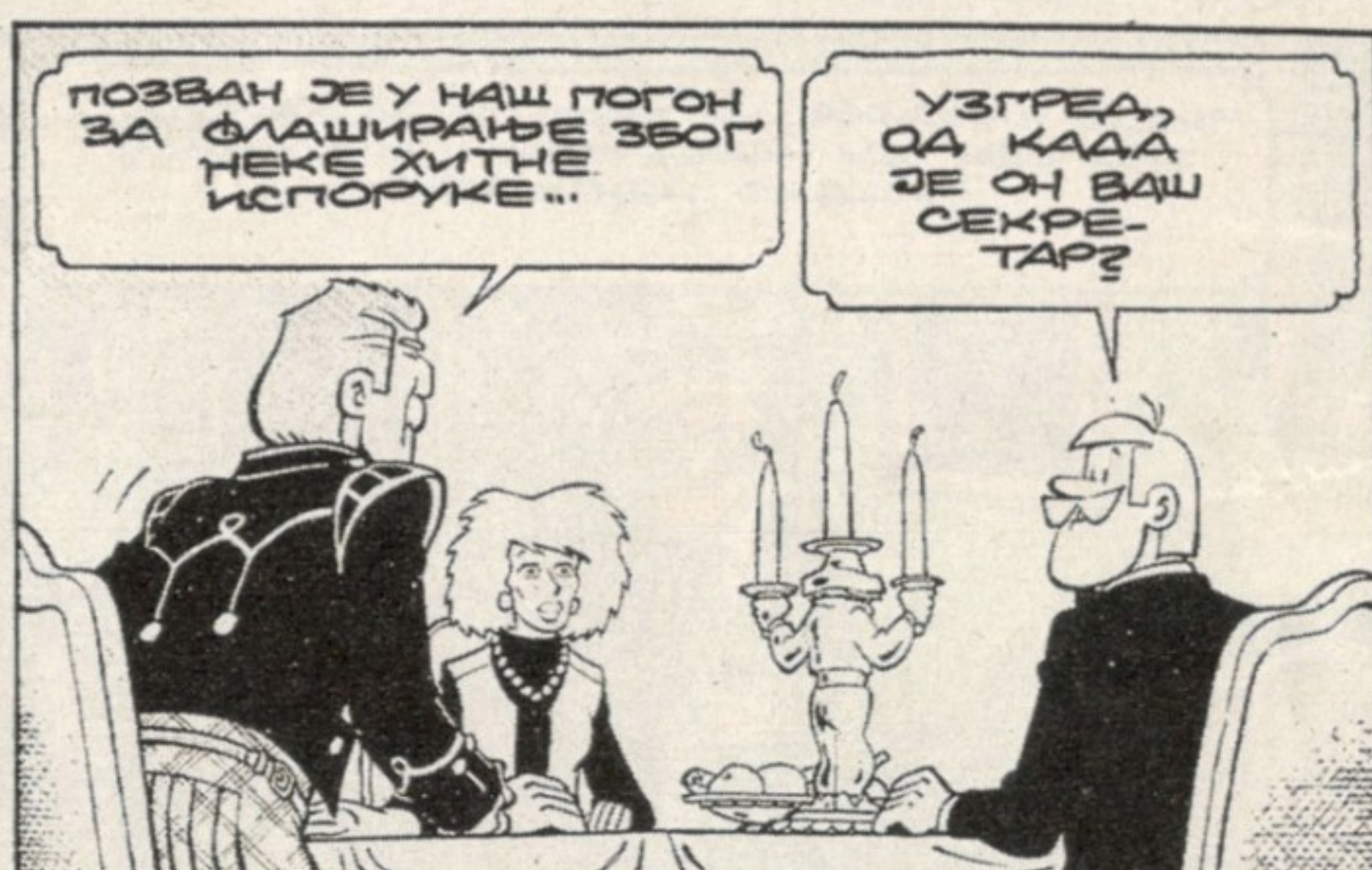
ПА, ПУКОВНИЧЕ,
ШТА МИСЛИТЕ О
ОВОМЕ?

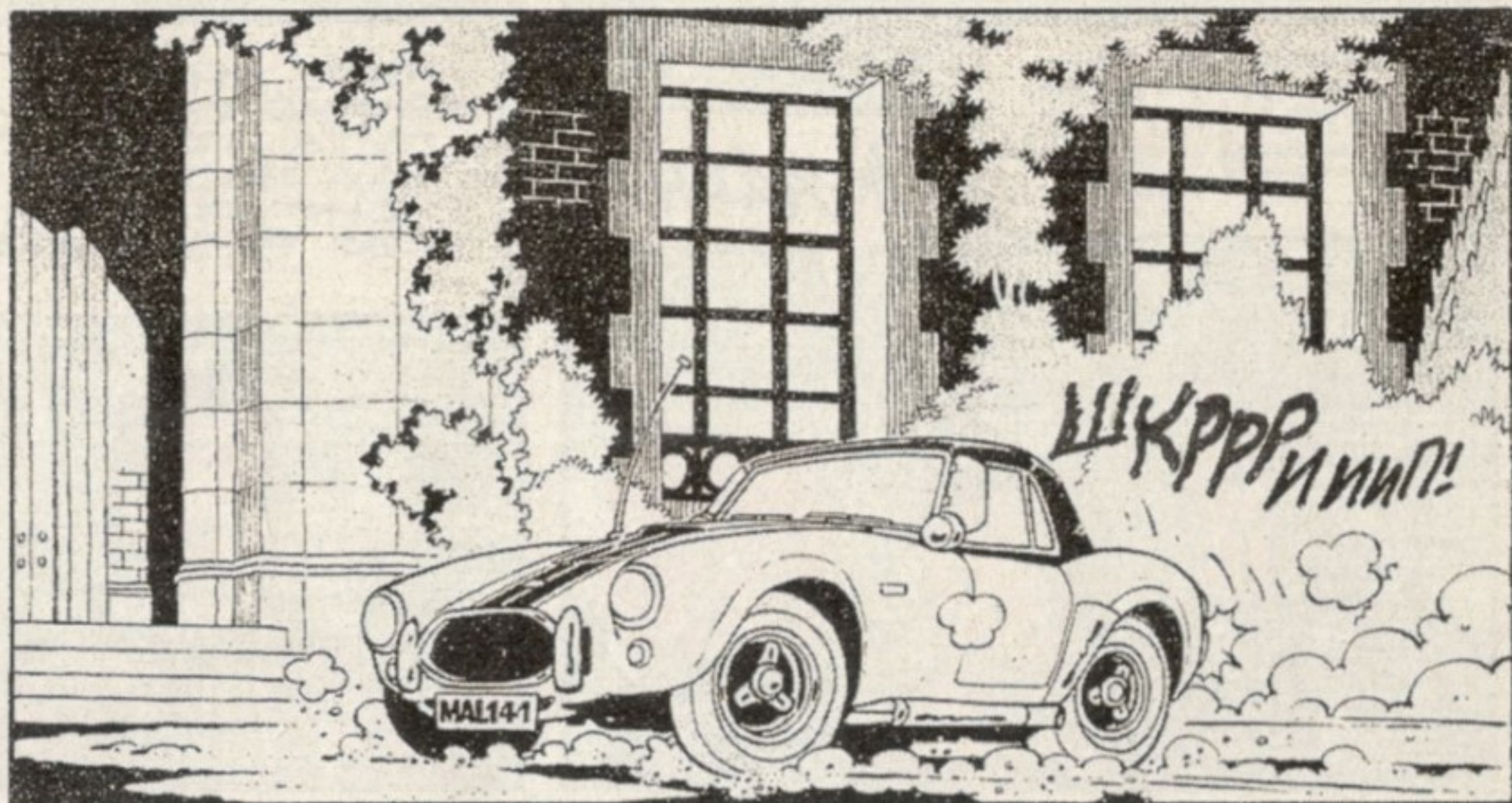

ДА ЧОВЕК ОБИЧНО НЕ СТАВЉА
КАПУ ЗА КУПАЊЕ КАД ЈЕ У СМО-
КИНГУ, СЕМ АКО СЕ НЕ СПРЕМА
ДА ЧИСТИ БАЗЕН!

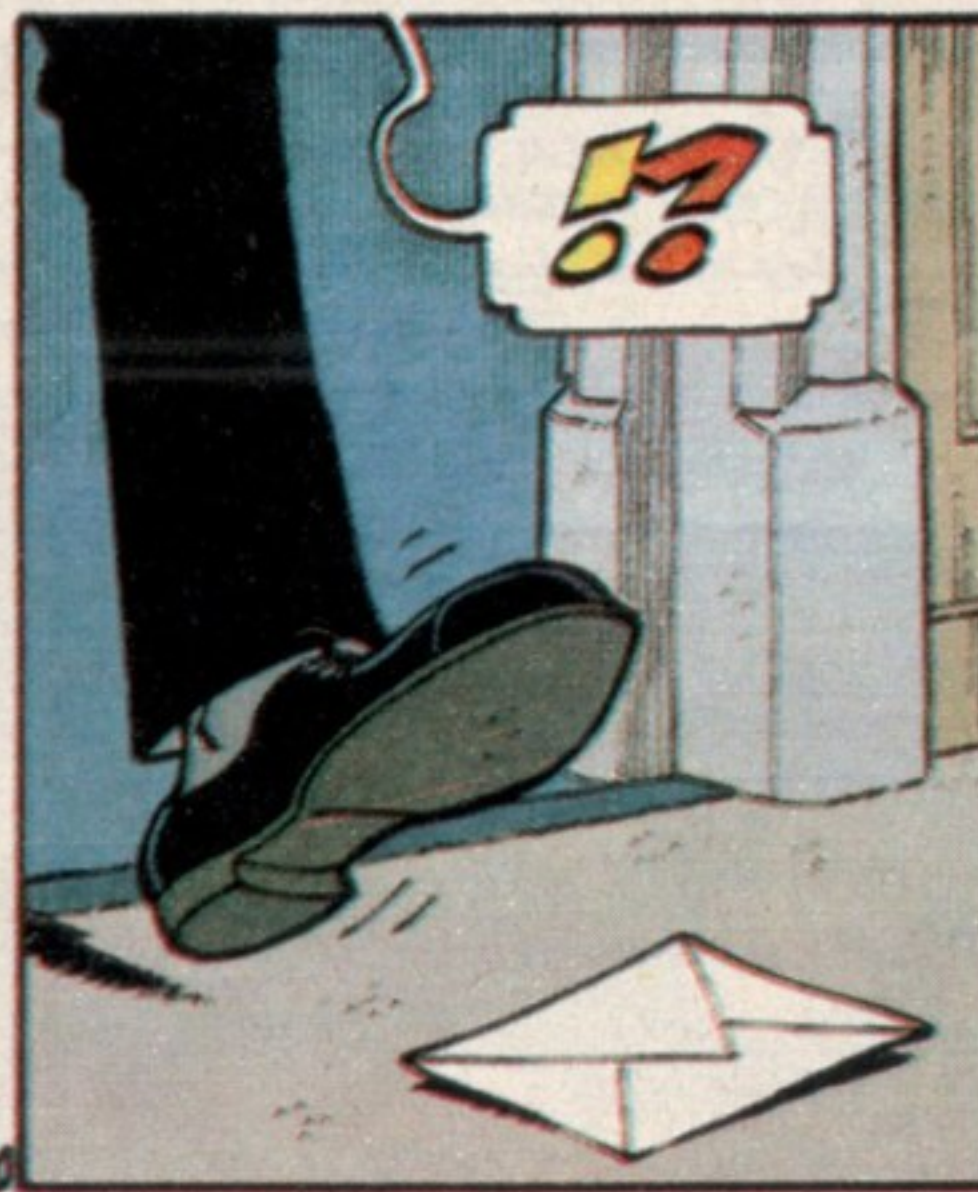
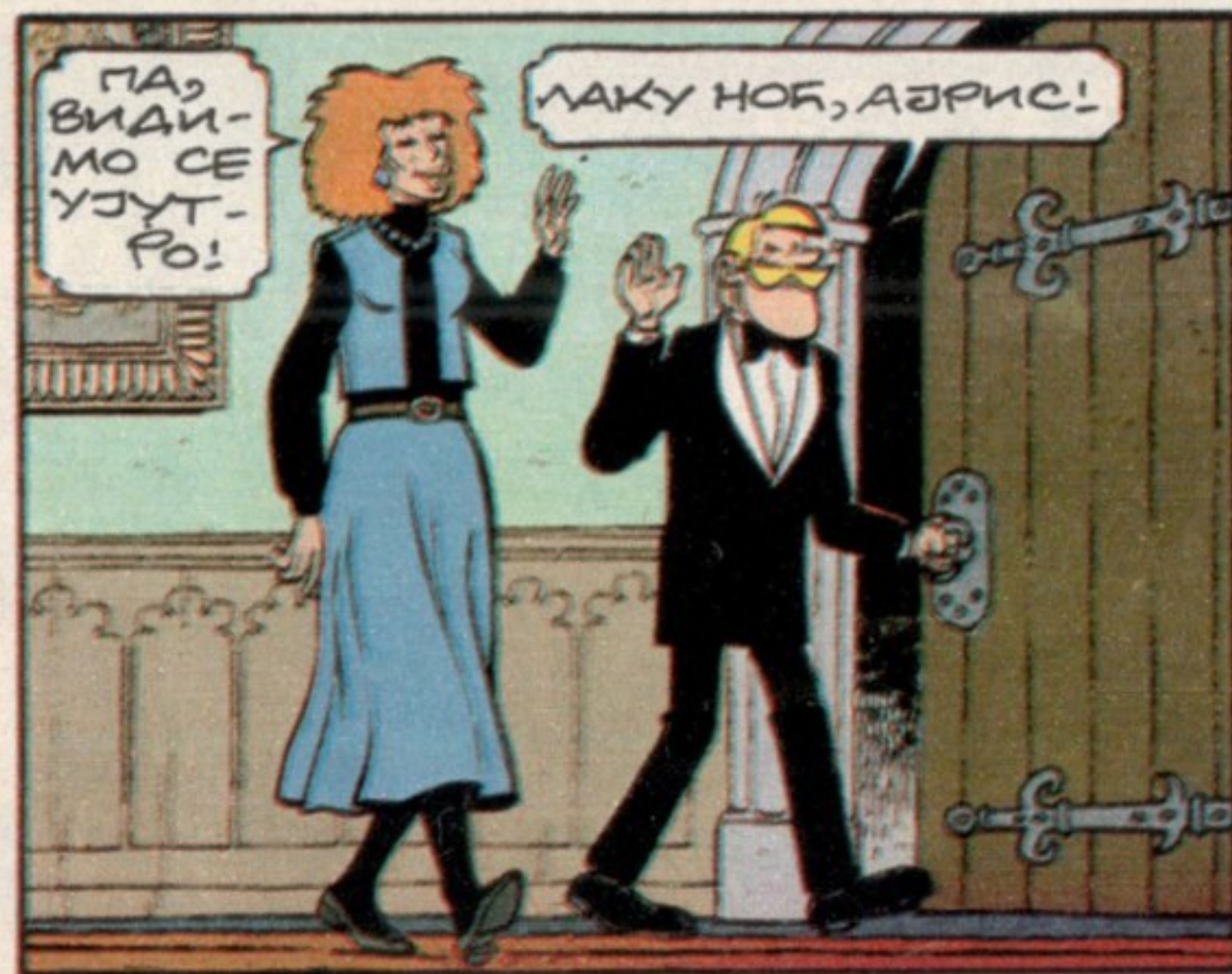
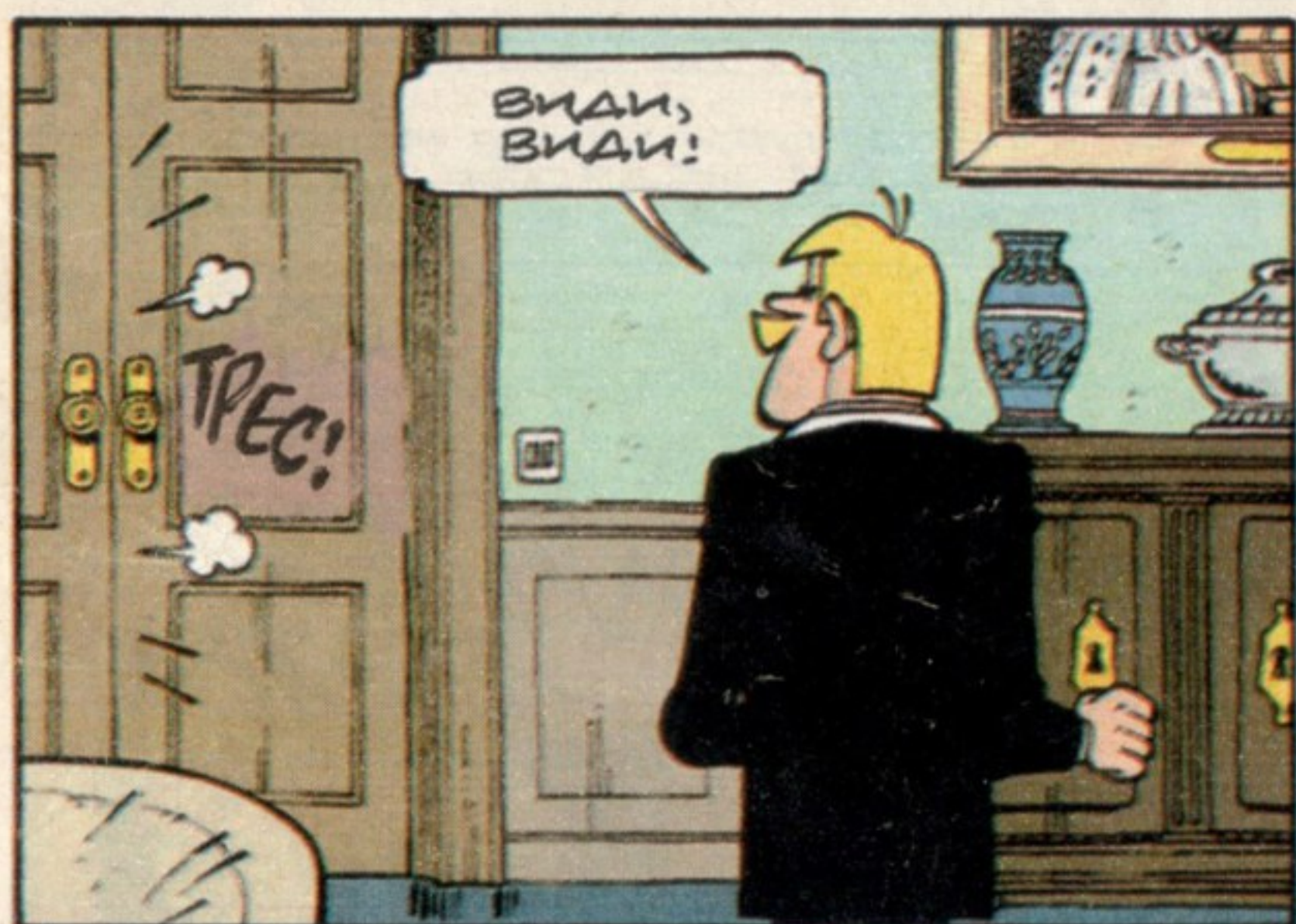
?

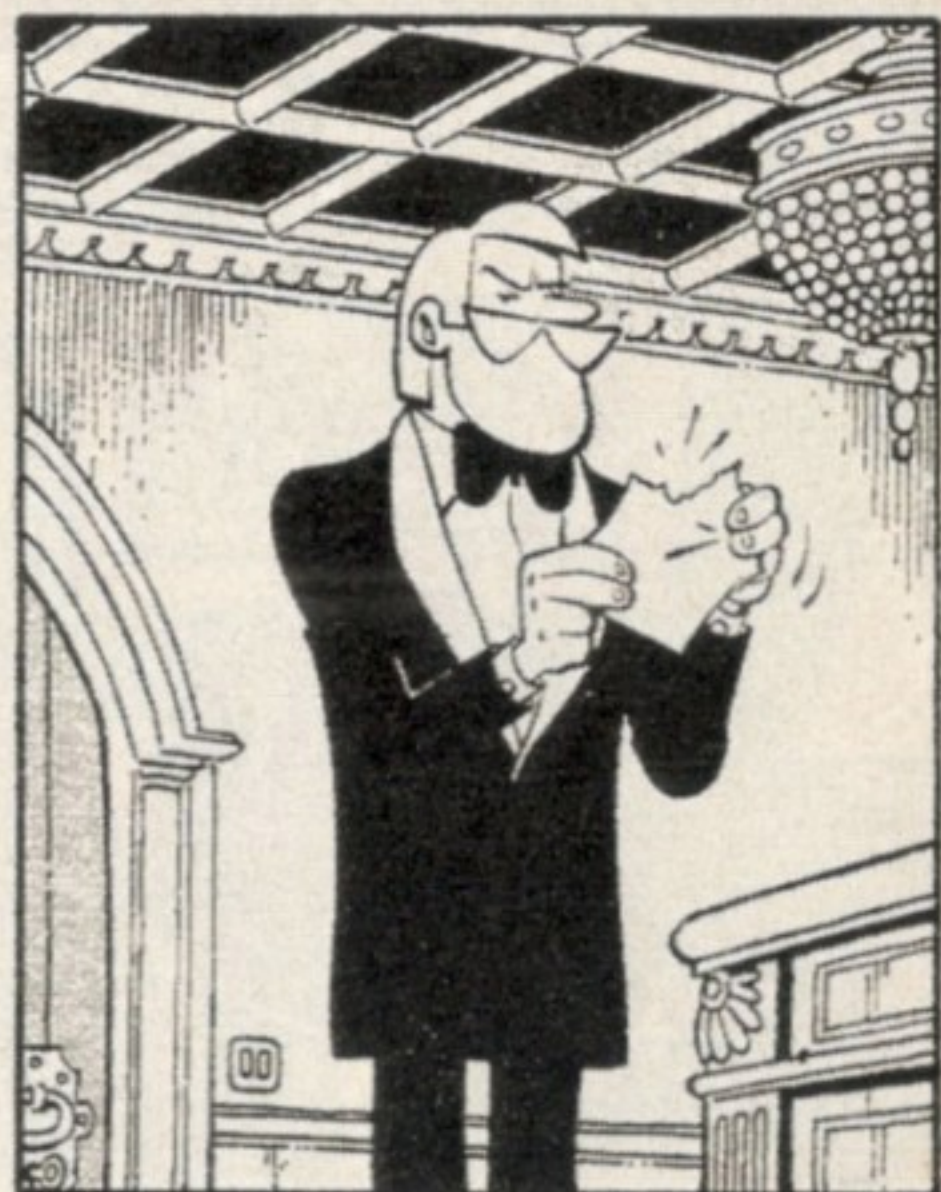

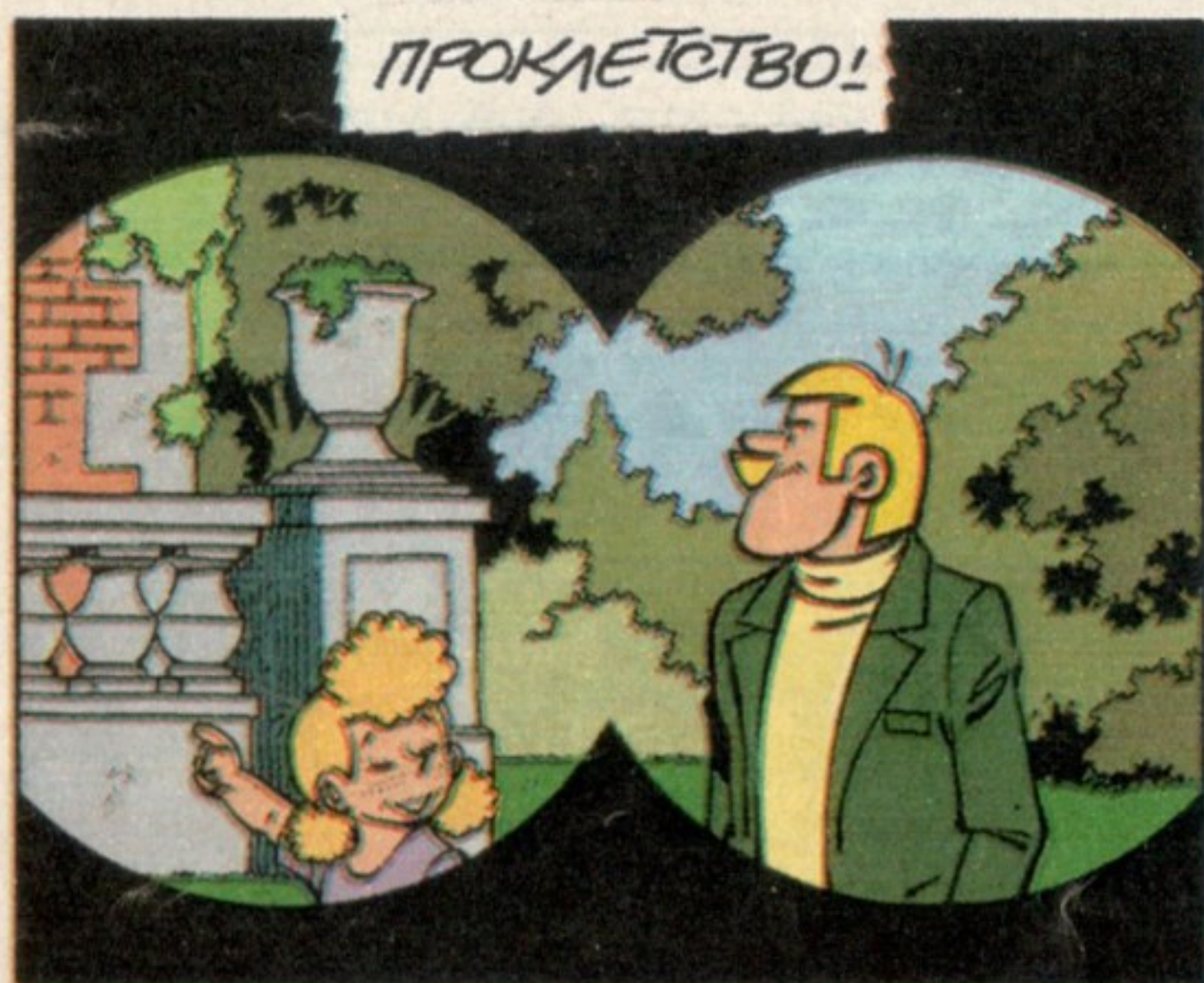
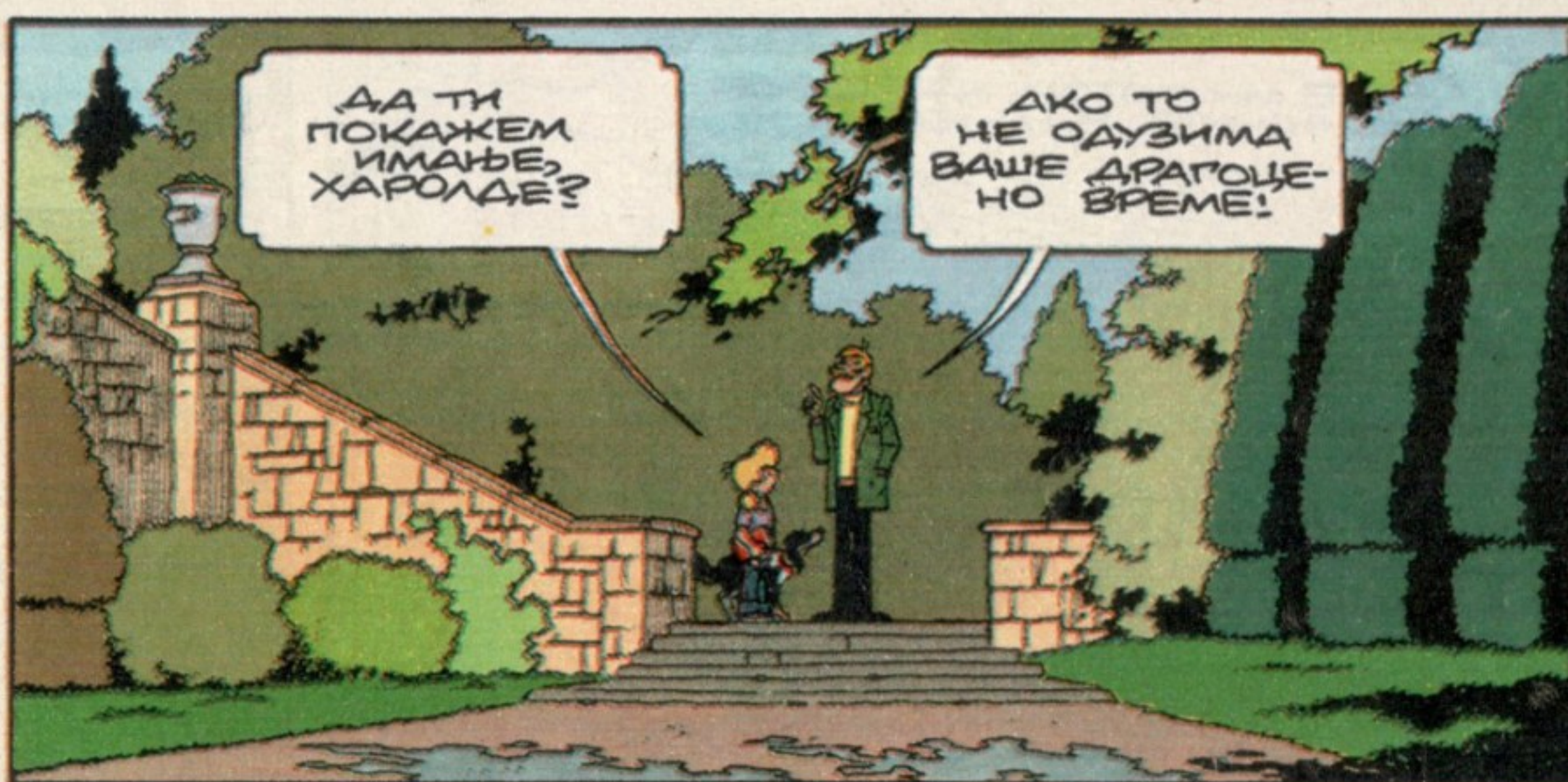

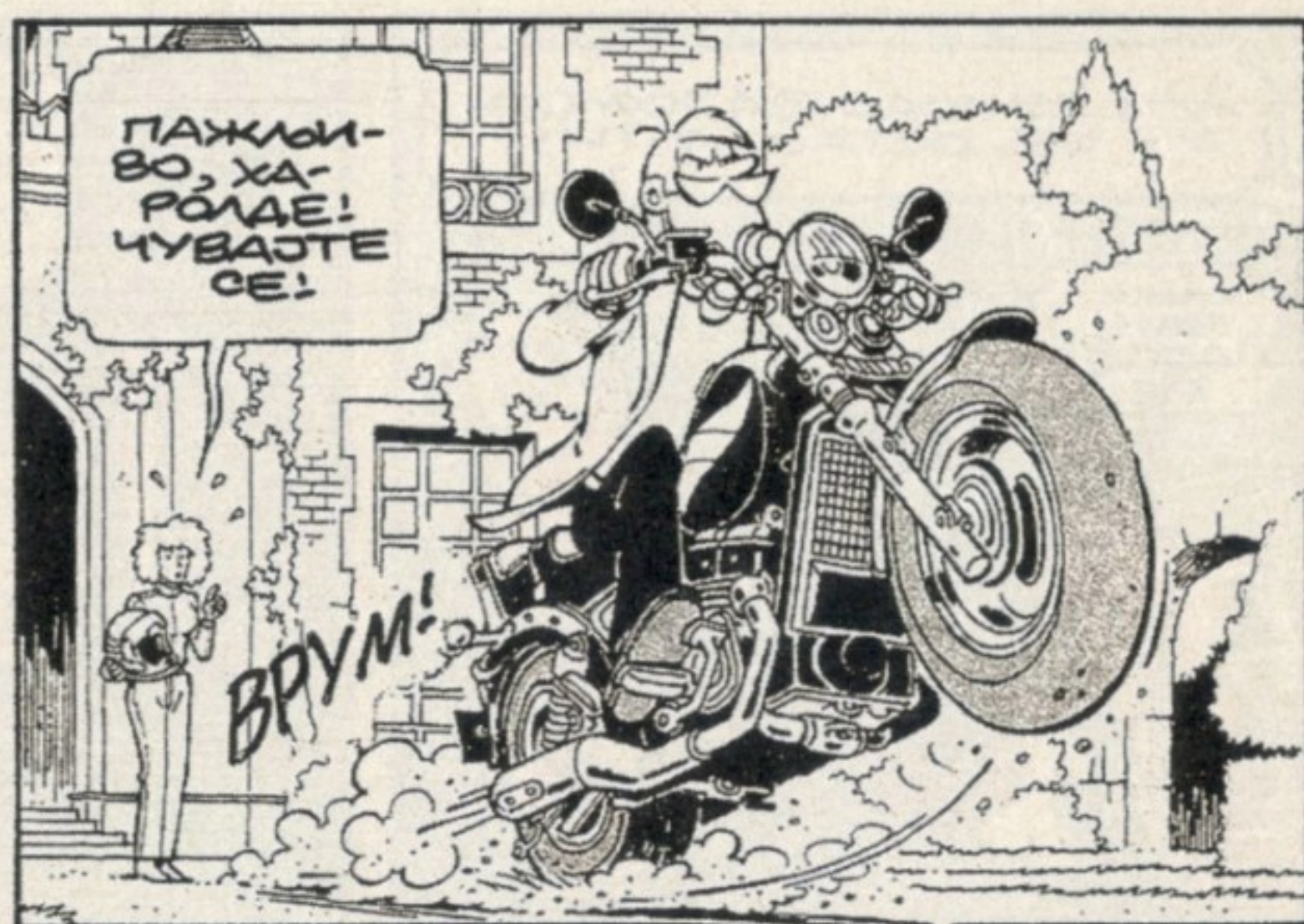
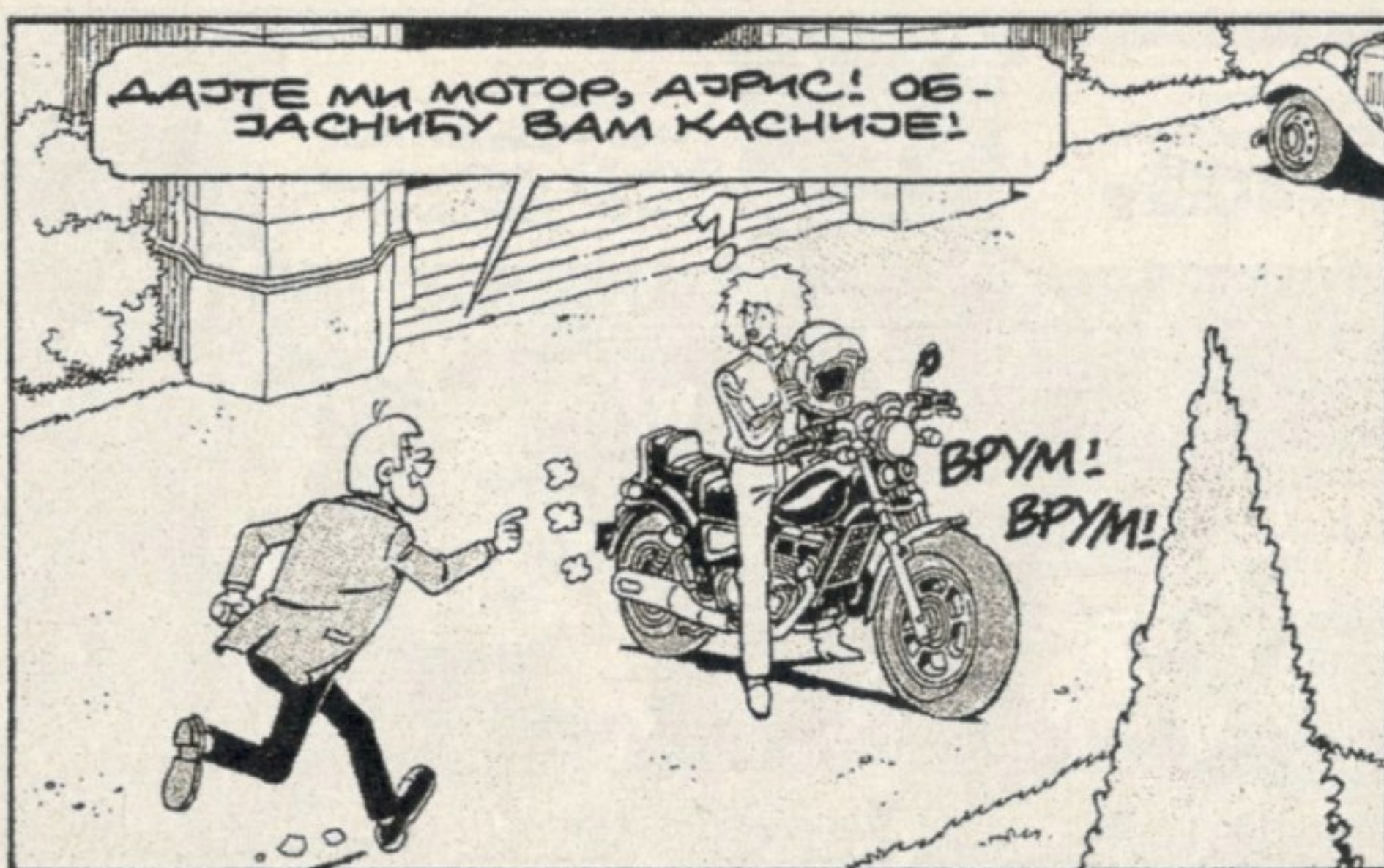
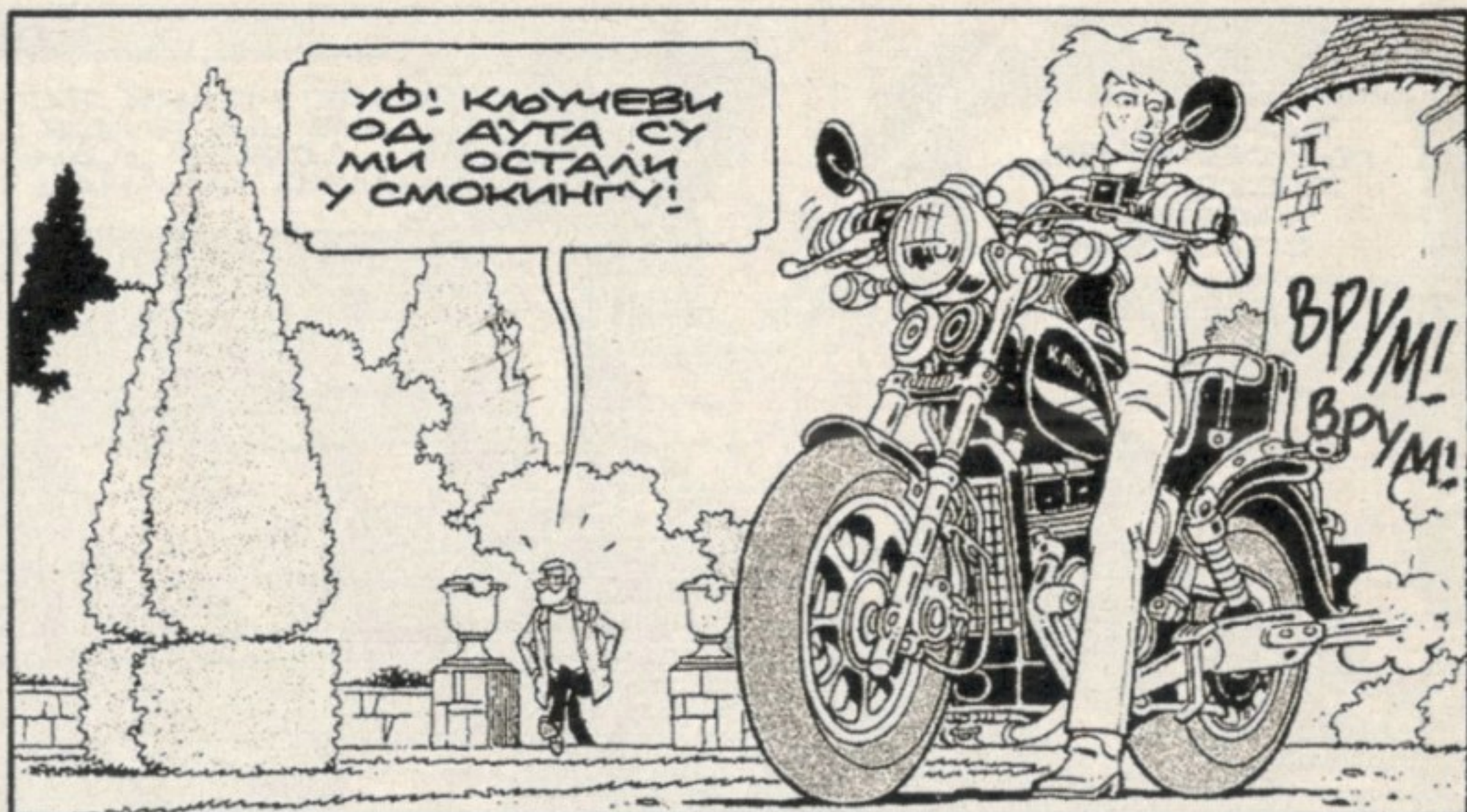

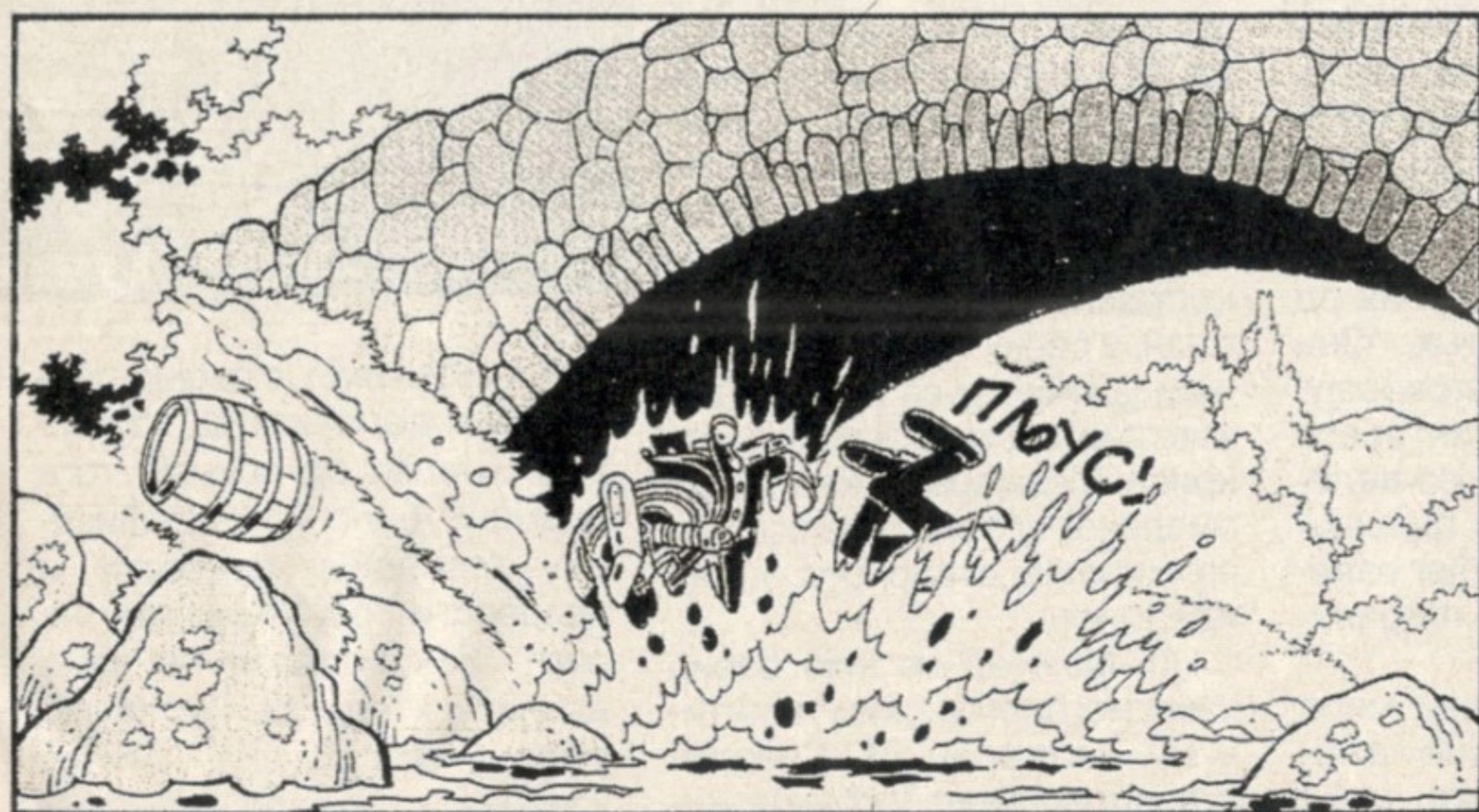
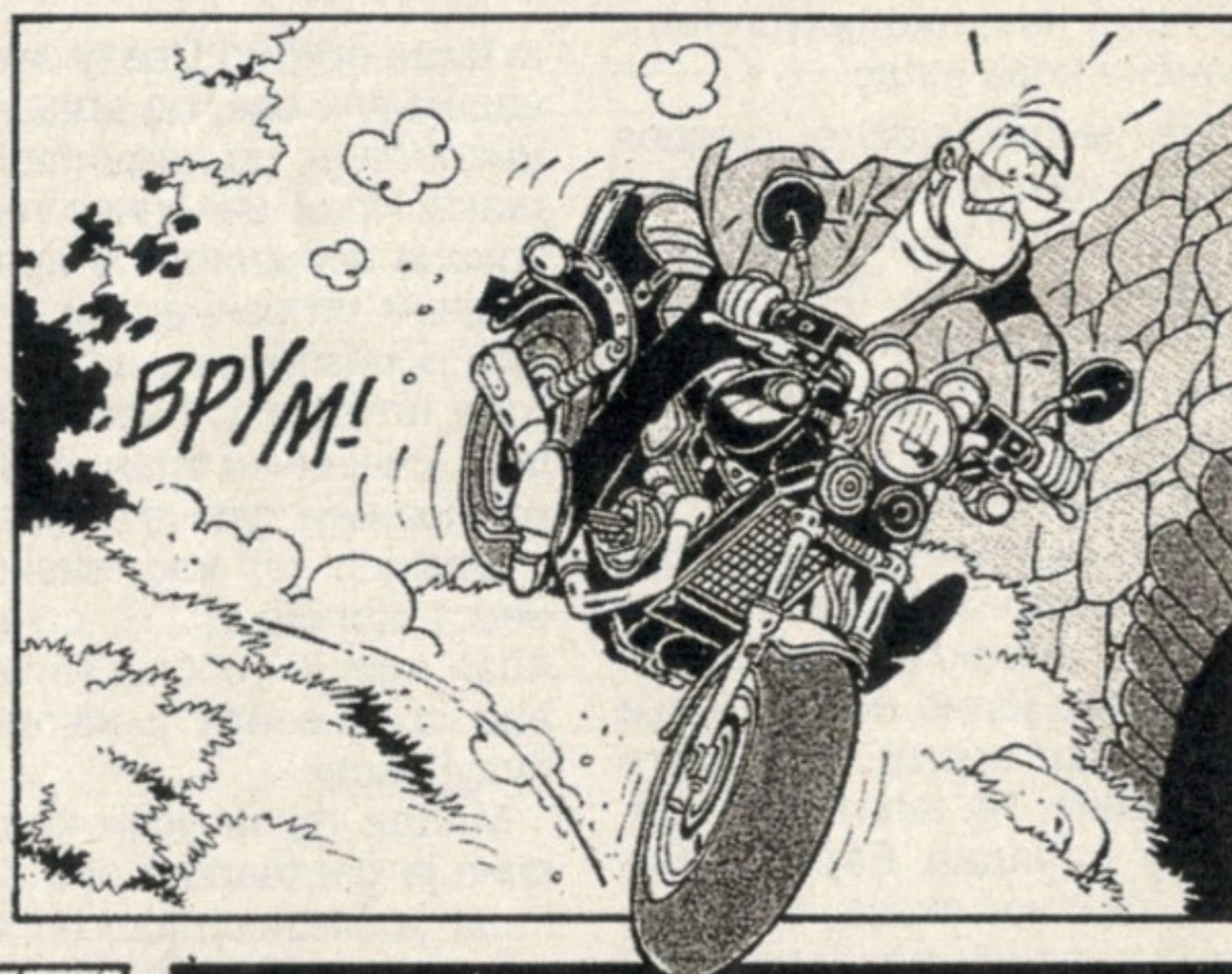
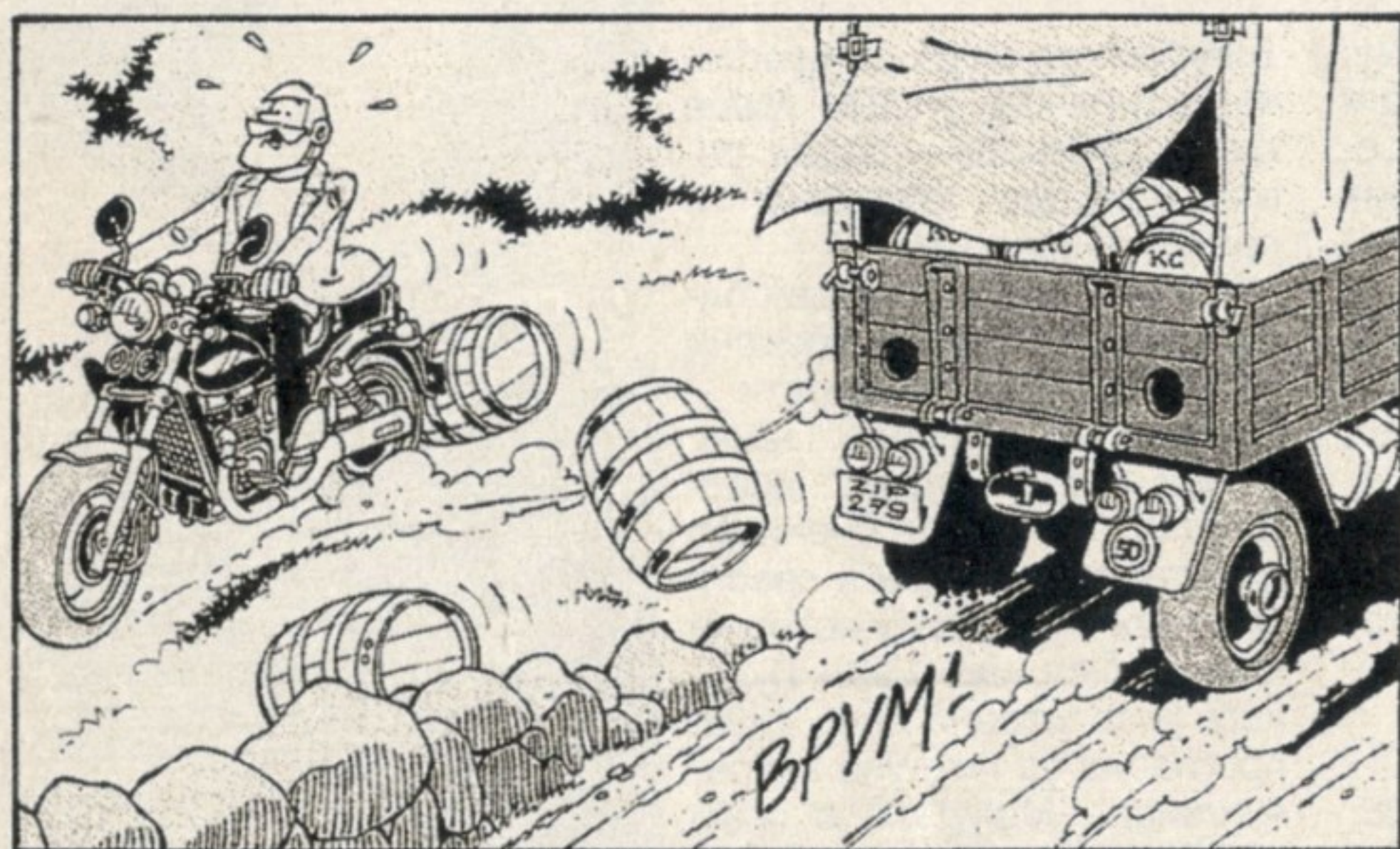
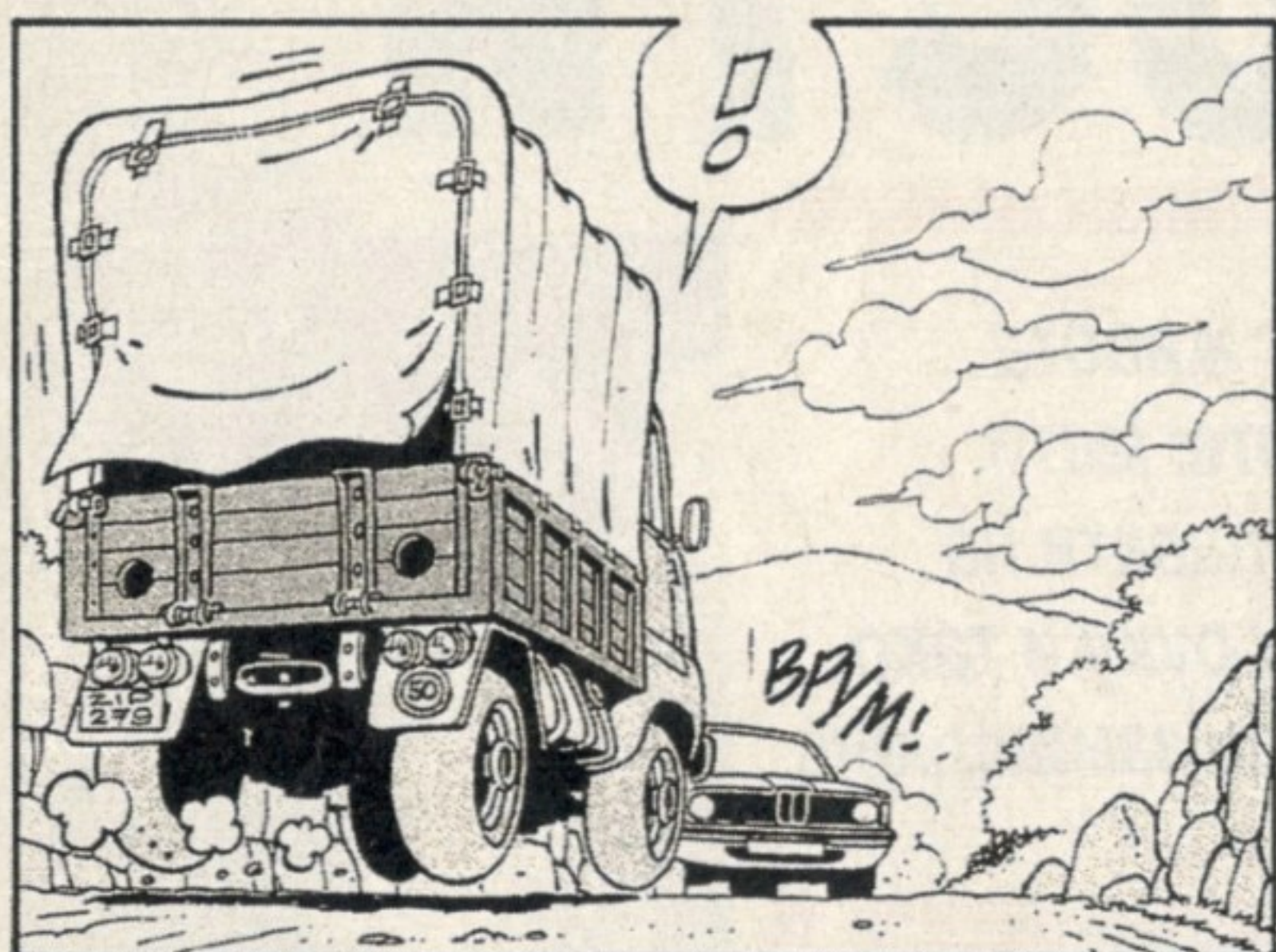
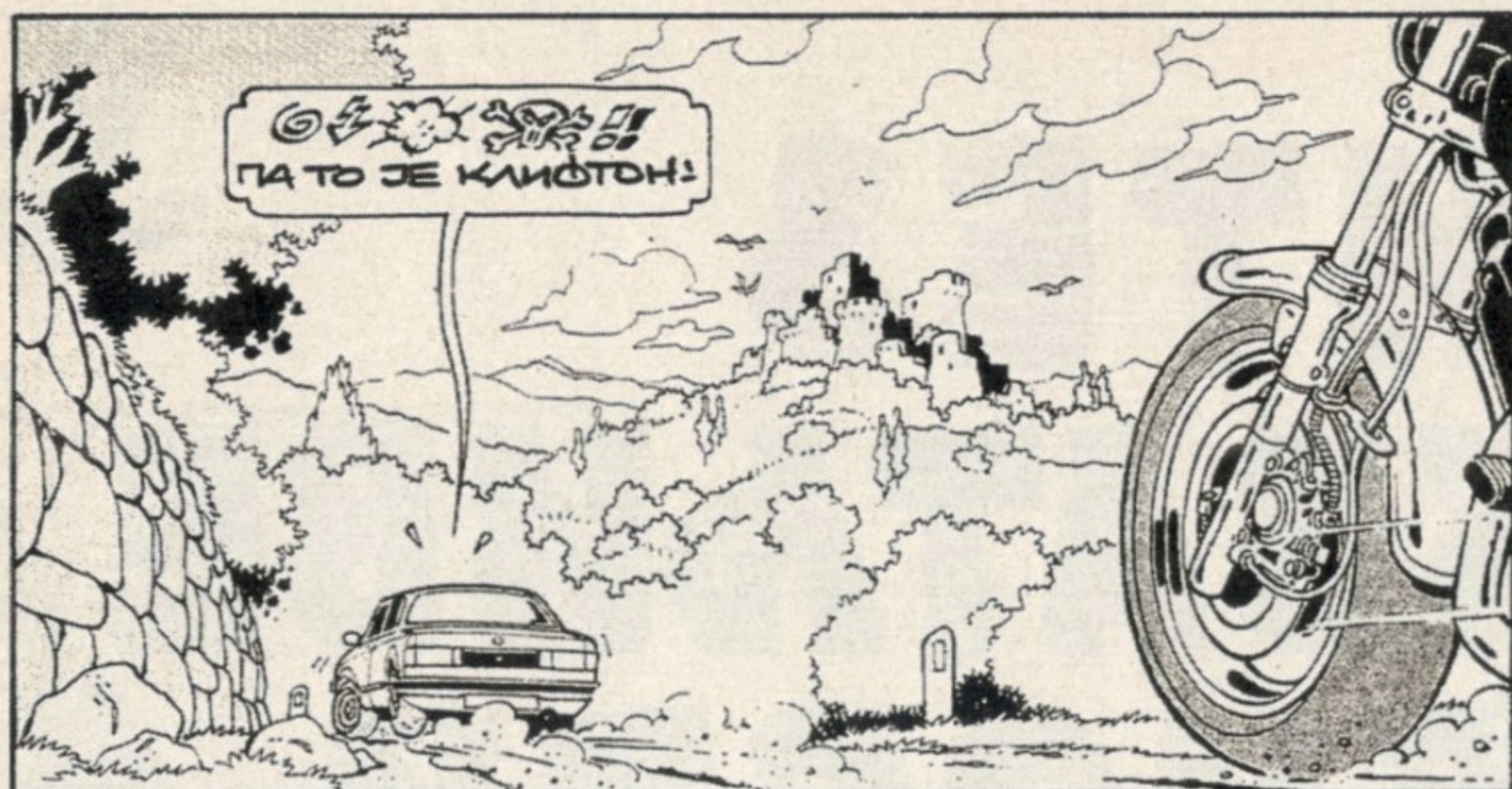

КРАЈ У СЛЕДЕЋЕМ БРОЈУ

Чим је Пјер Тома, затворен у монашкој ћелији манастира у Паризу, осетио да му се ближи крај, затражио је да у присуству своје духовне браће састави тестамент. У њему је изричито захтевао

ВИТЕЗ НЕДОХВАТЉИВЕ БУДУЋНОСТИ

да, од тог тренутка, смрт чека увучен у врећу, с конопцем око врата и положен на земљу. Његова жеља изазвала је дивљење. Знало се да Пјер Тома тиме подражава пример светог Фрање Асишког који је исто тако, на самртном часу, захтевао да га положи на земљу. Кад умрем, одвуците ме тим конопцем и сахраните ме на улазу у хор – каже Пјер Тома – да сви људи приликом уласка у цркву морају да стану на моје тело, чак, ако је могуће, и понека коза и пас.

Не много после његове смрти, католичка црква прогласила је Пјер Тому свецем. Његов пример потпуно је опчинио Филипа де Мезијера, Томиног блиског пријатеља за живота и духовног сина и ученика.

Овај необични човек изузетног образовања и племићког порекла живописно осликава једно ништа мање необично време, из друге половине 14. века, на простору западне Европе. Висок, тананог стаса, с брадицом каква је била у моди на европским дворovima, он је неуморно лутао Француском у потрази за сопственим химерама, племенитим идеалима и узвишеним сновима.

Сиромаштво и послушност

Било је то време у коме су ситни и непрестани ратови растрзали читаву Европу, док је Јерусалим, извориште хришћанства, као и највећи део Византијског царства, припадао моћној Османлијској империји. Стога је идеја крсташког рата, који би вер-

Овај необични човек целог живота залагао се за витешке завете: јести искључиво супу од лука, спавати на земљи, не користити десну руку и тако даље... све док се не победи замишљени љути непријатељ

ницима вратио Свету земљу, надахнула све, од владара и мислилаца, до племића и сељака. Ипак, неколико таквих похода завршило се краткотрајним успесима или потпуним поразом или, што је најгоре, штетом по Византију која се очајнички бранила пред надирањем турске војске.

Мезијер је, као визионар неостварљивог, сачинио план који је тобоже гарантовао спас света у најближој будућности.

Млади француски краљ – спис је састављен око 1388. када је Мезијер још полагао много наде у Шарла VI – лако ће моћи да склопи мир са енглеским краљем Ричардом II. Обојица су млади људи и, како је сматрао Мезијер, преко главе им је прастарог сукоба њихових држава уморних од међусобног ратовања. Они треба лично да преговарају, да занемаре ситне интересе и да се, како је Мезијер великодушно предлагао, француски краљ, ради будућег савезништва, одрекне пограничних утврђења.

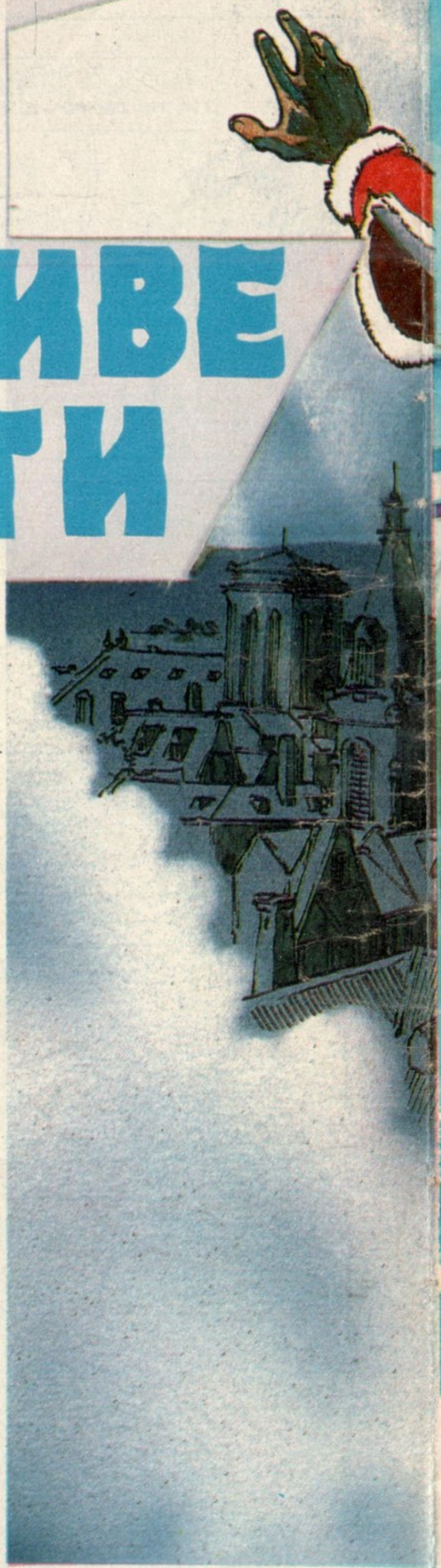
Одмах по склапању мира треба почети припреме за крсташки рат. Неслога међу

хришћанима мора да престане, а тиранске управе треба да се преуреде – зарад општег сабора хришћана и предстојећег рата.

Колико су ови планови били куле у облацима сведочи горка иронија стварности – Мезијерова главна нада, млади француски краљ Шарл VI, од кога је очекивао да оствари разуман и свеопшти европски мир, у историји је запамћен као Шарл Луди, кога је сопствени двор 1392. прогласио за потпуно неурачунљивог. Међутим, о свим овим плановима Мезијер је у потоњим годинама причао и са Лујем Орлеанским, у целестинском манастиру у Паризу. Чак је и он, иако је добро познавао практичну политику, живео у сновима о миру и крсташком походу. Овај план, у својој наивности и децјем усхићењу са којим је разматрао крсташки поход, открива Мезијера и као лакосмисленог човека, без осећаја за животну стварност, и као идеалисту.

Но, Мезијер се није бавио само мегаломанским политичким маштањем. Свестан суровог времена у коме је жи-

вео, покушавао је својим примером и делањем да то промени. Један од обичаја тога времена било је ускраћивање последње причести и исповести осуђеницима на смрт. Законодавци не само да нису хтели да им пруже утеху у спасу душе, него су увећавали њихов самртни

Илустровао: Алекса Гајић

страх извесношћу да их чекају вечне муке.

Политички идеалиста какав је био Филип де Мезијер предузимао је све да се томе стане на крај. Нова иронија, и историје и Мезијерове судбине, учинила је да се овај мрачни обичај промени тек када је Филип, обесхрабрен неу-

спесима, одустао од својих покушаја. Краљевским указом од 12. фебруара 1397. осуђеницима на смрт дозвољава се исповест, а један добротвор подиже камени крст на париском стратишту где су осуђеници могли да се моле пре коначног ударца целатове секире.

Мезијерово доба претходило је оном које је историја прозвала ренесансом, али знаци те „обнове“ у другој половини 14. века били су слаби и тешко видљиви, пре свега због ратова, смрти и наступајућег продора са истока.

Чаробњак и калуђер

„Чудни идеалиста“, како га назива холандски историчар Јохан Хојзинга, који се њиме највише бавио, Филип де Мезијер био је целог свог живота посвећен недохватљивој будућности. Зато је и лек за своје доба видео у једном новом витешком реду. Назвао га је – Редом пасије (пасија: трпљење, муке, нарочито Христове) – веровао да може да надмаши некадашњу снагу темплара.

У тај ред он прима све сталече. Уосталом, и велики витешки редови крсташких ратова извлачили су корист за себе тиме што су примали и неплемиће. Племство треба да даје мајсторе и витезове, духовници патријарха и његове викаре, а сељаци и занатлије – слуге. Тако ће ред бити трајан савез сталеча који служи великом циљу борби против Турака.

Сви витезови који прилазе овом реду морају да положи четири завета. Два су стара и заједничка духовницима витезовима и калуђерима: сиромаштво и послушност. Уместо безусловног целибата – забране склапања брака за католичко свештенство – Филип де Мезијер тражио је у четвртом завету брачну верност. Из практичних разлога: он је прихватио брак који ће, сматрао је, учинити витезове „мирнијим и отпорнијим на дражи и изазове оријенталне климе“, у којој је требало да се води крсташки рат. Четврти завет, непознат ранијим редовима, јесте *summa perfectio*, лично савршенство. Сви ови идеали уједињени су у Реду витезова пасије, политичким плановима и тежњом за спасењем.

Витезови тога времена живели су у сталном самоодрицању обавезујући се на племенита дела. Један се, на пример, заклео да неће суботом спавати у постељи све док не победи бар једног Сарацена. Они смелији гомилали су завете. Рецимо: да ће јести искључиво супу од лука, носити одећу од кострети, спавати на земљи, да неће користити десну руку и тако даље и тако даље – све док одређени љути непријатељ не буде побеђен.

Мезијер је ценио такву врсту пожртвовања. Први кога је примио у ред Витезова пасије био је неки Пољак који девет година није седећи јео ни пио испуњавајући своју заклетву. Ко зна да ли се на крају још сећао душманина који је требало да страда да би он најзад сео за столицу и за сто. Нема сумње да ово објашњава донекле Мезијерову побожност која је волела спољни сјај.

За калуђерски Ред страдања Исусовог који је хтео да оснује, Мезијер је до танчина одредио начин одевања. Оно што је створио у машини прави је ватромет боја. Сви витезови, према свом достојанству, треба да носе црвено, зелено или небескоплаво; велики мајстор – бело; бела треба да буде и свечана одећа; крст мора да буде црвен, појасеви од коже или свиле с пређицом од рога и украсима од позлаћеног бакра; чизме обавезно црне, а капе црвене... Тачно се описује и редовничка одећа браће, слуга, духовника и жена.

Ништа, наравно, није било од овог калуђерског реда; Филип де Мезијер остао је читавог живота „велики занесењак крсташког рата и човек који је правио лепе планове“, како је написао Јохан Хојзинга.

Али, зато је у Паризу, у цестинском манастиру, нашао место које је могло да га задовољи: ма како да је калуђерски ред био строг, у злату и драгом камењу блистали су црква и манастири, маузолеји владара и владарки. Мезијер је тамо боравао као световњак, учествовао је у строгом животу припадника реда и упркос томе остао у вези са великанима и уметницима свог доба.

Сахраните ме голог!

Када је осетио да му се живот ближи крају, Мезијер је 1392. – исте године када је његова краљевска узданица Шарл VI потпуно полудео – срочио свој тестамент, први од многих који је до краја живота написао.

Задивљени ученик светог Пјер Томе желео је да у скупштини надмаши свог учитеља. У тестаменту тражи да му у последњим тренуцима ставе о врат тежак гвоздени ланац. Чим издахне, треба голог да га ухвате за ноге и одвуку га до хора, да тамо лежи док га не положи у гроб, скрштених руку, везаног с три конопца за даску која ће ту бити уместо скупогеног украшеног ковчега.

Овако, срећан што умире међу зидовима цестинског манастира у Паризу, Мезијер је задовољан што ће даска прекривена јутом дугом два лакта или грубим црним платном бити једино пребивалиште његовог умрлог тела. Нека се, пише Мезијер, потом одвуче до раке где ће се бацити „лешина једног ходочасника“, гола као што јесте. О његовој смрти не треба обавестити никога сем Мартина, његовог доброг пријатеља у Богу и извршиоца његове последње воље.

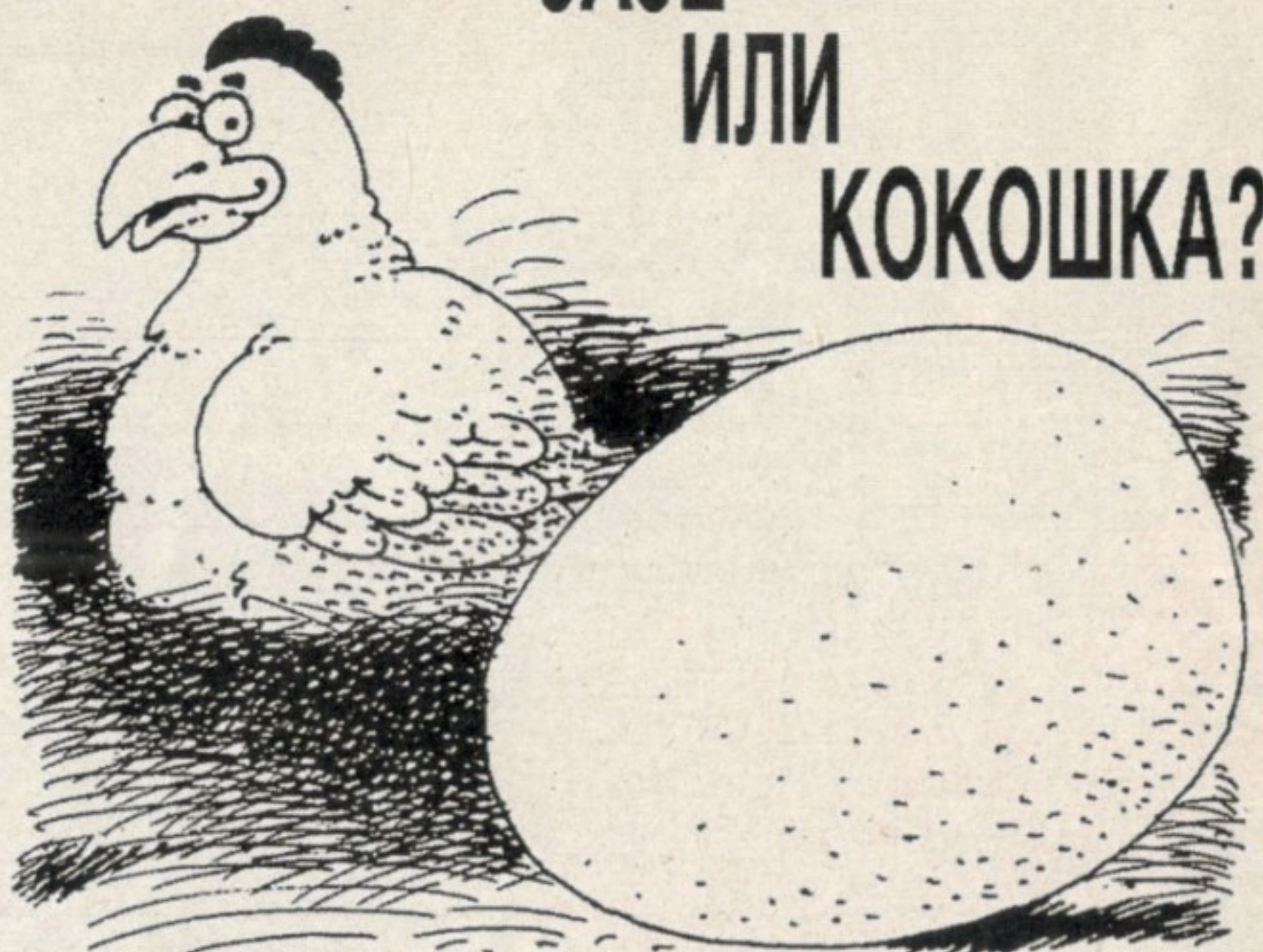
Наравно да је човек оваквог духа саставио још читав низ тестамената. У оним каснијим поменуте одредбе више не понавља, а када је 1405. и умро, сахрањен је на уобичајен начин у одећи њему драгих цестинаца. На надгробну плочу урезана су два натписа која вероватно потичу од њега самог.

Ђорђе Милосављевић

Шта је било пре:

С тим смо, најзад, начисто. Прво је било јаје... Прва птичја јаја потичу из времена од пре 200 милиона година, али то нису била и прва јаја на свету уопште. Сто педесет милиона година пре њих јаја су имали и најпримитивнији гмизавци, непосредни потомци водоземаца.

Ко је, дакле, „измислио“ љуску, а кад смо већ код ње, и беланце и жуманце? Гмизавци, а урадили су то у доба карбона, онда када им је пошло за руком да, осим што су проходили и научили да бораве на сувом, кренули и да се размножавају далеко од воде. Тада је јаје добило револуционарни додатак: чврсту, али танку и порозну опну која је штитила земаљски од дехидрације (губитка течности), а уједно је била и довољно пропустљива да кроз њу до ембриона допиру хран-

љиви састојци без којих земаљски није могао да опстане: масти, беланчевине и шећери.

Тек након тога, пре 140 милиона година, а у геолошко доба јуре, појавиле су се прптице које су се развиле из једне групе малих диносауруса, месождера. Ње и кока...

На њу смо чекали до пре педесетак милиона година када се, из јајета у коме су се измешали генетски материјали двеју птица, мужјака и женке веома сличних данашњој кокици, испилело прво пиленце. Тако је настала кокошка. Али тек пошто је претходно природа створила јаје...

Илустровао: Љубомир Милојевић Љубац

ОВО НЕ ПИШЕ
У ЕНЦИКЛОПЕДИЈИ
КО ЈЕ ИЗМИСЛИО
АПЛАУЗ?

Илустровао: Алекса Гајић

Ко је, где, када и зашто први пут запљескао?

Верује се да су, као у толико других ствари, први били стари Грци. Аплаудирали су, испрва, искључиво у позоришту. Био је то начин да изразе одобравање и задовољство представом или глумцима. Истине ради, треба истаћи: у почетку се није знало који ће од неколико начина изражавања усхићења однети превагу... Да ли ударање дланом о длан, да ли силовито трупкање ногама у месту или викање из свег гласа.

С временом је, вероватно

зато што је мање напорно од трупкања и урлања, тапшање победило.

Навику да аплаудирају од Грка су преузели Римљани само што су они, изгледа, у томе често претеривали. Почетно одушевљење знало је, на крају, да се претвори у излив небузданог насиља. Не би ли овоме варварству некако стао на крају, први римски император Гај Јулије Цезар Октавијан Август прибегао је сили царског указа. У Августово златно доба аплауз је почињао, трајао и завршавао се искључиво онда када је царски службеник,

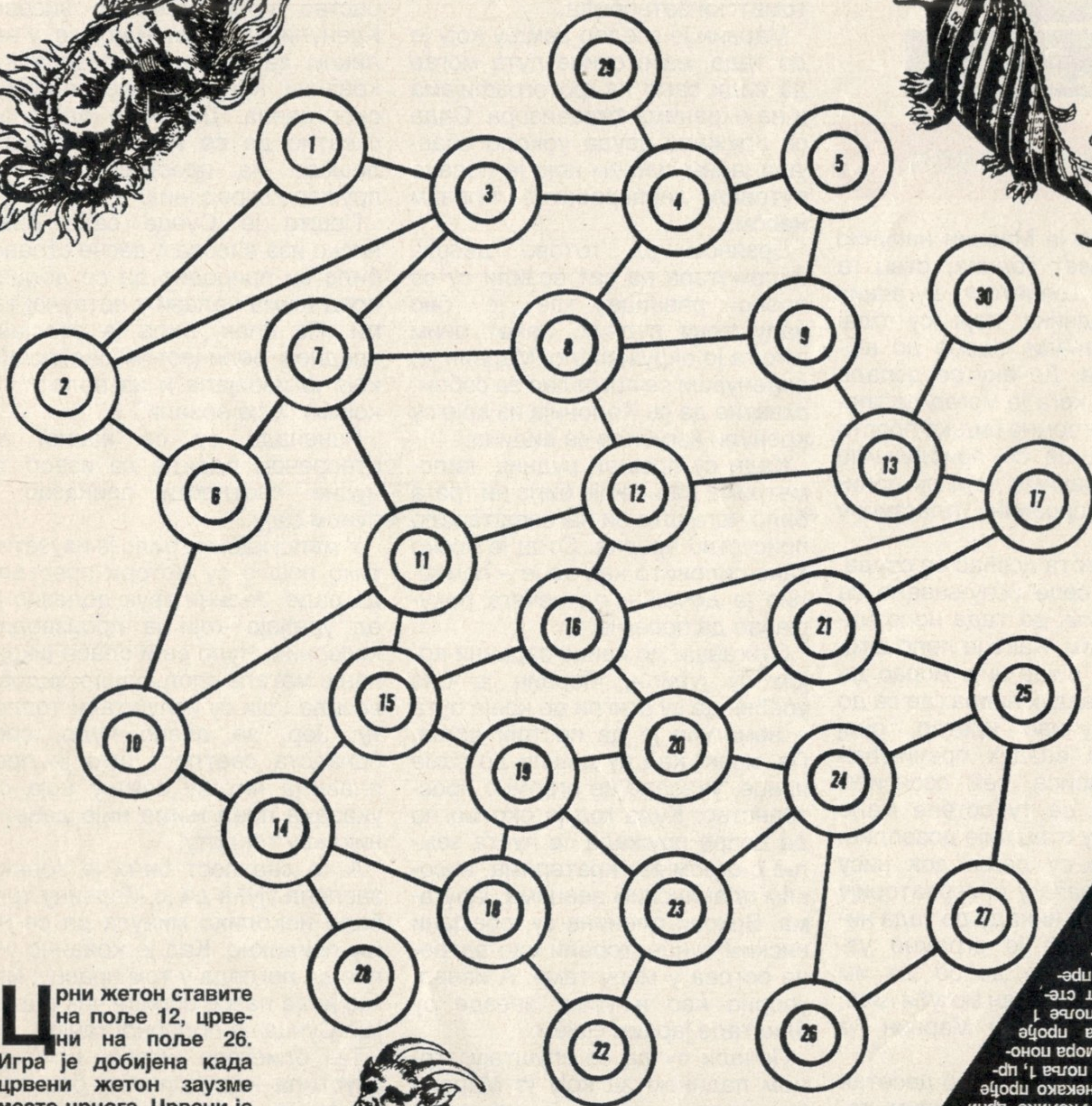
коме је ово било једино задужење, давао знак за то... Ствар је, кажу историјски списи, сасвим лепо ишла...

У римско доба битка између тапшања, трупкања и урликања још није била одлучена. Коначни резултат исписан је тек наших дана. Сви ми више тапшемо него што трупкамо и урламо. Шта још радимо у знак одобравања и одушевљења? Откако су то први почели да раде Американци, све више звиждимо и палимо шибице и упаљаче, нарочито на рок-концертима.

М. И.

ЧУВЕНЕ ГЛАВОЛОМКЕ

ЦРВЕНИ ПОБЕЂУЈЕ ЦРНОГА

Црни жетон ставите на поље 12, црвени на поље 26. Игра је добијена када црвени жетон заузме место црнога. Црвени је увек први на потезу. Сваки потез састоји се од померања жетона на суседно поље преко линије која повезује поља. У почетку изгледа да црни, ако пажљиво бира пут, може увек да одржи предност од једног поља, али није тако. Постоји начин да црвени увек победи црног. Како?

Црвени не треба да обраћа пажњу на потезе црнога већ да иде према пољу 1. Ако на пољу 1 стане с поља 3 и пређе на поље 2, или ако на пољу 1 стигне с поља 2 и пређе на поље 3, црвеном је осигурана победа. Потези отавања црвеном, без обзира шта ради црни, треба да буду: 26-24, 24-20, 20-19, 19-15, 15-11, 11-7, 7-3, 3-1, 1-2. Црвени, затим креће у напад терајући црног од поља 1 и победа је неизбежна. Уколико црни ипак некако прође преко поља 1, црвени мора постојево да прође кроз поље 1 и опет стегне пре-кне прелест.

РЕШЕЊЕ:

Уређује
др Зоран Живковић

Ако Те Заборавим,

Артур Кларк

Када је Марвин напунио десет година, отац га је, сплетом дугачких ходника који су одзвањали, одвео до највишег нивоа. Дечаку се допало то место са кога је могао да гледа како се огромне биљке просто протежу да би се приближиле сунчевим зрацима који су допирали кроз прозирну пластичну куполу.

Мирис живота осећао се свуда. Марвиново срце испуњавало се неким чудним, до тада непознатим осећањем. Како је лепо што, за промену, више није морао да удише сув ваздух нивоа где се до тада искључиво кретао, онај хладњикави ваздух пречишћен од свих мириса, сем озонског. Пожелео је да ту остане мало дуже, али му отац није дозволио.

Наставили су даље док нису стигли до улаза у опсерваторију у којој Марвин никада до тада није био. Осетио је огромно узбуђење. Знао је добро да им предстоји само један могући циљ. Први пут у животу Марвин ће изаћи напоље.

Пред њима се указало десетак возила са препознатљивим точковима предвиђеним за савладавање неприступачних терена и обавезним кабинама које су, и у условима у којима човек није могао да опстане, обезбеђивале неопходан проток кисеоника.

Отац је очигледно најавио долазак јер су им одмах отворили врата и спровели их до једног од возила у које су сели. Марвин је помно пратио како његов отац зналачки барата

уређајима на контролној табли и, после неопходних припрема, пали машину. Врата су се отворила а потом се, чим су њих двојица колима изашли напоље, аутоматски затворила.

Марвин је гледао земљу коју је до тада, на стотине пута могао да види само на фотографијама и на екранима телевизора. Сада се пружала свуда уокло обасјана јаким сунцем које је полако путовало невероватно плавим небом.

Брзином од готово двеста километара на сат возили су се преко равнице где је био напуштени рудник. Занет оним што га је окруживало, Марвин је, окренувши се погледао за собом, схватио да се Колонија из које су кренули изгубила са видика.

Када су прошли рудник, километрима даље није било ни трага било чега што би наговештавало присуство човека. Отац је возио тако силовито као да је — помислио је дечак — од нечега покушавао да побегне.

Стигавши до ивице заравни којом су јурили, Марвин је био убеђен да су стигли до краја пута — немогуће је да постоји даље. Па, ипак, кад су дошли до саме ивице, указало се огромно пространство. Куда год је око могло да допре пружала се пуста земље с огромним кратерима, високим планинским венцима, јаругама. Врхови планина су, обасјани ниским сунце, горели као ватрена острва у мору таме. А изнад, упорно као и увек, звезде су блистале јарким сјајем.

Почели су да се спуштају стрмом падином за коју је Марвин био уверен да ју је немогуће савладати. А онда, угледавши једва видљив траг некадашње стазе, мало се смирио. Било је очигледно да су некада и неки други људи туда прошли.

Чим су крочили преко границе која је обасјани део одвајала од оног у тами, где су планине заклањале сунце, свуда је овладала ноћ. Сатима су се возили долинама у подножју тих планина чији су висови чешљали звезде. Само

повремено, кад би се попели више, избијали би на светло.

Марвину се чинило да се планине пружају у бескрај. Али, много часова касније, венац је прерастао у низ мањих висова. Кренули су долином која је, у великом заокрету, обилазила тај коначни крај огромног планинског венца. Дечак је одједном схватио да се нешто необично дешава на простору који се пружао испред њих.

Пошто је Сунце сада било ниско иза висова с десне стране, било би природно да се долина пред њима налази у потпуној тами. Па ипак, била је обасјана хладном беличастом светлошћу која је избијала и из врлети по којима су се возили.

Изненада су се нашли на отвореном одакле се извор те чудне светлости приказао у пуном сјају.

У малој кабини било је изузетно тихо пошто су мотори престали да раде. Једини звук долазио је од уређаја који је производио кисеоник. Чуло се и слабо шкрипање метала спољашњих зидова возила који су испуштали топлоту. Јер, за дивно чудо, сребркаста светлост што је преплавила читаву земљу која се указала пред њима није давала никакву топлоту.

А та светлост била је толико заслепљујућа да је Марвину требало неколико минута да се на њу привикне. Кад је коначно успео да погледа у том правцу, могао је да назре обресе чак и одсјаја Сунца на поларној тачки.

Та блистава кугла што се спустила над долином бескраја крила је сва чуда која дечак никада није упознао — залазак Сунца у смирај дана, гунђање мора које милује облутке на плажама, кишне капи које ти умивају лице, снежне пахуље у хиљадама звездица. Све то, и много тога још, требало би да му припада као наслеђе, али за сва та чуда Марвин је знао само из књига и древних записа. Срце му се испунило тугом.

Зашто не могу да се врате? Ти

О, Земљо...

блештави облаци крили су пределе савршеног мира. Марвин, иако још мали, знао је одговор. Та заслепљујућа светлост скривала је погребну ломачу некадашњег света, били су то радиоактивни одсјаји не више библијског, већ стварног Армагедона. На подручју од четврт милиона миља одсјај умирућих атома још је био видљив, вечити подсетник нестале прошлости. Треба да прођу векови и векови док се то самртно светло не изгуби, а живот не врати и испуни тај утихнули свет празнине.

Отац је почео да му објашњава све оно што је дечак већ знао, али му је, пре него што је све то и видео, деловало као једна од прича које је слушао пред спавање. Мада се трудио да схвати оно што му је отац говорио, неке ствари ипак му нису улазиле у главу. Које су то силе уништиле свет остављајући Колонију, издвојену и далеку, срећом нетакнуту? И како су изгледали ти дани када је она шачица људи у Колонији полако схватала да се са друге стране радио-веза, телефона, више нико не јавља? Требало је да преузму све оно о чему нису могли ни да сањају – будућност људске расе.

Потом су наступиле године очаја, борба за опстанак у свету кога више није било. Мада је та битка извојевана само делимично, људи у Колонији изборили су се са силама умируће природе, једино им је и даље тешко да постигну: да убеди себе да заиста постоји разлог да се живот продужи.

Марвин је сада коначно схватио циљ тог путовања. Ако он сам неће живети у том несталом свету, једног дана... ко зна? Синови његових синова затражиће оно што им по наслеђу припада, онда кад ветрови и кише сперу отров изгореле земље и однесу га у дубине океана, кад тај отров изгуби моћ да икоме науди.

Био је то сан који ће и он, као данас његов отац њему, пренети свом сину – на истом том месту за ко зна колико година. И зато, кад су кренули натраг, Марвин се није освртао за собом. Мирно се возио према Колонији да се придружи свом народу у вековној осамљености.

В. С.

Илустровао: Доброслав Боб Живковић

НЕПРЕСУШАН ИЗВОР ЗА СПАСАВАЊЕ

Америчка група „Black Crowes” објавила је 23. јула нови албум „Three Snakes and One Charm” а најважније од свега је што је та плоча уопште изашла

Током прошле године били смо на ивици растурања – каже певач Крис Робинсон. – Месец и по дана смо свирали по Европи, па затим три месеца по Америци али односи у групи нису били добри. Мој млађи брат Рич, који свира гитару у групи, чак је током турнеје путовао у засебном аутобусу. Нас двојица се одувек волимо али се у

том периоду једноставно нисмо подносили. Помишљали смо да прекинемо са радом и распродамо заједничку опрему. А онда смо схватили да је група постала важнија од нас самих. Већ дуго радимо заједно и то не може тек тако да се прекине.

Схватили су да ће им рад на новој плочи најбоље решити размирице. Окупили су исту екипу са којом су 1994. снимили претходни албум „Amorica”, изнајмили су кућу у Атланти, тамо направили студио и заједничка машина се покренула. Песме на новој плочи настале су као резултат њиховог занимања за корене америчке музике. Ударна песма „Good Friday” је у кантри стилу а као гости појављују се Рик Тејлор који свира бенцо и госпел хор.

– Традиционална америчка музика непресушан је извор надахнућа – наставља Крис Робинсон. – Она зарања у дубине и никада се о њој не може довољно научити. Већина кантри рок обрада, које иначе свирам на концертима, налазе се и на овој плочи. Песму „Only Halfway To Everywhere” ветарана Слаја Стоуна отпевао сам уз помоћ Герија Шнајдера и Герија Купера. Са њима двојцом, најбољих певача на планети, седео сам у студију и питао се шта ја, мршавко, уопште ту тражим. То ми је било изузетно искуство. Песму смо снимили на начин као што су то радили „Темптејшус”. Поставили смо три различита вокала и то је одлично зазвучало. Помагао нам је и дувачки бенд „12 жигосаних” из Њу Орлеанса у песми „Let me Share the Ride”. Они су постали наша нова браћа. Управо сам написао

ИЗЈАВА НЕДЕЉЕ

„Ми обично кажемо да су бубњари људи који воле да се друже са музичарима.”

**Зоран Предин
(Лачни Франз)**

неке песме за њихову нову плочу. Музика на нашој новој плочи топлија је него на претходној јер смо схватили да је много боље бити у љу-

бави са својима него свађати се. Да се таква атмосфера оствари, добрим делом је помагао и мој брат који је у студију пуно певао са мном.

ЕЛЕГАНТНИ ВАЈАР

Дејвид Боуви одлучио је да се огледа и у другим гранама уметности а не само у музици и глуми. Почетком лета лондонској јавности представио је своју светлећу скулптуру апстрактног облика. На вечери одржаним поводом тог догађаја учествовала је и америчка певачица и рок песникиња Пети Смит.

ПОЛИТИКНИ

ЗАБАВНИК

Шта ради R.E.M.?

За љубитеље групе R.E.M. стижу добре вести. Не само да састав не престаје са радом, већ су, почетком септембра, објавили нови албум „New Adventures in HI-FI”. Око будућности групе последњих година расподеле су се различите приче јер су чланови чешће били у вези са лекарима него са публиком. Током прошлогодишње турнеје најпре се разболео њихов бубњар Бил Бери, затим је оперисан певач Мајкл Стејп и на крају је, због стомачних тегоба, басиста Мајк Милс отишао у болницу. Ипак, између боравка у болница, и свирки на испрекидајној турнеји они су успели да припреме нови албум, десети у каријери.

— Решили смо да снимимо нову плочу иако су нас невоље само сустигле — каже гитариста Питер Бак. — Компоновали смо 12 песама, снимили их током турнеје и одлучили да их одмах објавимо. Плоча доноси нове песме снимљене

не на концертима, а чује се и публика.

Чланови групе снимали су буквално сваки концерт, чак и тонске пробе, и затим најбоље верзије уврстили на плочу.

— Желели смо да сачувамо спонтаност те свирке. Ми смо заиста добар концертни састав, али такав звук никада нисмо успели да постигнемо у студију. Било нам је важно да што више снимимо током турнеје како бисмо у студију имали мало посла. На крају турнеје имали смо седам завршених и 12 песама на којима је требало још да се ради. Били смо врло задовољни урађеним и зато смо одмах пожурили у студио да бисмо задржали то „лудило” и необичне сцене са турнеје. Нових 14 песама су смеша свега онога што смо раније радили, али ту је и много новог.

Група R. E. M неће поводом овог албума ићи на светску турнеју, већ намеравају да се добро одморе. Публици је зато понуђен докумен-

тарни филм „Road Movie” који се на видео-касетама појавио 1. октобра. Филм траје 90 минута и снимљен је на њихова последња три концерта одржана током прошлогодишње турнеје. На први

сингл са плоче стављена је песма „E-Bow The Letter”, а занимљиво је да се као пратећи вокал појављује легендарна певачица и песникиња Пети Смит. Спот за ту песму снимљен је у Прагу и на MTV појавио се истог дана када и плоча у продавницама. Занимљиво је да је плоча почела да се продаје тачно у поноћ 10. септембра, а неколико сати пре тога у близини великих продавница плоча приказивани су, на фасадама солitera, делови филма. Планови групе? На пролеће ће, кажу, поново да се баце на посао и да се са новом плочом на тржишту појаве јануара 1998. Тек тада кренуће на следећу светску турнеју.

ТРАЖИЛИ
СТЕ
ПЕСМУ

FREE TO DECIDE

It's not worth anything
more than this at all
I'll live as I choose
or I will not live at all
so return to where you've
come from
return to where you dwell
because harassment's not
my forte
but you do it very well
I'm free to decide
and I'm not so suicidal
after all
you must have nothing
more
with your time to do
there's war in Russia
and Sarajevo too
so to hell with what you're
thinking
and to hell with your narrow
mind
you're so distracted from
the real thing
you should live your life
behind
'cause I'm free
to decide

Текст и музика: Cranberries
Изводе: Cranberries

СЛОБОДНА САМ ДА ОДЛУЧУЈЕМ

Уопште ништа није
вредније од овога
живећу како одлучим
или уопште нећу живети
зато се врати одакле си
дошао,
врати се у своје станиште
пошто сам слаба на
взнемиравање,
а то добро чиниш,
слободна сам да одлучујем
и нисам баш тако склона
самоубиству

чини се, не знаш баш
шта да чиниш са својим
временом,
рат је у Русији
у Сарајеву такође
зато до ђавола са оним
што ти мислиш
и нек' иде бестрага твоја
затучаност
тако си удаљен од
стварног света
заборави мало на
сопствени живот
јер ја сам слободна да
одлучујем

Сканди асоцијација

У свакој од укрштеница налази се по један посебно означен појам. Сва четири заједно треба да вас наведу на коначно решење – појам са слике (означен бројевима од 1 до 17).

АУТОР: АПТРИД	БУК. СЛАП (мн.)	НАРКОМАН КОЈИ СЕ ОПИЈА ЕТЕРОМ	НЕБОДЕРИ	РЕКА У МЕКСИКУ (анаграм ОТАЛЕ)	14. И 10. СЛОВО АЗБУКЕ	НАУКА О МОРАЛУ
★						
УШНИ КАМЕНЧИЋ	10					
ПОСТУПАК, ЧИН	14		5		ИСТОК ИНИЦ. ПЕСНИКА ШАНТИЋА	
ЛОПАТИЦА ЗА ЧИШЋЕ- ЊЕ ПЛУГА, ОРИЊАК						
КАЛИМУ- МОВ КАР- БОНАТ, ПЕПЕ- ЉАЧА	1					
ЈАПАНКЕ КОЈЕ РО- НЕ И ВАДЕ БИСЕРНЕ ШКОЉКЕ						
ТАЛЕНАТ				9		
ДРУГИ, ОСТАЛИ						

СКАНДИ АСОЦИ- ЈАЦИЈА	★	БЛАЖЕ КАЗНЕ	ПОМОЋ- НИК СВЕШТЕ- НИКА	НАЈЧЕШЋИ ВЕЗНИК	ГРЧКА БОГИЊА ПОБЕДЕ	ПСИ КОЈИ ДОНОСЕ ЛОВИНУ
ИНО- СТРАН- СТВО			11			15
СТАРА МЕРА ЗА ТЕЖИНУ				ИНИЦ. ГЛУМИЦА ПЕРВИЋА ОПАНЧАР		
СМЕР У УМЕТ- НОСТИ						
КРАТКА ПРАВО- СЛАВНА ЦРКВЕНА ПЕСМА		2				
ПРАСТА- НОВНИЦИ ЈАПАН					ТОНА ДУГ ПЕРИОД, ВЕЧНОСТ	
			ДИВЉА РУЖА (мн.)			
			АОРИСТ (скр.)	6		
			РАЧУНИ (скр.)			

СКАНДИ АСОЦИ- ЈАЦИЈА	МАТЕРИ- ЈАЛ ЗА ЛА- БОРАТО- РИЈСКО ИСТРАЖИ- ВАЊЕ	АУТО- МАТСКЕ ГУШКЕ	ВЕЛИКИ ИНСЕКТ
ЧОВЕКОВ НАЈБОЉИ ПРИЈАТЕЉ БОР			
★			
ГЛУМИЦА ШИДС ГРЧКО СЛОВО			ЛИТАР СВЕЧАНА СЛУЖБЕНА ОДЕЋА
		3	
УЗВИК НЕСТР- ПЉЕНА			РЕОМИР ГЛУМИЦА САМС
ГРАД У ИТАЛИЈИ		7	12
КОЗАЧКИ ПОГЛА- ВНИЦА			16
ДОДИРИ- ВАТИ, ДОТИЦАТИ			

СКАНДИ АСОЦИ- ЈАЦИЈА	★	СТАЈАТИ У РЕД	АЛПИ- НИСТА
ЖЕТЕЛАЧ- КА АЛАТКА			
АМЕРИЧКА ГЛУМИЦА, ЛО			
ЕДИТА ОДМИЛА 7. И 30. СЛОВО АЗБУКЕ			
ЗАДОВО- ЉАН, ВЕСЕО			13
УСКРА- ТИТИ НЕКОМЕ НЕШТО			
КОЊ			КАЛАЈ ИНИЦ. СТАРИЈЕ ГЛУМИЦЕ ТАРНЕР
СПОРЕДНИ ПРОИЗВОД У ПРОИ- ЗВОДЊИ ШЕЋЕРА			8
АРТУР ОДМИЛА	17		ЕРБИЛУМ

АНАГРАМЧИЋ

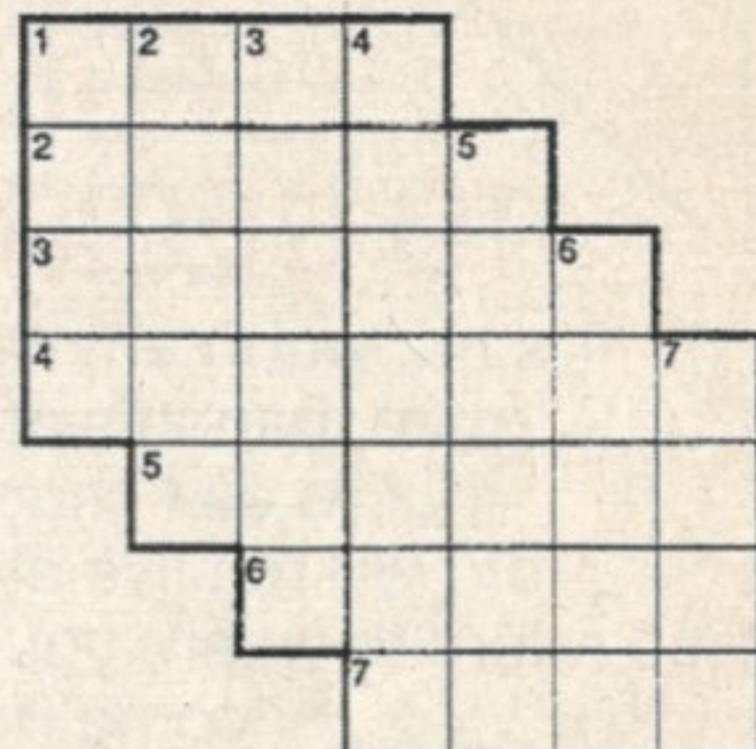
Са пречкама
те две греде
за пењање
МЕНИ ВРЕДЕ.

КАСКАДА

**ВОДОРАВНО И
УСПРАВНО:**

- Главни град Чешке;
- Филмски глумац, Карлос ("Краљ и ја");
- Припадница монголског племена;
- Мачак са слике;
- Капетан малог трговачког брода;
- Балет П. И. Чајковског;
- Утроба.

КВАДРАТ

У квадрат упишите бројеве тако да збир у сваком реду и колони као и у две дијагонале буде 51.

	17	

ИНДИРЕКТ

ЈЕСЕН ДОЛАЗИ ... (3,4)

Решења се налазе на
"Страницама" "Мале поште"

РАЗЛИКЕ

Друга, трећа и четврта слика се разликују од прве у по три ситна детаља. Покушајте их пронаћи.

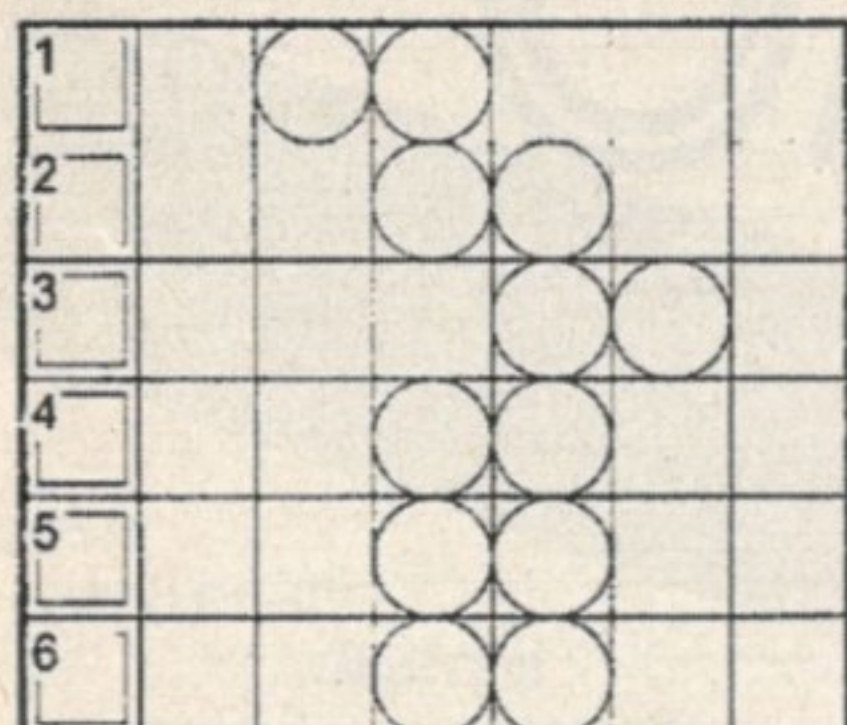

ПОЛИТИКИ

52

ЗАБАВНИК

ИСПУЊАЉКА

Тражене појмове упишите водоравно у лик. Ако то добро урадите, у означеним пољима са квадратима добићете занимање, а у пољима са круговима име и презима популарне личности са слике.

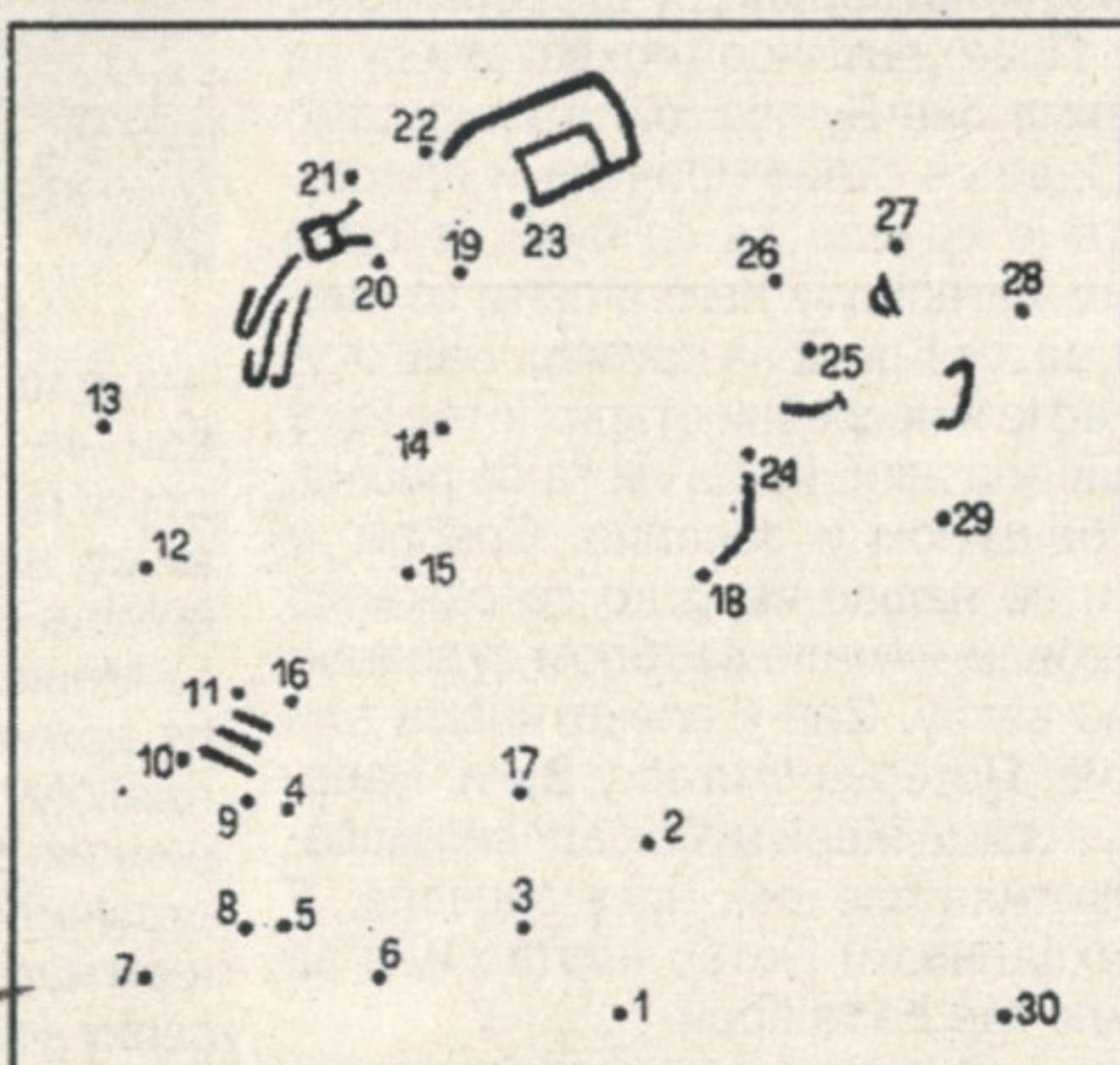
1. Горопадност; 2. Ловор (мн.); 3. Име писца Ека ("Име руже"); 4. Белег на кожи (мн.); 5. Широка градска улица; 6. Лимунови.

ДВОСТРУКА ПОМИЦАЉКА

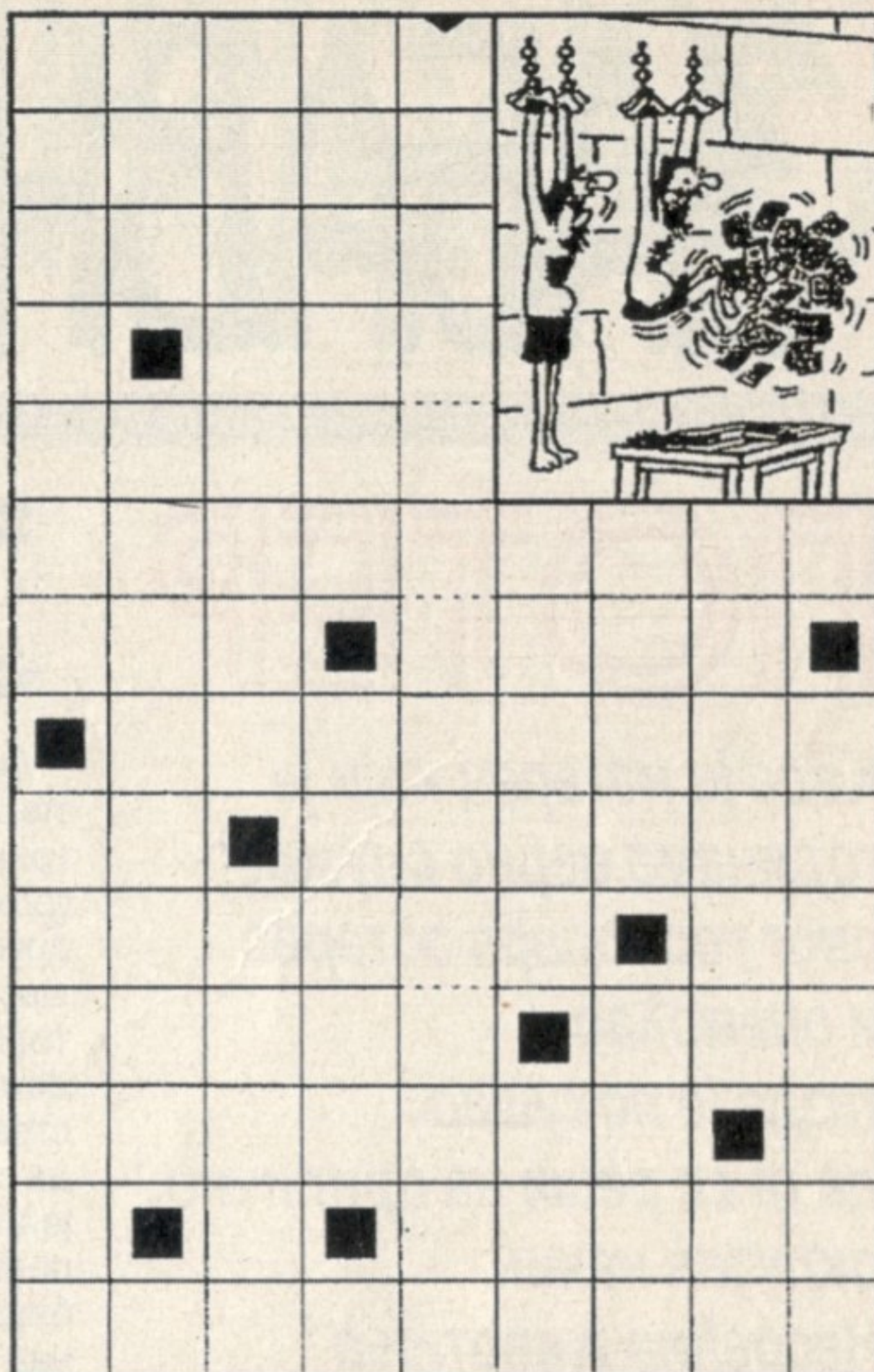
Називе птица помакните лево или десно тако да у (по) две усправне колоне добијете још две птице.

КУКАВИЦА	ТУКАН
КОКОШКА	ШОЈКА
ЗЕБА	МАРАБУ
КАЗУАР	ЖДРАЛ
ГРЛИЦА	ВРАБАЦ

ОД БРОЈА ДО БРОЈА

МОЗАИЧКА УКРШТЕНИЦА

Речи из пописа распоредите у мрежу тако да добијете исправну укрштеницу. У смеру стрелице добићете текст карикатуре.

АКАДЕМИЦИ, АЦ, ВИКТОР, ДАГА, ДИТКА, ДУКАТ, ЕПАРХИЈА, ЕПИНИКИЈА, ЕТАЛОН, ИГАРАЦ, ИГОР, ЈАЈАРА, КАКВА, КАЛАС, КАЛОРИЈА, КАЧАР, КВОЧКА, КЕРОЛ, КУМ, КХ, МАКИ, МАТ, ОЈАКО, ОКА, ОКАТЕ, ОЛИ, РАДУЧОЈУ, РАЈ, РР, УЦРТАТИ, ЧАКАВКА, ЏОКЕЈ, ЏО КОКЕР.

ОСМОСМЕРКА

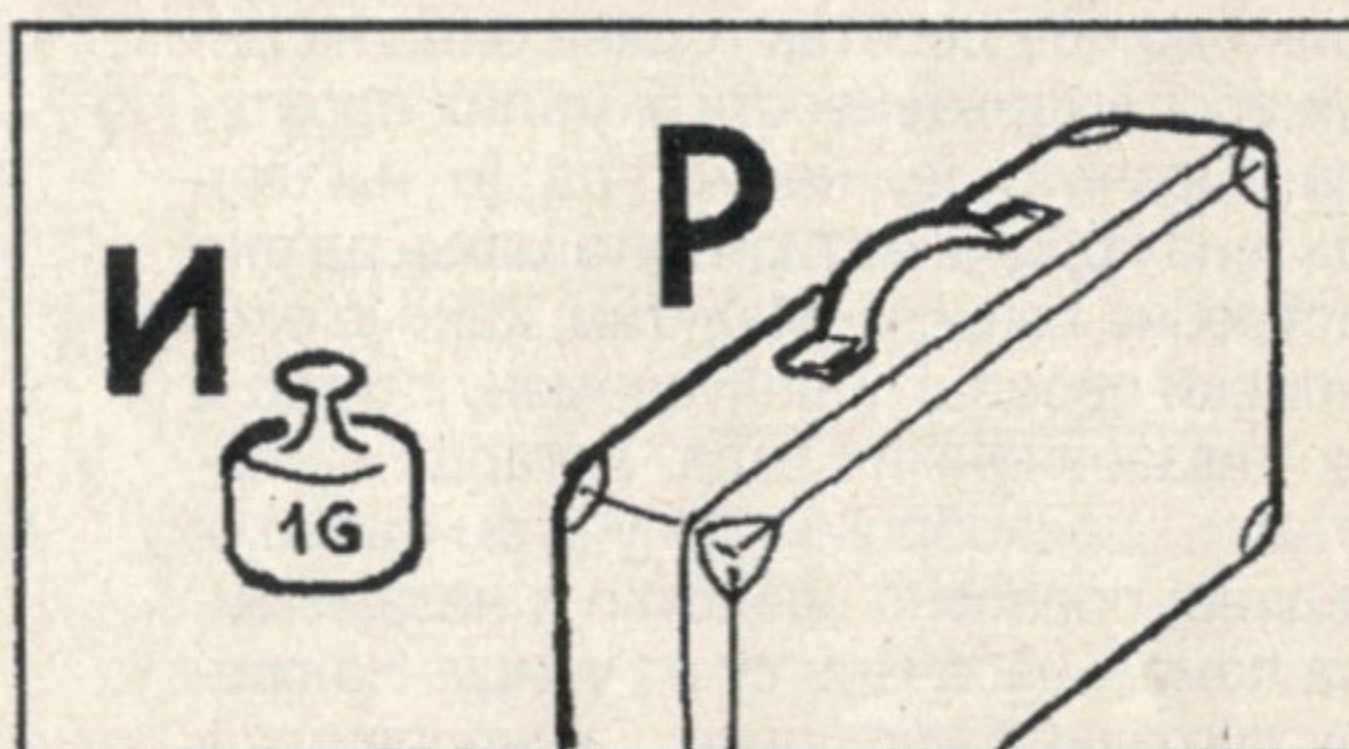
Медоносне биљке са пописа пронађите у овој осмосмерци. Пет преосталих слова дају назив биљке са слике.

АГАВА, БАГРЕМ, БАЛУЧКА, БЕЛИ ГРАБ, БОБОВНИК, БОКВИЦА, ВРЕС, ГАВЕЗ, ГРЕБИЋ, ГРОНИЦА, ДАФИНА, ДРЕНАК, ЖУТИКА, ИВИЦА, ЈАГЛАЦ, ЈАГОДА, КАМИЛИЦА, КИТЊАК, КОМОРАЧ, КОНЧАРА, ЛАВАНДУЛА, ЛЕСКА, ЛУБЕНИЦА, МАЛИНА, МЛАЋАК, МРЧА, ОРАХ, РАКИТА, РАНИК, РАЊЕНИК, РИЦИНУС, РУТА, СИКАВИЦА, СРДАЧИЦА, ТИСА, ХЕЉДА, ЧЕМПРЕС, ЧИЧАК, ЧИЧИМАК.

Р	Ж	С	Р	Д	А	Ч	И	Ц	А	К	А	К	Ч	У	Л	А	Б
М	А	У	К	А	Њ	Т	И	К	А	М	И	Ч	И	Ч	Л	А	А
Н	Л	Њ	Т	Ф	Ц	С	С	М	А	Л	И	Н	А	А	Г	А	Р
К	У	А	Е	И	У	И	И	К	Р	Ч	Г	Ц	В	Р	Р	Ч	Г
О	Б	Е	Ћ	Н	К	Л	В	Р	А	А	И	А	Е	О	Е	Р	И
Н	Е	А	И	А	И	А	А	К	В	Н	Н	М	Ј	М	Б	М	Л
Ч	Н	Ц	В	Ц	К	К	В	Е	О	Д	Е	И	П	О	И	О	Е
А	И	И	А	С	И	Т	З	Р	У	Б	В	Р	К	К	Ћ	Р	Б
Р	Ц	В	А	Т	У	Р	Г	Л	Е	Е	Е	А	Д	О	Г	А	Ј
А	А	И	А	Г	А	В	А	Л	Е	С	К	А	Д	Љ	Е	Х	Н

ПОЛИТИКИ ЗАБАВНИК

РЕБУС (4, 5, 3)

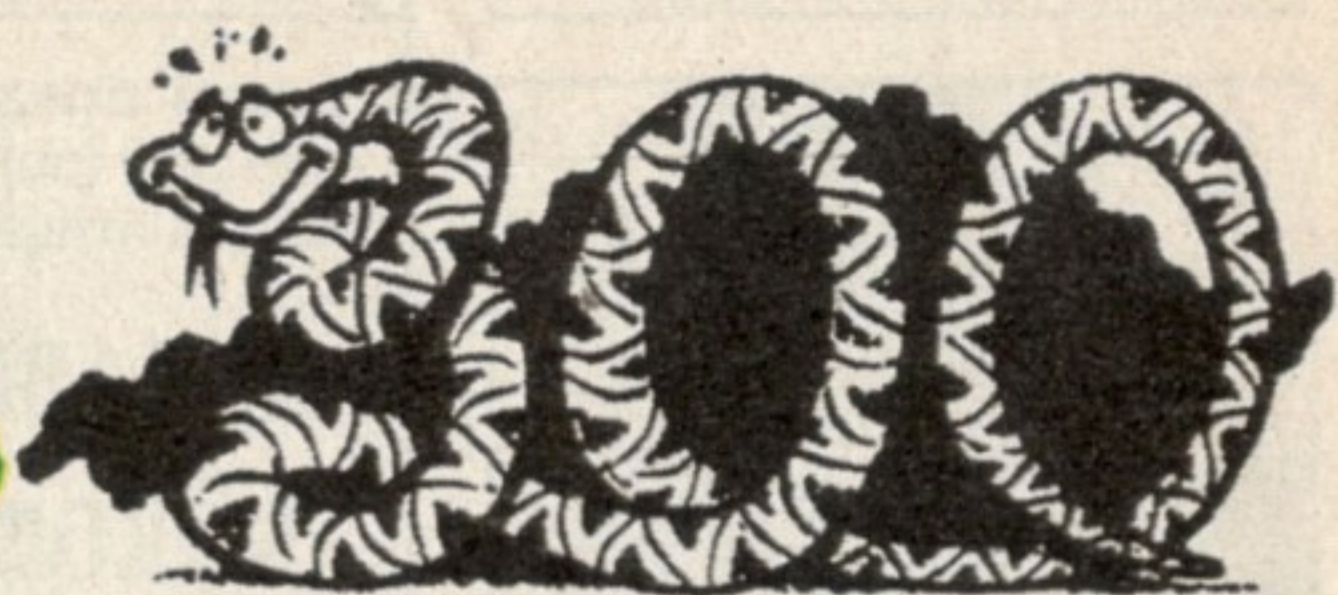
МОЗГАЛИЦА

Које презиме не спада у ову групу?

НИКОЛИЋ
МАРКОВИЋ
ЗАРИЋ
ЈОВАНОВИЋ
БЈЕЛОГРЛИЋ

КРИПТОГРАМ

Пред одлазак лепо идем тротоаром испред киоска изабирајући новине. Запамтам ауторе бројних атрактивних, веселих наслова и карикатура.

ПОТЕР ЈЕ НАШАО

Када је магарац који је годинама верно служио свог господара остарео и онемоћао, газда је покушао да га се реши на прилично окрутан начин. Несрећна животиња ипак је спасена

Мери и Патрик Скинер, брачни пар из енглеске покрајине Кент, Ел-ем, напустили су Британију и преселили се на Кипар, решени да остатак живота посвете животињи са којом једни друге тако радо поредимо. Реч је о магарцу чијој љупкости Скинерови, ето, никако нису могли да одоле, па како у домовини нису били у прилици да приврженост магарцима покажу на делу, одлучили су да спакују кофере и – право на Кипар где су, као и у другим средоземним земљама, ове животиње још колико до пре десетак година биле на цени због издржљивости и малих прохтева. Познато је, наиме, да је њихова дневна порција четири пута мања од оне потребне коњима. Међутим, како је економски процват у међувремену стигао и до најзабаченијих села, магарци су постали – прекобројни. До јуче омиљено, и једино, превозно средство и незамењива помоћ, избачени су на улицу. На срећу дугоуких бескућника, Скинерови су у селу Вуни купили кућу и у дворишту изградили прихваталиште за незбринуте магарце. У њему тренутно живи 36 „штићеника“, од сасвим младих до оних који су давно зашли у четврту деценију, који се једва крећу и нису у стању ни да једу без туђе помоћи. Али, то што њихови стари власници не желе да их задрже не значи и да су их потпуно отписали. Дешава се да у време жетве ухвате неког млађег и да га, по обављеном послу, одмах врате на улицу. Да се то више не би догађало, Скинерови их од овог лета изнајмљују на два-три дана, док се послови око жетве не обаве.

Ово прихваталиште за домаће животиње, можда једино на свету, Мери и Патрик Скинер отворили су октобра 1994. године. Прве „питомце“ похватили су на друмовима око Вунија: било их је само шест. Онда се ствар прочула и прихваталиште је почело да се пуни не само домаћим магарцима него и оним из иностранства, са Крита на пример. Баш отуда стигао је и несрећни стари Потер кога је бивши власник, не би ли га се решио, полио бензином и запалио. Срећом, у близини се нашао неко ко се сажалио над његовом нимало веселом судбином и угасио ватру. Сав у опекотинама али ипак жив, Потер је стигао у Вуни. Нарочитим мастима Мери му је редовно мазала опекотине све док нису зарасле. У знак захвалности Потер кротко иде за њом било где да га води.

За разлику од Потера, млађани Финијас, који је име добио по селу у коме је нађен, уме да се ускопишти па никакве молбе, преклињања и наговарања нису довољна да га покрену и да изиђе из штале. Упркос томе, Мери и Патрик га обожавају, али и туристи који се просто оти-

мају да се сликају с њим. Позирање животиња пред камерама и фото-апаратима један је од начина да се прикупи новац за одржавање прихваталишта, а други су добровољни прилози. Скинерови су, наиме, основали удружење „Пријатеља кипарских магараца“ које, како то Мери и Патрик кажу, ради на принципу доживотног усвајања и чији чланови плаћају годишњу чланарину од 10,5 америчких долара. Доста је и оних који су одлучили да се доживотно баве усвајањем напуштених животиња и који су у ту сврху уплатили по 100 долара. Срећом по магарце, њих има сасвим довољно да могу мирно и спокојно да живе. Добро је и то што су Мери и Патрик још прилично млади људи, пуни снаге и добре воље, а брига о напуштеним магарцима у потпуности, тврде обоје, испуњава њихов живот.

ПОНОСНА МАЈКА

Ема је поносна мајка и зато радо и често изводи у шетњу свог потомка како би сви могли да се диве њеном седмомесечном синчићу коме је њихова господарица, Енглескиња Џенис Меклеод, дала не баш мушко име „Искрица“.

Малена керуша, једва већа од свог напредног синчића, свакодневно са својом газдарицом обилази дечја одељења по лондонским болницама. Госпођа Меклеод труди се да њени четвороноги љубимци својом „тачком“ бар мало развеселе мале пацијенте.

ГАВРАНОВИ УГРОЖАВАЈУ ТОКИО

Прашумски гавранови (*Corvus macrorhynchos*) постали су непријатељ Токија број један. У јапанској престоници ове досадне птице размножиле су се преко сваке мере. За последњих десет година њихов број се удвостручио: сада их има већ преко 20.000. Прождрљиве птице кидају вреће са смећем, краду рубље с конопаца, својим изметом бомбардују пролазнике, а њихови „концерти“ су становницима Токија права ноћна мора. Поједкад су ове птице и опасне јер полажу камење на шине и тако угрожавају, или чак и онемогућавају железнички саобраћај. Кад имају младе, изузетно су насртљиве и опасне па не презају ни од напада на пешаке. Еколози сматрају да су за инвазију птица криви људи који уништавају њихову природну околину.

ПОЛИТИКИ

55

ЗАБАВНИК

Илустрвала
Драгана Јовичић

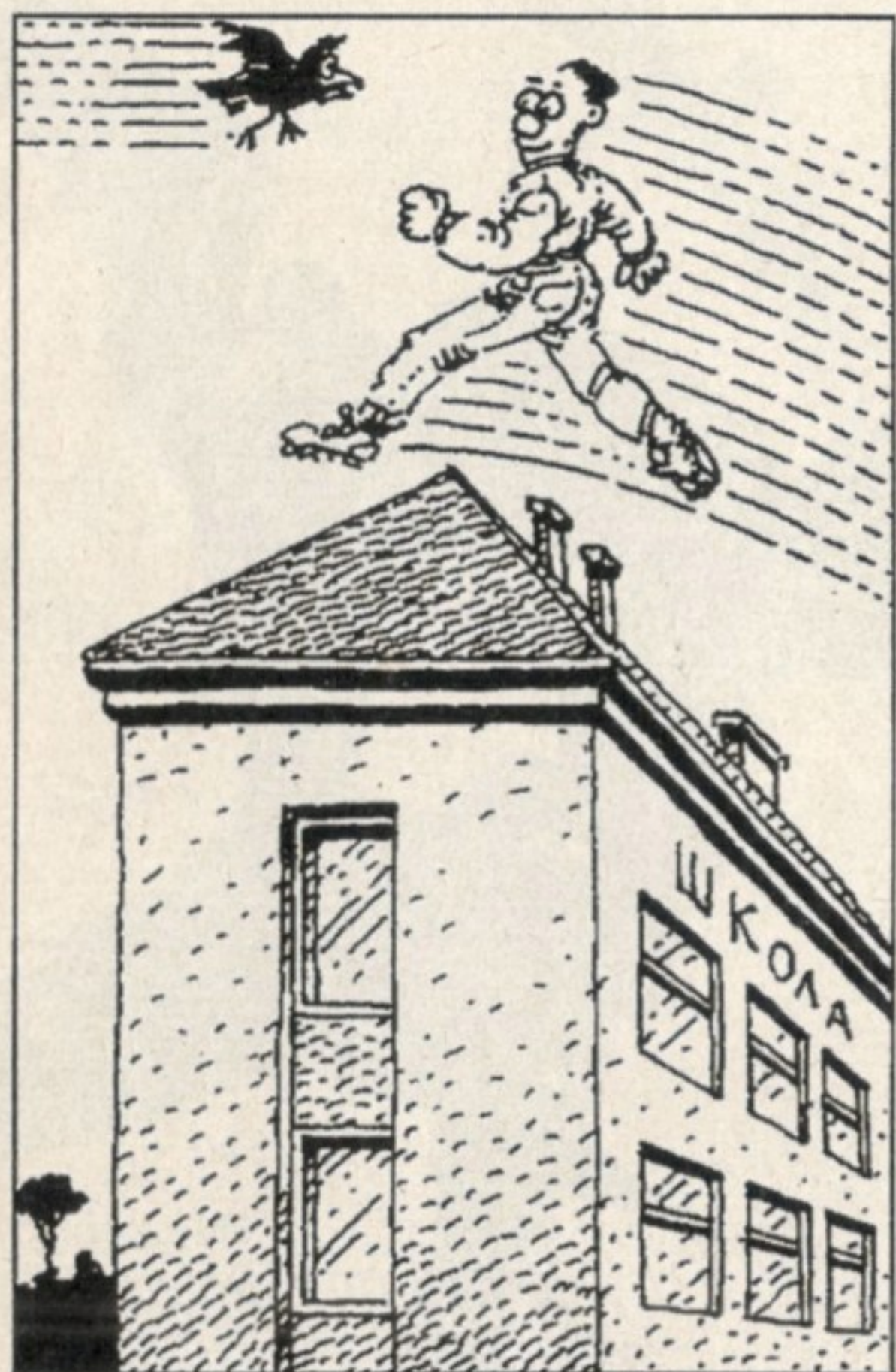
Уређује: Вито Недељковић

Илустровао: Љубомир Милојевић Љубац

Прескакање разреда

Имам 14 година и идем у седми разред основне школе, а желела бих да у овој школској години завршим и осми, значи за једну годину два разреда. Да ли је то могуће?

Н. Н.
Ариље

И основна, као и средња школа, могу убрзано да се заврше и то полагањем испита из предмета који се уче у години коју „прескачеш.“ Ако, рецимо, идеш у трећи разред, имаш право да у истој години положиш предмете и из четвртог. Наравно, услов је

да будеш добар ученик, као и да се са твојом жељом сагласе разредни старешина и наставничко веће школе које ће образовати комисију и одредити рок за полагање испита. Овакво, убрзано, завршавање разреда могуће је само једном у току школовања. То значи да се основна школа може завршити за седам, а средња за три године.

Слично питање поставила је и наша читатељка БИЉАНА из Опова која је сада у другом разреду средње економске школе, па је ово, уједно, и одговор за њу.

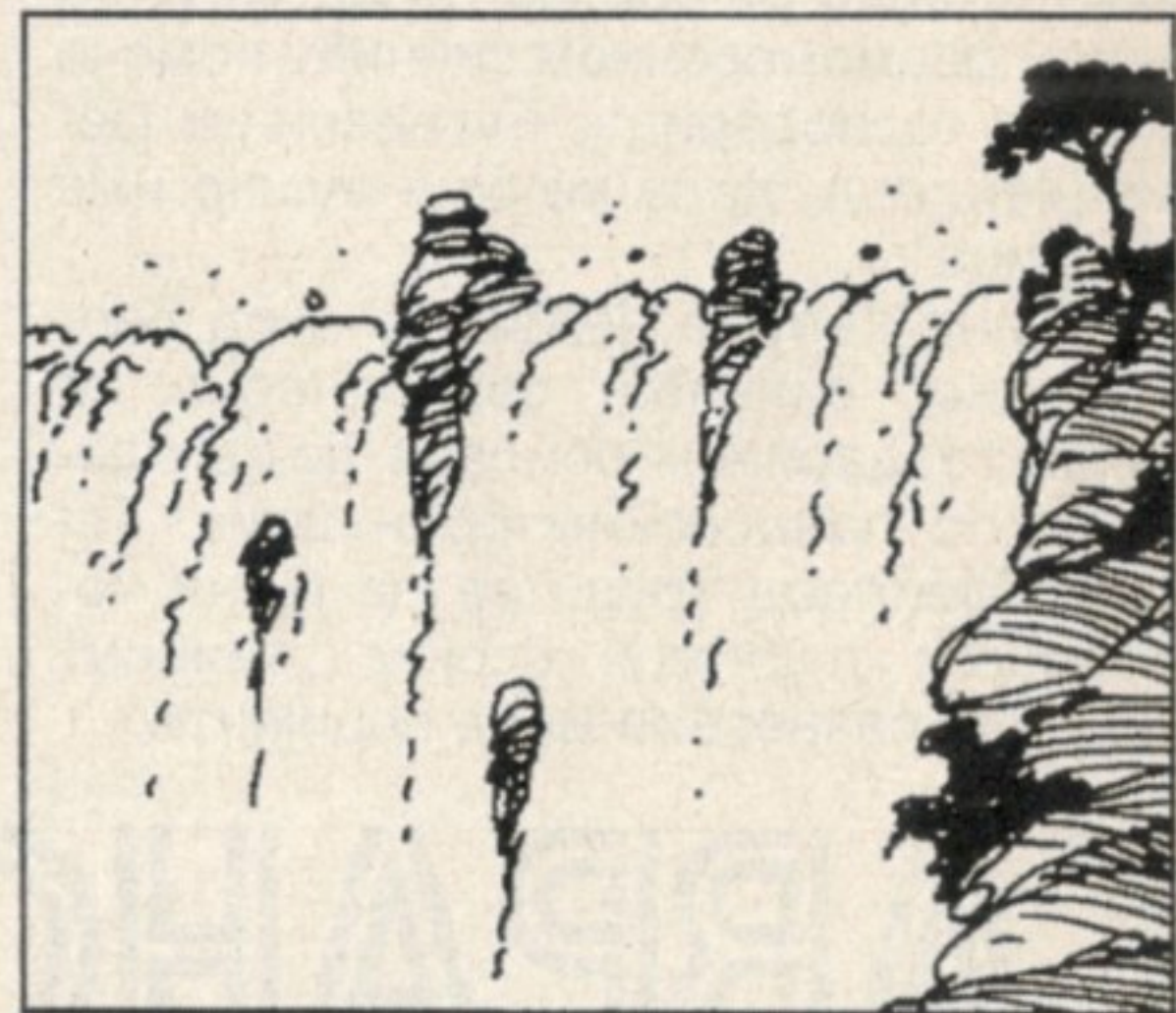
Ради се о истом водопаду

Мислио сам да је Викторијин водопад у Африци највећи на свету, али сам прочитао да је то водопад Мозиатуња, такође у Африци. Да ли је овај други откривен касније?

Г. РАЧИЋ
Лазарево

Нема никакве забуне, ради се о истом водопаду који је још 1855. године открио познати истраживач Енглец Давид Ливингстон и у славу енглеске краљице Викторије назвао га Викторијини водопади. Ови во-

допади (укупно четири, одвојени малим острвцима и гребенима) налазе се на реци Замбези, у Јужној Африци, на граници Замбије и Зимбабвеа. Високи су 122 метра, а њихова укупна ширина је 1700 метара. У близини Викторијиних водопада (нови назив је Мозиатуња), низводно, изграђен је велики мост преко реке

Замбези као и велико акумулационо језеро са хидроелектраном.

Паук и његова жртва

Прочитао сам да је паук готово слеп инсект, па ме занима како онда види ко му

НОВО!
Приручник за рониоце
аматере

НАРУЧБЕНИЦА

Име и презиме:

Улица и број:

Место:

НАША АДРЕСА: Пош. фак. бр. 36. 11306 Гроцка
Цена књиге - 45 дин.; Поштинину плаћа наручилац

Сусрети под старом маслином

Јавно предузеће Културни центар Бар – Барски лѐтопис, организује и ове године традиционални, овог пута Десети, дечји фестивал „Сусрети под старом маслином.“ У оквиру ове манифестације ЈП Културни центар расписује наградни

конкурс за ликовне и литерарне радове (све изражајне форме) на тему „Маслина, мир, пријатељство.“

Право учешћа на конкурсима имају деца предшколског узраста и она из узраста основних школа – из земље и иностранства.

Ликовни и литерарни радови достављају се на адресу: ЈП Културни центар Бар, улица Јована Томашевића 57, 85000 Бар, са назнаком „За Сусрете под старом маслином“, до 1. новембра 1996. године. (Радови се не враћају.) Стручни жири одабраће најбоље и наградити их вредним наградама.

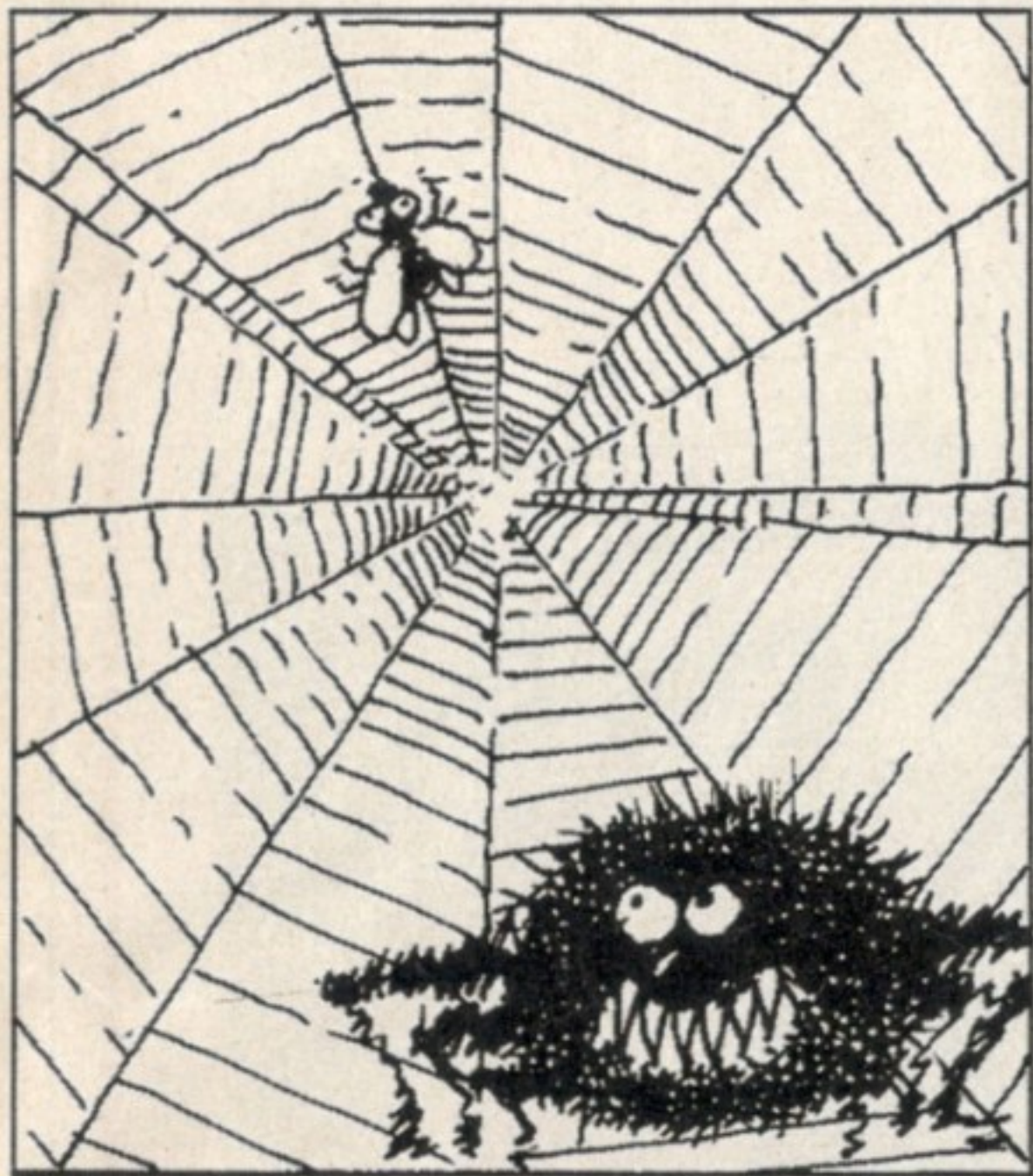
Десети дјечји фестивал одржаће се од 24. до 26. новембра 1996. године.

Обавештења могу да се добију на телефоне: 085/11-586, 11-473 и 12-496.

се, или шта, уплео у мрежу, да ли је то нека мрва, сламчица или мува.

БОБО РАИЧЕВИЋ
Подгорица

Тачно је да је паук готово слеп и да не види жртву која се уплете у његову мрежу, али зато осети њено присуство преко

подрхтавања мреже. Она му служи као чулни орган, али и као средство споразумевања са сродницима, пауцима. Када је паук на мрежи, његове ноге вериткално обухватају нити, и чим се мрежа затресе, он помакне ноге на те нити које подрхтавају док му тело остаје непомицно. Нерви завршеци на њего-

вим ногама преносе поруку о природи трептаја до мозга и у већини случајева паук препознаје да ли се ради о жртви, непријатељу, поветарцу...

ЕНИГМАТИКА

РЕШЕЊА

Сканди асоцијација: прослава рођендана – весеље, отолит, дело, и, оритак, поташа, аме, дар, ини – туђина, ока, ИП, рококо, тропар, Аину, т, тее, АОР, РНИ – пас, Брук, ета, поклон, ама, Р, Равена, атаман, тицати – срп, Вел, Еда, срећан, лишити, ат, цин, меласа, Арт, Ер; Анаграмчић: мердевине; Каскада: Праг, Ривас, Аварка, Гарфилд, скипер, „Алеко“, дроб; Квадрат: 16, 21, 14 – 15, 17, 19 – 20, 13, 18; Индирект: презиме (пре зиме); Испуњаљка: глумац, Роберт де Ниро (горопад, лорбери, Умберто, младежи, авенија, цитрони); Двострука помицаљка: кобац, ушара и ушара, кобац; Осмосмерка: невен; Мозаичка укрштеница: цокеј, окате, Калас, о, Оли, Керол, епиникија, рај, Дага, Радучоју, кх, игарац, Виктор, рр, ојако, мат, чакавка, а, к, в, дукат, академици; Ребус: Игра Мирко фер („И“ грам и „Р“ кофер); Мозгалица: Марковић (остало су презимена глумаца чије је име Драган); Криптограм: „Политикин забавник“ (читају се прва слова свих речи).

Енигматске стране припрема:

ЕД „Ђорђе Натошевић“, Сомбор

Уређује Славко Бован

Аутори: Димовић, А. М. Јанковић, Милин и Бован.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК БРОЈ 2333

YU ISSN 0032-339X
Први број „Политикиног Забавника“
изашао је 28. фебруара 1939. године

Главни и одговорни уредник
Зефирино Граси

Генерални директор „ПОЛИТИКЕ А. Д.“
Хади Драган Антић

Издаје НП ПОЛИТИКА Д.О.О.
11000 Београд, Македонска 29

Штампа графичко предузеће
„Штампарија Политика“

Уредник стирпија Мирјана Маринковић

Ликовно графички уредник Соња Јашовић

Технички уредник Душан Глушац

Редакција Олга Вухадиновић, Бојана Дожић, Мина Илић, Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Петар Милатовић, Вера Милићевић, Весна Минић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патригић, Весна Софреновић, Војислав Стаменовић, Недељка Сташић, Миленко Тодоровић и Бранислава Црномарковић

Техничка редакција

Радоје Савић и Зоран Петканић

Секретаријат Зорица Филиповић

Дописници „ПОЛИТИКЕ“ из иностранства:

Петар Поповић (Москва), Дарко Рибничар (Њујорк), Душан Симић (Лондон), Бошко Јакшић (Рим), Верича Рупар (Будим-пешта) Момчило Пантелић (Пекинг), Боровој Ерделан (Атина)

Редакција „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“

Македонска 29, 11001 Београд, П. факс 124.

Телефони: секретаријат 3224-471,

редакција 3224-483, техничка редакција

3226-620, централа 3224-191 и 3225-761,

претплата: 3228-776.

Маркетинг агенција: Македонска 31/1,

телефон 3220-645.

Рукописи, фототипови и цртежи се не

враћају.

На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од

22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Претплата за нашу земљу

1 месец 31,20 дина. 3 месеца 93,60 дина.

6 месеци 187,20 дина.

Претплата на жиро рачун број:

40801-603-1-3042104, уз обавезну назнаку:

Н.П. „ПОЛИТИКА“ — ПРЕТПЛАТА НА

ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО

Полугодишња – возом: 90 DEM или противред-

ност осталих валута. Полугодишња – авионом:

I група-Европа: 150 DEM. II група-Блиски исток:

150 DEM. III група-Африка, Азија: 158 DEM.

IV група-Америка, Канада: 165 DEM. V група-

Далеки исток: 165 DEM. VI група-Јужна Америка:

175 DEM. VII група-Аустралија: 178 DEM. или

противредност осталих валута

• Претплата се врши преко DEUTSCHE BANK AG

FRANKFURT/M (BLZ 500 700 10) на рачун КОМЕР-

ЦИЈАЛНЕ БАНКЕ АД Београд, број: 9359662, у

противредности USD или DEM у корист: Н.П.

„ПОЛИТИКА“ – Београд, девизни рачун број:

70400-6925286 који се води код Комерцијалне

банке АД Београд. Код уплате обавезно навести -

„Сврха плаћања“ ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПО-

ЛИТИКИН ЗАБАВНИК“. Копију уплате обавезно

послати на факс: ++381 11 3228 776 или на адресу:

Н.П. „ПОЛИТИКА“ 11000 БЕОГРАД

29. НОВЕМБРА 24, ЈУГОСЛАВИЈА

• Уплате за ОГЛАС на горе наведени рачун у

Франкфурту/М, а копију уплате на факс:

++381 113226 353 или ++381 11 3249 293

Годишњу претплату на лист не примамо.

ИМПРЕСУМ (латински IMPRESSUM), штампана ствар, по закону обавезно означавање имена издавача и уредника одговорних за садржину.

Koncert za društvo i **CLUB KREKER** sa ukusom šunke

Da obična sedeljka postane žur koji se pamti,
dovoljna je mala promena.
Potrebno je
samo gricnuti
u pravom
trenutku...

CLUB KREKER - NOVI UKUS DRUŽENJA

mark:plan

Само онај који нема потребу ни да влада ни да слуша уистину је велик.

Јохан Волфганг Гете
немачи песник
(1749–1832)

Треба наређивати само оно што је уистину неопходно и за шта постоји основана претпоставка да ће бити извршено.

Анђело Ронкали
римски папа под именом Јован XXIII
(1881–1963)

Уопште не верујем у пословицу да је, да би се командовало, потребно да човек уме да слуша.

Наполеон Бонапарта
француски војсковођа
(1769–1832)

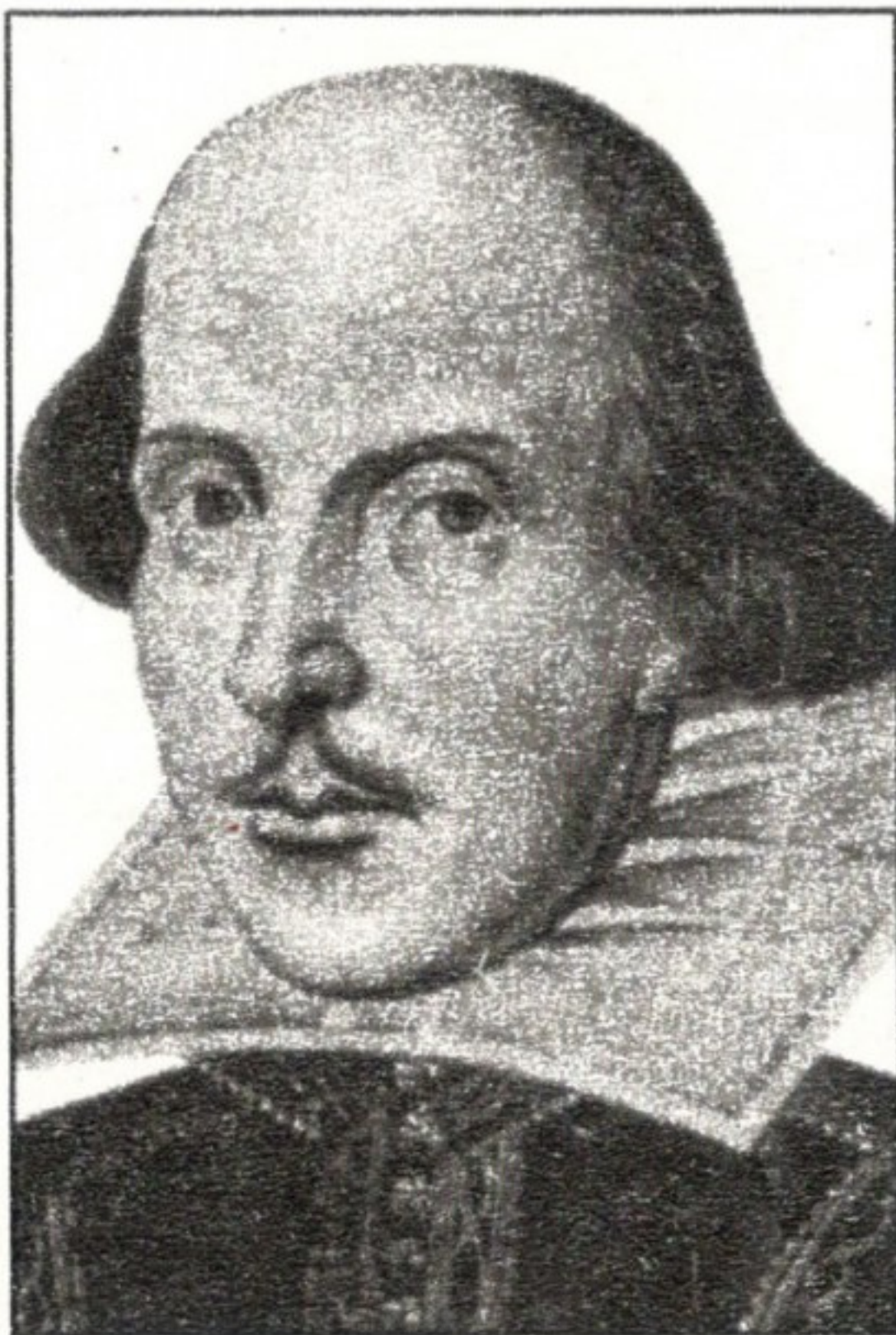
**РЕКЛИ
СУ...**

... о власти

и послушности

Ко не уме да влада – слуша.

Вилијем Шекспир
енглески драмски писац
(1564–1616)

Они који слушају углавном су савршена копија оних који наређују.

Роберт Валзер
швајцарски писац
(1878–1956)

Најтежа заповест на свету: овладати самим собом.

Сенека Старији
римски писац и
учитељ говорништва
(55. пре н.е. – 40. н.е.)

Покорност је стуб друштвеног поретка.

Огист Конт
француски математичар и
филозоф, оснивач социологије
(1798–1857)

Само послушност даје право да се командује.

Ралф Валдо Емерсон
северноамерички песник
и филозоф
(1802–1882)

ПОЛИТИКИ

59

ЗАБАВНИК

Роб који се покорава најчешће сам бира покорност.

Симон де Бовоар
француска књижевница
(1908–1986)

Онај који зна да не зна, довољно зна уколико бар уме ревносно да слуша.

Томазо Кампанела
италијански филозоф
(1568–1639)

Ко се роди покоран, покоран је и кад је на престолу.

Маркиз Вовенарг
француски писац
(1715–1747)

Заповедни начин нема прво лице зато што је лакше управљати другима него самим собом.

Алфредо Панцини
италијански песник
(1863–1939)

